



2013

**Sprawozdanie Zarządu z działalności
Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.
w I półroczu 2013 roku**

SPIS TREŚCI

WYNIKI GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2013 ROKU – PODSUMOWANIE	4
I. UWARUNKOWANIA MAKROEKONOMICZNE ROZWOJU POLSKIEGO SEKTORA BANKOWEGO W I PÓŁROCZU 2013 ROKU	5
1. Podstawowe trendy w polskiej gospodarce	5
2. Polityka pieniężna	6
3. Sektor bankowy	7
4. Rynek finansowania zabezpieczonego aktywami	10
5. Rynek kapitałowy	11
6. Czynniki makroekonomiczne, które będą mieć wpływ na działalność ING Banku Śląskiego S.A. w II półroczu 2013 roku	13
II. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2013 ROKU	16
1. Wzrost bazy klientów	16
2. Poprawa pozycji na rynku kredytowym	16
3. Wzmocnienie pozycji na rynku depozytów	17
4. Nagrody i wyróżnienia	19
III. DZIAŁALNOŚĆ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2013 ROKU	20
1. Bankowość detaliczna	20
<i>Zmiany w ofercie produktów i zasadach obsługi klientów</i>	<i>20</i>
<i>Działalność depozytowa</i>	<i>21</i>
<i>Działalność kredytowa</i>	<i>22</i>
<i>Karty bankowe</i>	<i>22</i>
2. Bankowość korporacyjna	23
<i>Liczba klientów</i>	<i>23</i>
<i>Zakres oferty i wprowadzone modyfikacje</i>	<i>23</i>
<i>Działalność depozytowo-rozliczeniowa</i>	<i>25</i>
<i>Działalność kredytowa</i>	<i>26</i>
3. Rynki pieniężne i kapitałowe	26
IV. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK NALEŻĄCYCH DO GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.	28
1. Struktura Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.	28
2. ING Securities S.A.	28
3. ING Lease (Polska) Sp. z o.o.	29
4. ING Commercial Finance Polska S.A.	29
5. ING Usługi dla Biznesu S.A.	29
6. Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o.	29
7. ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	29
8. Solver Sp. z o.o.	30
V. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2013 ROKU	31
1. Zysk brutto i netto	31
2. Wynik z tytułu odsetek	32
3. Dochody pozaodsetkowe	32
4. Koszty działania	33
5. Odpisy na utratę wartości i rezerwy	33
6. Udział poszczególnych segmentów działalności w tworzeniu wyniku finansowego	34
7. Podstawowe wskaźniki efektywności	35
8. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	35
<i>Aktywa</i>	<i>35</i>
<i>Pasywa</i>	<i>36</i>
VI. ZARZĄDZANIE GŁÓWNYMI RODZAJAMI RYZYKA	37
1. Ryzyko kredytowe	37
<i>Informacje ogólne</i>	<i>37</i>
<i>Polityka kredytowa</i>	<i>37</i>
<i>Narzędzia pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego</i>	<i>39</i>

Jakość portfela kredytowego oraz stan rezerw celowych	39
2. Zarządzanie ryzykiem rynkowym	41
Informacje ogólne	41
Narzędzia pomiaru ryzyka	41
Zaangażowania i limity VaR w I półroczu 2013 roku	42
Zarządzanie ryzykiem płynności	42
Portfele replikacyjne	42
3. Adekwatność kapitałowa	43
4. Ryzyko operacyjne i nadzór nad zgodnością z normami (compliance)	43
VII. ROZWÓJ ORGANIZACJI I INFRASTRUKTURY GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2013 ROKU	45
1. IT i Operacje	45
2. Rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji	45
3. Sieć placówek bankowych	46
4. Zarządzanie kadrami	47
Stan zatrudnienia	47
Polityka wynagrodzeń	47
Rekrutacja i budowa wizerunku instytucji jako pożądanego pracodawcy (employer branding)	47
Rozwój pracowników i szkolenia	48
Informatyzacja procesów HR	48
VIII. KIERUNKI ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.	49
IX. INFORMACJE DLA INWESTORÓW	52
1. Struktura akcjonariatu	52
2. Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A.	53
3. Ratingi	53
4. Relacje inwestorskie	54
5. Zmiany w organach statutowych ING Banku Śląskiego S.A.	55
6. Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A.	55
7. Wybór biegłego rewidenta	56
X. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.	57
1. Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań	57
2. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	57
3. Dodatkowe informacje	57
Zawarte umowy	57
Liczba i wartość tytułów egzekucyjnych	57

WYNIKI GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2013 ROKU – PODSUMOWANIE

WZROST BAZY KLIENTÓW

W czerwcu 2013 roku Bank obsługiwał **ponad 3,3 mln klientów**, w tym:

- 3 067,8 tys. klientów indywidualnych
(o 71,7 tys. więcej niż na koniec 2012 roku)
- 248,5 tys. przedsiębiorców
(przyrost o 9,1 tys. w ciągu 6 miesięcy 2013 roku)
- 31,1 tys. klientów korporacyjnych
(o 1,8 tys. więcej niż w grudniu 2012 roku)

NOWE ATRAKCYJNE ROZWIĄZANIA FINANSOWE W RAMACH PROSTEJ I UCZCIWEJ OFERTY PRODUKTOWEJ

1. Nowości w ofercie dla klientów detalicznych:
 - Kampanie produktów kredytowych: pożyczek gotówkowych (Pożyczka Superszybka) oraz kredytów hipotecznych
 - Oferty specjalne **Bonus na start** oraz **OKO Bonus**
 - **Smart Saver** – mechanizm wspierający oszczędzanie
2. Nowe rozwiązania dla klientów korporacyjnych:
 - **Kredyty z gwarancjami de minimis**
 - **ING Księgowość** – usługi księgowe oraz kadrowo-płacowe dla segmentu średnich i dużych firm
 - **ING CardsOnLine** – aplikacja wspierająca firmy w zarządzaniu służbowymi kartami płatniczymi
 - Oferta specjalna **Więcej niż lokata**

UTRZYMANIE WYSOKIEJ JAKOŚCI OBSŁUGI

- **421 oddziałów** ze strefami samoobsługowymi
- **118 oddziałów detalicznych w nowym standardzie**
- **1 115 urządzeń do samoobsługi gotówkowej**, w tym 721 wpłatomatów
- **Bankowość mobilna:**
 - *ING BankMobile* – ponad 200 tys. pobrań aplikacji dla klientów detalicznych od stycznia 2012 roku do czerwca 2013 roku
 - *ING BusinessMobile* – nowa aplikacja dla klientów korporacyjnych - ponad 8,6 tys pobrań od stycznia do końca czerwca 2013 roku
- **75% wniosków kredytowych klientów korporacyjnych złożonych przez Internet** w czerwcu 2013 roku

SKUTECZNA REALIZACJA STRATEGII ORGANICZNEGO WZROSTU I POPRAWY POZYCJI RYNKOWEJ

1. **Poprawa pozycji Grupy Banku na rynku kredytowym¹**
 - **48,8 mld zł kredytów i innych należności od klientów** → 2,5 mld zł przyrostu w I półroczu 2013 roku → **wzrost udziału w rynku kredytowym o 0,1 p.p.**
 - **17,6 mld zł kredytów klientów detalicznych** → półroczny przyrost o 1,1 mld zł (w tym kredyty hipoteczne o 0,7 mld zł) → **4-ta** pozycja na rynku w zakresie **sprzedaży kredytów hipotecznych**
 - **31,2 mld zł należności od klientów korporacyjnych** → wzrost o 1,5 mld zł w porównaniu do końca 2012 roku
2. **Umocnienie pozycji na rynku depozytów detalicznych**
 - **62,1 mld zł depozytów** → 4,3 mld zł przyrostu w I półroczu 2013 r - w tym przyrost depozytów detalicznych o 3,0 mld zł (7,8%) oraz korporacyjnych o 1,3 mld zł (6,8%) → **wzrost udziału w rynku o 0,3 p.p.** w porównaniu do grudnia 2012 roku

PRZEŁOŻENIE WYNIKÓW BIZNESOWYCH NA REZULTATY FINANSOWE

- **476,6 mln zł zysk netto** - o 9% wyższy niż w I półroczu 2012 roku
- **1 655,6 mln zł przychody** - o 1% wyższe niż w I półroczu 2012 roku
- **Odpisy na utratę wartości i rezerwy niższe o 35%** niż w I półroczu 2012 roku
- Wskaźniki: ROA = 1,1%, ROE = 11,2%
- Wskaźnik udziału kosztów – 56,6%
- **Współczynnik wypłacalności – 15,83%**
- Wskaźnik **Kredyty/Depozyty – 72,2%**

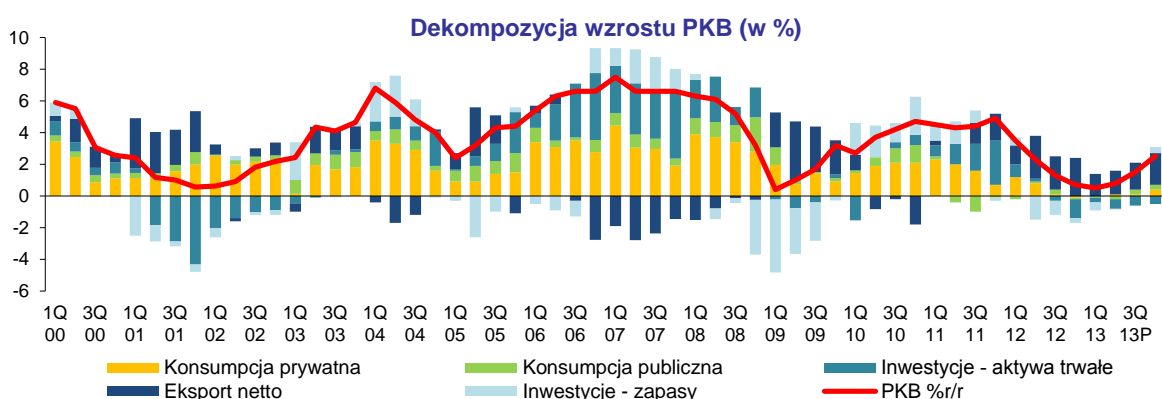
¹ Wolumeny kredytowe oraz depozytowe na podstawie informacji zarządczej

I. UWARUNKOWANIA MAKROEKONOMICZNE ROZWOJU POLSKIEGO SEKTORA BANKOWEGO W I PÓŁROCZU 2013 ROKU

1. Podstawowe trendy w polskiej gospodarce

Produkt Krajowy Brutto

W I półroczu 2013 roku najprawdopodobniej wyznaczony został najniższy punkt obecnego cyklu koniunkturalnego. W I kwartale wzrost PKB Polski wyniósł 0,5% r/r wobec 0,7% w IV kwartale 2012 roku, a w II kwartale spodziewany jest nieco lepszy wynik rzędu 0,8% r/r. Wciąż utrzymywała się słabość popytu krajowego, który spada w ujęciu r/r od II kwartału 2012 roku, w obecnym spowolnieniu obserwujemy więc najdłuższy okres spadków popytu krajowego co najmniej od połowy lat 90-tych XX wieku. Przyczyniło się do tego spowolnienie inwestycji, szczególnie publicznych po EURO 2012, ale też prywatnych z uwagi na nadal niski wzrost gospodarczy w strefie euro. Na wyjątkowo niskich poziomach utrzymywała się też dynamika konsumpcji prywatnej – w I kwartale 2013 roku konsumpcja prywatna w ogóle nie wzrosła. Wzrost PKB został osiągnięty dzięki pozytywnemu wkładowi eksportu netto i choć w dużym stopniu był to wynik ograniczenia importu, to miesięczne wyniki eksportu w trakcie I półrocza zaczęły wskazywać na możliwość ożywienia gospodarczego.



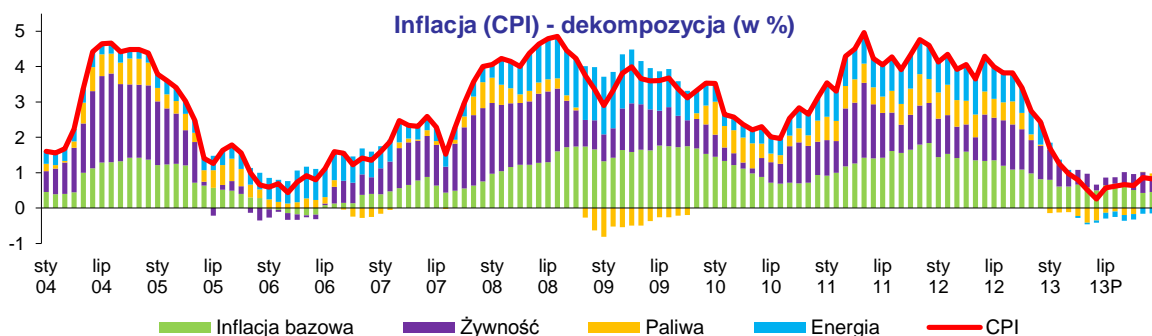
Rynek pracy i poziom wynagrodzeń

Efektom stabilizowania się wzrostu gospodarczego na niskim poziomie był dalszy wzrost bezrobocia, które w maju 2013 roku wyniosło 13,5% wobec 12,6% rok wcześniej. Zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw jeszcze w kwietniu br. było o 1% niższe r/r, ale w kolejnych dwóch miesiącach zmniejszyło się o 0,8% co można traktować jako oznakę stabilizowania się rynku pracy.

Tempo wzrostu płac w sektorze przedsiębiorstw wyniosło w I półroczu średnio 2,1% r/r i choć to wynik niski jak na polskie warunki, to trzeba go odnieść do niezwykle szybkiego tempa obniżania się inflacji. W rezultacie przez cały II kwartał mimo dalszego spadku zatrudnienia realny fundusz płac w sektorze przedsiębiorstw zdołał nieznacznie urosnąć w ujęciu r/r.

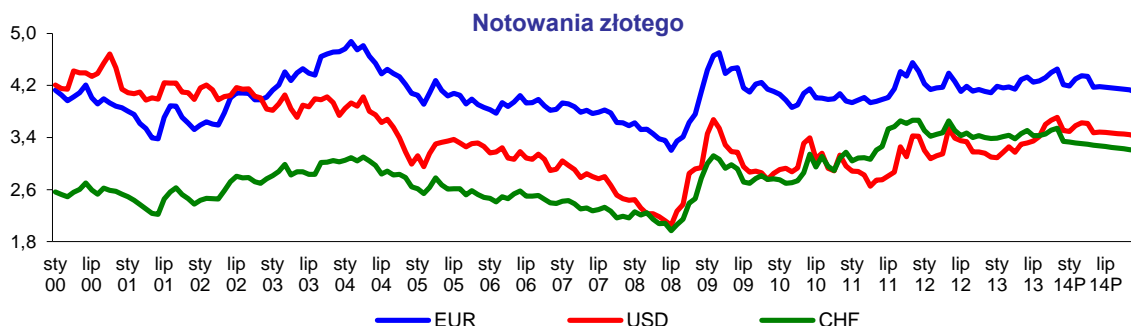
Inflacja

W grudniu 2012 roku roczna inflacja wynosiła jeszcze 2,4% (cel RPP 2,5%), ale do czerwca 2013 roku osiągnęła 0,2% r/r - najniższy wynik od co najmniej 24 lat (od transformacji ustrojowej). Średnioroczna inflacja, która w 2012 roku ukształtowała się na poziomie 3,7%, w 2013 roku może wynieść już tylko 0,8% r/r, a w samym I półroczu wyniosła 0,9%.



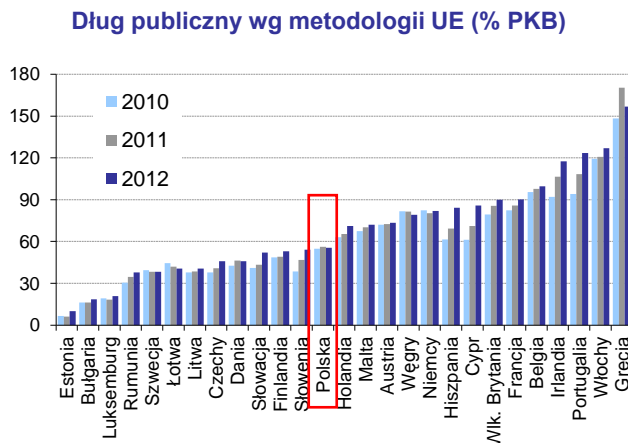
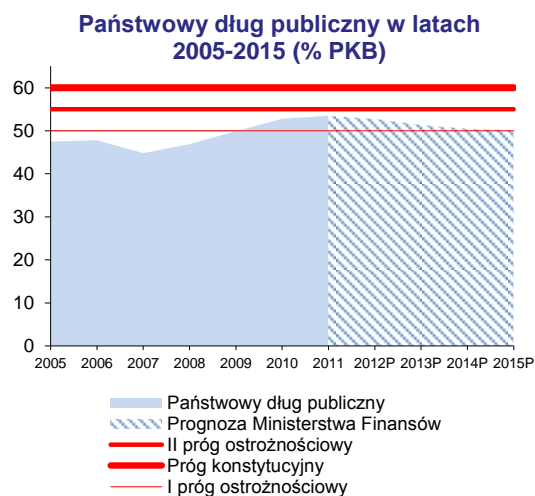
Wpływ sytuacji na globalnych rynkach finansowych na polską gospodarkę

Ogłoszenie przez Japonię agresywnego planu stymulacji gospodarki przez dodruk pieniądza ożywiło popyt na polskie obligacje na początku II kwartału. Jednak gdy Rezerwa Federalna USA zaczęła sygnalizować wolę wygaszenia programu luzowania ilościowego zaczęły rosnąć dochodowości amerykańskich obligacji, co bardzo mocno odbiło się na cenach długu rynków wschodzących, osłabiając ich waluty, w tym złotego.



Budżet państwa

W sierpniu 2013 roku dojdzie do rewizji budżetu centralnego o 16 mld zł (co odpowiada ok. 1% PKB). Poziom niedoboru dochodów to według rządu 24 mld zł. Rząd dostarczy cięć wydatków na 8 mld zł, żeby pokryć różnicę. Przyzwolenie na wyższy deficyt wymaga wyłączenia pierwszego progu ostrożnościowego dla długu (stosunek deficytu do dochodów nie może przekraczać tego, który został osiągnięty w poprzednim roku) i taka właśnie decyzja została podjęta w lipcu – pierwszy próg został zawieszony na potrzeby zapowiedzianej rewizji oraz konstrukcji przyszłorocznego budżetu. Wraz z tą zmianą do ustawy o finansach publicznych wpisana zostanie permanentna reguła wydatkowa zalecona przez Komisję Europejską, a pozostałe progi ostrożnościowe (55% i 60% długu do PKB) będą funkcjonować bez zmian.

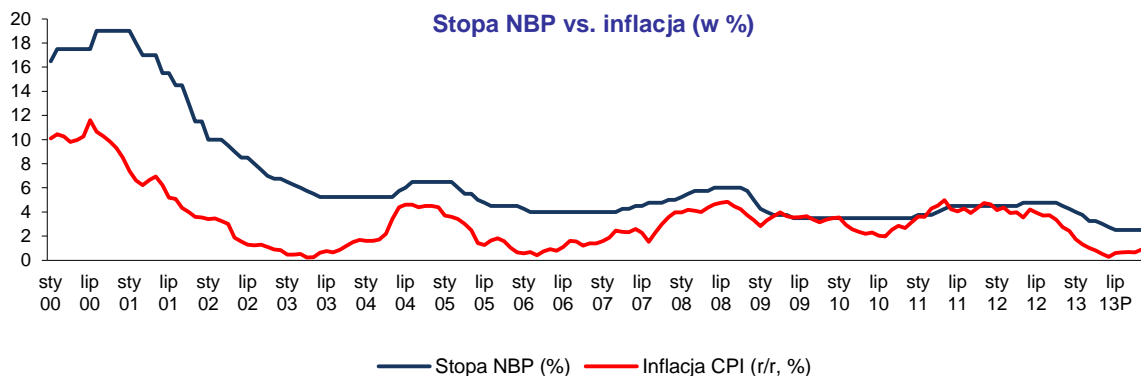


2. Polityka pieniężna

W pierwszej połowie 2013 roku Rada Polityki Pieniężnej kontynuowała luzowanie polityki pieniężnej dostarczając obniżek stóp na 150 p.b. W lipcu, wraz z dalszą obniżką o 25 p.b., zakomunikowała zakończenie działań w tym kierunku jednocześnie zapowiadając, że stopy pozostaną bez zmian co najmniej do końca 2013 roku.

W rezultacie po lipcowym posiedzeniu RPP stopy procentowe kształtowały się następująco

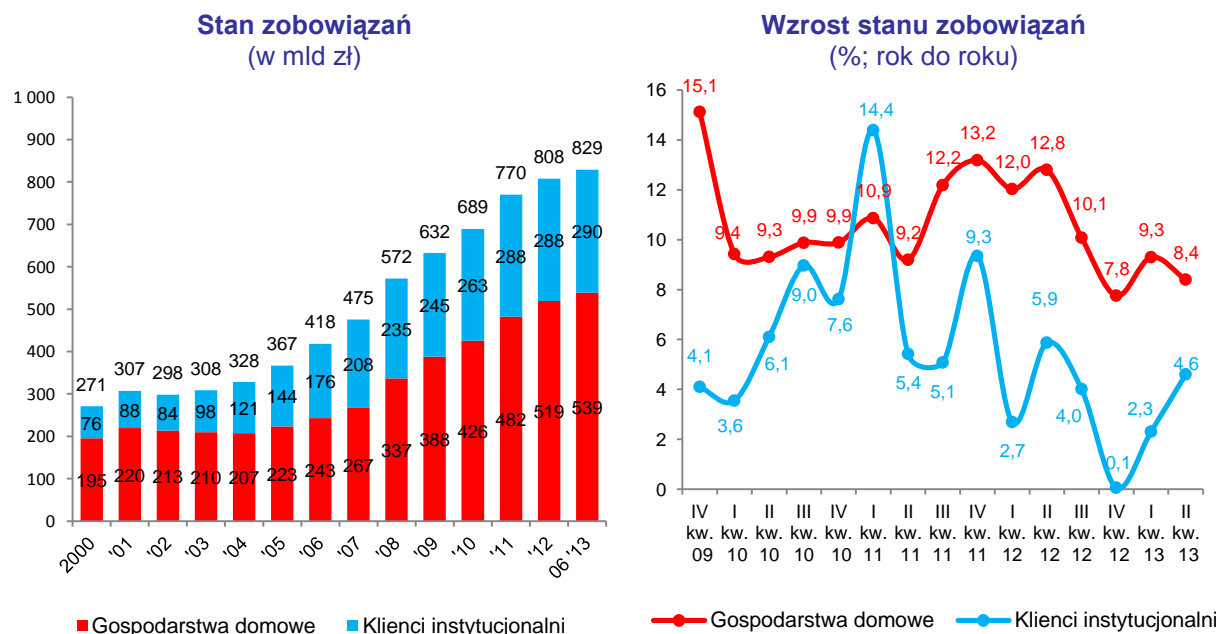
- referencyjna – 2,50%,
- redyskonta weksli – 2,75%,
- lombardowa – 4,00%,
- depozytowa – 1,00%.



3. Sektor bankowy²

Sytuacja w zakresie kształtowania się podstawowych kategorii pieniężnych przedstawiała się następująco:

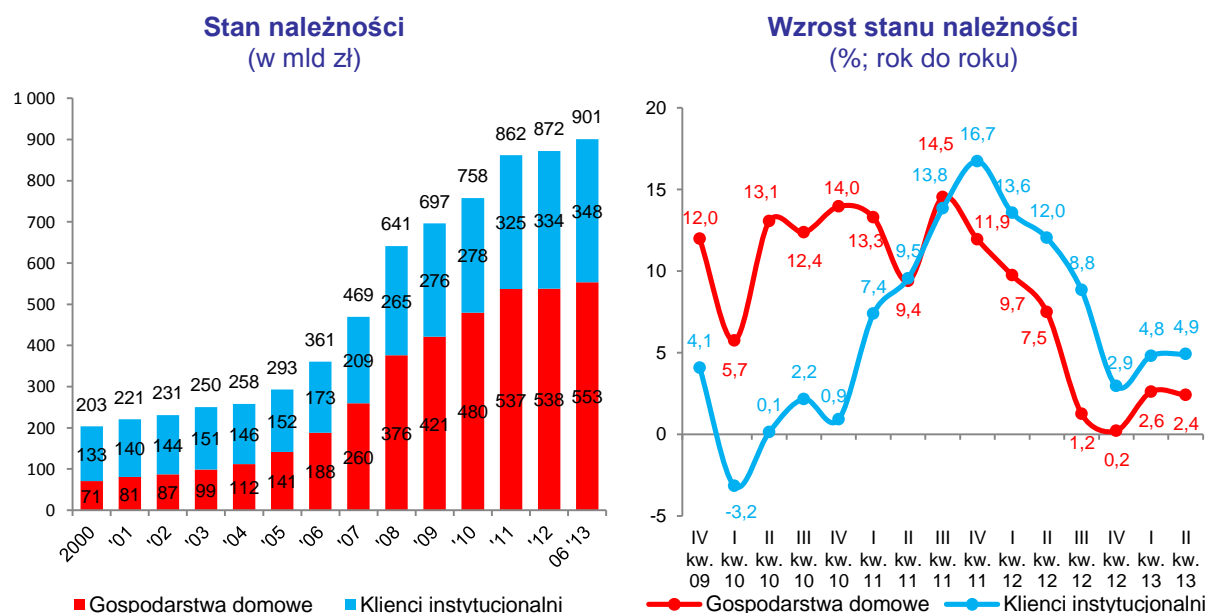
- Zobowiązania wobec gospodarstw domowych rosły w wolnym tempie i na koniec czerwca 2013 roku osiągnęły wartość 538,7 mld zł, tj. były o 3,7% wyższe w porównaniu ze stanem na koniec 2012 roku. W stosunku rocznym (w porównaniu do stanu na koniec czerwca 2012 roku) wzrost wyniósł 8,4%. W kwietniu i maju br. dał się zauważyć spadek stanu depozytów gospodarstw domowych. Coraz niższe ich oprocentowanie skłania część inwestorów do przenoszenia środków do funduszy inwestycyjnych. W czerwcu br. tendencja ta została zahamowana, co można łączyć z pogorszeniem się koniunktury na rynku kapitałowym.
- Zobowiązania wobec klientów instytucjonalnych³ w czerwcu 2013 roku ukształtowały się na poziomie 289,8 mld zł, czyli były o 0,5% wyższe niż na koniec 2012 roku. Praktycznie niezmienny w stosunku do końca poprzedniego roku wolumen został osiągnięty dzięki przyrostowi zobowiązań wobec instytucji samorządowych (+4,9 mld zł) oraz przedsiębiorstw (+1,2 mld zł), który skompensował spadek zobowiązań wobec niemonetarnych instytucji finansowych (o 5,5 mld zł). W ujęciu rocznym stan zobowiązań wobec klientów instytucjonalnych wzrósł o 4,6%.



² Opisywane wielkości dotyczą należności i zobowiązań monetarnych instytucji finansowych od / wobec pozostałych sektorów krajowych. Źródło: NBP, plik NALEZ_ZOBOW_MIF.xls – czerwiec 2013 r.

³ Łącznie dla następujących kategorii podmiotów: niemonetarnych instytucji finansowych, przedsiębiorstw, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, instytucji samorządowych oraz funduszy ubezpieczeń społecznych.

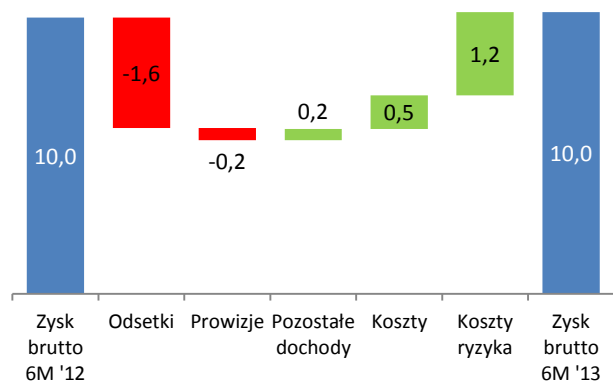
- Należności od gospodarstw domowych osiągnęły w czerwcu 2013 roku poziom 553,0 mld zł, tj. wzrosły o 2,8% w relacji do grudnia 2012 roku. Niskie tempo wzrostu zanotowały zarówno kredyty konsumpcyjne, jak i mieszkaniowe. Kredyty mieszkaniowe, stanowiące główną część zaangażowania kredytowego banków w stosunku do gospodarstw domowych, wzrosły nominalnie o 3,3% do 334,4 mld zł. Po eliminacji wpływu osłabienia się złotego wzrost portfela kredytów mieszkaniowych można oszacować na 1,1%. Według wstępnych danych Związku Banków Polskich do końca czerwca 2013 roku banki udzieliły kredytów mieszkaniowych w łącznej wysokości 17,6 mld zł (20,9 mld zł w ciągu I półrocza 2012 roku). Kredyty złote stanowiły prawie 99% całości sprzedaży. Wolumen kredytów konsumpcyjnych zwiększył się w porównaniu do końca 2012 roku o 0,6%. Niskie tempo wzrostu kredytów dla gospodarstw domowych wynika z awersji do zadłużania się w warunkach trudnej sytuacji makroekonomicznej (wzrost bezrobocia). Pewną nadzieję na poprawę w segmencie kredytów konsumpcyjnych stwarza zmiana Rekomendacji T. Jednym ze spodziewanych rezultatów jej liberalizacji jest powrót części pożyczek z sektora nieregulowanego (z firm pożyczkowych) do banków. W ujęciu rocznym stan należności od gospodarstw domowych wzrósł o 2,4%.
- Należności od klientów instytucjonalnych w ciągu pierwszego półrocza 2013 roku wzrosły o 4,1% i osiągnęły wielkość 347,9 mld zł. Głównym motorem wzrostu były należności od niemonetarnych instytucji finansowych (wzrost o 27,1% w stosunku do grudnia 2012 r.). Należności od przedsiębiorstw zwiększyły się o 2,5%, podczas gdy należności od sektora samorządowego i funduszy ubezpieczeń społecznych spadły o 5,9%. Stan należności od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych pozostawał na stabilnym poziomie (+0,2% w porównaniu do grudnia 2012 r.). Na wolne tempo akcji kredytowej wpływała niska aktywność w gospodarce, słabe perspektywy jej wzrostu w kolejnych okresach oraz ograniczenie skali inwestycji publicznych. Wzrost wolumenów kredytów dla przedsiębiorstw w stosunku do grudnia 2012 roku wynikał w pewnym stopniu z osłabienia się złotego w stosunku do euro. Najwyższy wzrost zanotowały kredyty inwestycyjne (+6,1% r./r.), w których duży udział mają należności w walutach obcych. Kredyty na finansowanie bieżącej działalności wzrosły o 1,5% w porównaniu do grudnia 2012 roku. W stosunku do czerwca 2012 roku wolumeny należności od klientów instytucjonalnych zwiększyły się o 4,9%.



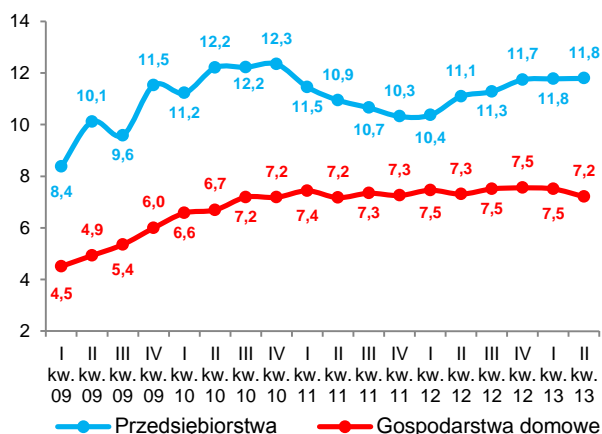
W ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2013 roku krajowe banki wypracowały zysk netto w wysokości 8,2 mld zł - o 1,9% wyższy niż w roku poprzednim⁴. Wyniki sektora kształtowały następujące czynniki:

- Spadek wyniku odsetkowego o 8,9% spowodowany obniżeniem stóp procentowych. Należy zauważyć, że przychody odsetkowe od kredytów spadały wolniej (-10,1% r./r.) w stosunku do kosztów odsetek od depozytów (-12,7% r./r.).
- Zmniejszenie się wyniku z tytułu opłat i prowizji (-2,4% r./r.) związane głównie z obniżeniem stawek interchange przez organizacje kartowe od stycznia 2013 roku oraz słabej sprzedaży kredytów.
- Wzrost pozostałych dochodów (o 3,0% w ujęciu rocznym) wynikający, między innymi, z realizacji zysków ze sprzedaży papierów wartościowych. Niektóre banki zdecydowały się na sprzedaż części swoich portfeli w związku z utrzymującymi się od ubiegłego roku do połowy maja br. wysokimi cenami polskich obligacji skarbowych.
- Spadek kosztów operacyjnych o 3,1% - banki spodziewając się spadków wyników z tytułu odsetek oraz opłat i prowizji utrzymywały dyscyplinę kosztową ograniczając zarówno koszty pracownicze (np. bark premii dla pracowników), jaki i koszty rzeczowe (np. mniejsze wydatki na reklamę i marketing).
- Silny spadek ujemnego salda odpisów i rezerw - o 25,7% - wbrew przewidywaniom jakości portfeli kredytowych nie uległa pogorszeniu. Na koniec czerwca br. udział należności z utratą wartości w całości należności od sektora niefinansowego wynosił 8,7%, czyli zmniejszył się o 0,1 punktu procentowego w stosunku do grudnia 2012 roku.⁵

Wynik brutto⁶ sektora bankowego w okresie I-VI 2013 roku (w mld zł)



Udział należności z utratą wartości w sektorze bankowym (w %)



Jakość zaangażowania kredytowego banków wobec przedsiębiorstw prawie nie zmieniła się – udział kredytów ze stwierdzoną utratą wartości wynosił na koniec czerwca br. 11,8% wobec 11,7% w grudniu 2012 r. Poprawiła się natomiast jakość kredytów dla gospodarstw domowych – na koniec czerwca 2013 roku udział należności z utratą wartości wynosił 7,2% (spadek o 0,2 punktu procentowego w stosunku do stanu na 31 grudnia 2012 roku). W omawianym okresie udział kredytów mieszkaniowych z utratą wartości wzrósł z 2,8% do 3,0%, podczas gdy udział „złych” kredytów konsumpcyjnych zmniejszył się z 17,3% do 16,1%.

Dzięki przeznaczeniu znaczącej części zysków z 2012 roku na podwyższenie kapitałów, jak i umiarkowanej dynamice akcji kredytowej, współczynnik wypłacalności krajowego sektora bankowego osiągnął na koniec czerwca 2013 roku poziom 15,2% (wzrost o 0,5 p.p. w stosunku do końca 2012 r. i o 1,6 p.p. w porównaniu do czerwca 2012 r.).

W I półroczu 2013 roku Komisja Nadzoru Finansowego wprowadziła następujące zmiany w wymogach nadzorczych:

⁴ Źródło: KNF, plik dane miesięczne dot. sektora bankowego - czerwiec 2013 r.

⁵ Źródło: NBP, Dane finansowe sektora bankowego, plik naleznosci.xls – czerwiec 2013 r.

⁶ Zysk brutto z działalności kontynuowanej

- Rekomendacja D dotycząca zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w bankach.
- Rekomendacja M dotycząca zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach.
- Zmiana Rekomendacji T dotycząca dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, która zliberalizowała zasady udzielania kredytów konsumenckich. Znowelizowana Rekomendacja T przewiduje, między innymi, możliwość podejmowania decyzji kredytowej na podstawie uproszczonych zasad oceny zdolności kredytowej.
- Przebudowa Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w ślad za rozwiązaniami przyjętymi w Rekomendacji T. Do najistotniejszych zmian Rekomendacji S należą: dalsze ograniczenie kredytowania w walutach obcych, uelastycznienie podejścia w zakresie wskaźnika Dtl oraz zmiana podejścia w zakresie wartości wskaźnika LtV, która powinna być określona wewnętrznie przez organy banku.

4. Rynek finansowania zabezpieczonego aktywami

Leasing

I półrocze 2013 roku, a zwłaszcza II kwartał przyniosły ożywienie na rynku leasingu. Łączna wartość aktywów sfinansowanych przez firmy leasingowe wyniosła prawie 16,0 mld zł, tj. o 5,5% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego⁷. Wartość ruchomości sfinansowanych przez branżę leasingową wzrosła o 2,4% do 15,1 mld zł. Głównym motorem wzrostu w segmencie ruchomości były pojazdy – zarówno osobowe, jak i ciężarowe. Wartość finansowania zakupu samochodów osobowych wzrosła w ujęciu rocznym o 9,8%, co należy wiązać z odnawianiem flot – wymianą samochodów „z kratką” masowo kupowanych przez firmy w latach 2009-2010. Z kolei wzrost leasingu pojazdów ciężarowych jest spowodowany oczekiwanym w drugiej połowie roku ożywieniem gospodarczym w Europie Zachodniej (i zwiększeniem popytu na usługi transportowe) oraz wejściem w życie normy emisji spalin Euro 6. Nowa, bardziej restrykcyjna norma emisji spalin spowoduje podwyżkę cen samochodów ciężarowych i z tego względu przedsiębiorstwa przyspieszyły wymianę taboru. W rezultacie wartość sfinansowanych pojazdów ciężarowych⁸ zwiększyła się w ciągu roku o 6,4%. Drugi pod względem wielkości segment leasingu ruchomości – maszyny i urządzenia skurczył się w ujęciu rocznym o 2,2%. W efekcie załamania się inwestycji budowlanych wartość wydzierżawionego sprzętu budowlanego spadła w I półroczu br. o 29,1%. Z kolei wygaszanie funduszy rolnych z perspektywy 2007-2013 przełożyło się na spadek dynamiki finansowania maszyn rolniczych (+6,4% r./r. w porównaniu do wzrostu o 59,2% w I półroczu 2012 r.). Mniejsze segmenty leasingu ruchomości: sprzęt i oprogramowanie informatyczne oraz pozostałe środki transportu zanotowały spadki o odpowiednio 12,8% i 17,4%.

Wartość nieruchomości wyleasingowanych w I półroczu 2013 roku wzrosła o 115,2% do kwoty 0,9 mld zł. Wzrost wynikał z dobrej kondycji rynku nieruchomości komercyjnych oraz korzystnych zmian prawnych zapisanych w obowiązującej od 2013 roku ustawie deregulacyjnej. W I półroczu nastąpił wzrost finansowania obiektów biurowych, hoteli oraz obiektów handlowych i usługowych. Głęboki spadek zanotował natomiast segment budynków przemysłowych (-39,6% r./r.).

Na sytuację na rynku leasingu w II połowie 2013 roku największy wpływ będzie miał nadal wysoki popyt na finansowanie pojazdów osobowych i ciężarowych. Sektor maszyn będzie korzystał ze wzrostu inwestycji odtworzeniowych wynikających z relatywnie wysokiego stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych oraz niskich nakładów inwestycyjnych w latach 2009-2012. Z kolei wygaszanie funduszy rolnych z perspektywy lat 2007-2013 przełoży się na dalsze ograniczenie finansowania (głównie w formie pożyczki) maszyn rolniczych. Oczekuje się kontynuacji pozytywnego trendu na rynku finansowania ruchomości.

Faktoring

Według danych Polskiego Związku Faktorów 20 firm zrzeszonych w organizacji wykupiło w I półroczu 2013 r. wierzytelności o wartości 44,0 mld złotych, tj. o 16,8% wyższej niż analogicznym okresie roku ubiegłego. Rozwój rynku usług faktoringowych okazał się odporny na złą koniunkturę gospodarczą. W warunkach spowolnienia gospodarczego szczególne znaczenie zyskał drugi, obok poprawy

⁷ Źródło: Związek Polskiego Leasingu.

⁸ Pojazdy ciężarowe wraz z ciągnikami siodłowymi i naczepami / przyczepami.

płynności, aspekt faktoringu – zabezpieczenie się przed ryzykiem braku zapłaty od kontrahentów. Branża spodziewa się dalszego rozwoju rynku, gdyż relacja obrotów firm faktoringowych do wielkości PKB jest w Polsce wciąż niższa (niespełna 7,1%) niż na najważniejszych rynkach europejskich (9,5%).

5. Rynek kapitałowy

Giełda Papierów Wartościowych

Pierwsza połowa 2013 roku nie była korzystna dla inwestorów na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Główny indeks giełdy – WIG od początku roku notował spadki, a wzrosty w okresie koniec kwietnia – druga dekada czerwca br. zakończyła głęboka przecena akcji – w ciągu kilku dni indeks WIG stracił 9,3%. W rezultacie w dniu 28 czerwca 2013 r. wartość indeksu WIG wyniosła 43 667,37 i była o 5,7% niższa niż na koniec 2012 roku. Za spadek indeksu odpowiadały przede wszystkim największe i najbardziej płynne spółki notowane na GPW. Indeks WIG20 stracił w przeciągu 6 miesięcy 13,1%. Mniejsze spółki warszawskiego parkietu były odporne na dekoniunkturę. Indeks mWIG40 zyskał w stosunku do końca 2012 roku 8,8%, a indeks małych spółek sWIG80 12,2%. Największy zwrot z inwestycji uzyskali inwestorzy posiadający akcje spółek z branży chemicznej – subindeks tego sektora zyskał od końca 2012 roku 18,5%, budowlanej (stopa zwrotu +9,5%) oraz metali (stopa zwrotu +8,3%). Największe spadki subindeksów branżowych wystąpiły w przypadku sektorów energetycznego (-14,4%), spożywczego (-15,4%), telekomunikacyjnego (-27,9%) oraz branży surowcowej (-36,0%).

Kształtowanie się indeksów WIG i WIG20 w I połowie 2013 roku



Wyprzedaż akcji, jaka miała miejsce w czerwcu bieżącego roku, spowodowana była, między innymi, zapowiedzią bardziej restrykcyjnej polityki monetarnej w Stanach Zjednoczonych. Skłoniło to inwestorów zagranicznych do szybszej realizacji zysków i wyzwoliło impuls spadkowy na większości rynków uważanych za ryzykowne. Wpływ miało też globalne załamanie na rynku metali wywołane rozczarującymi danymi o kondycji chińskiej gospodarki, co zaowocowało silnymi spadkami rodzimych spółek surowcowych, a szczególnie KGHM (spółka ta ma bardzo duży udział w WIG20). Wreszcie, spadki można łączyć z zapowiedzią radykalnych zmian w II filarze systemu emerytalnego zmierzających do znaczącego ograniczenia działalności Otwartych Funduszy Emerytalnych, które należą do największych inwestorów na GPW.

Na koniec czerwca 2013 roku wartość notowanych na warszawskiej giełdzie spółek krajowych wyniosła 514,7 mld zł, czyli była o 1,7% niższa w porównaniu do grudnia 2012 roku. Pomimo nienajlepszej koniunktury GPW utrzymała drugą w Europie pozycję pod względem liczby IPO ustępując jedynie giełdzie w Londynie. Według kwartalnych raportów PwC IPO Watch Europe w I półroczu 2013 roku na warszawskiej giełdzie odnotowano 31 debiutów. Łączna wartość IPO w Warszawie w I półroczu 2013 roku wyniosła 102 mln euro. Ten wynik plasuje GPW na 7 miejscu

w Europie pod względem wartości ofert publicznych⁹. Większość debiutów miała miejsce na rynku NewConnect – 27, natomiast na rynek główny zostały wprowadzone do obrotu 4 spółki.

I półrocze 2013 roku przyniosło wzrost obrotów na rynku głównym. Wyniosły one 132,2 mld zł i były o 28,8% wyższe w stosunku do pierwszego półrocza 2012 r. W trakcie obrotów sesyjnych na głównym parkiecie zmieniły właściciela akcje o wartości 111,8 mld zł, tj. o 15,1% wyższej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zmniejszyły się natomiast obroty na alternatywnym rynku akcji spółek o dużym potencjale wzrostu - NewConnect. Wyniosły one 496,5 mln zł, o 35,8% mniej niż w I półroczu 2012 roku. Szybko rozwijał się rynek instrumentów dłużnych Catalyst, zarówno pod względem liczby notowanych na nim instrumentów, jak i wartości obrotów. Te ostatnie wyniosły w I półroczu 2013 roku 3,0 mld zł w porównaniu do 1,9 mld zł w ciągu pierwszych sześciu miesięcy roku ubiegłego. Wartość emisji notowanych na rynku Catalyst (obligacje korporacyjne, komunalne i listy zastawne) na koniec czerwca 2013 r. wyniosła 56,4 mld zł wobec 46,5 mld zł rok wcześniej (wzrost o 21,5%).

Rynek kontraktów terminowych i opcji GPW odnotował mieszane rezultaty. Liczba otwartych pozycji na indeksowych kontraktach terminowych wyniosła na koniec czerwca 2013 r. 104,6 tys. i była o 6,3% wyższa niż rok wcześniej. Wolumen obrotu kontraktami indeksowymi wyniósł 4,3 mln szt., co w porównaniu z poziomem 5,1 mln szt. odnotowanym w I połowie 2012 r. oznaczało spadek o 14,5%. Natomiast wolumen obrotu opcjami wzrósł z 297,7 tys. w I połowie 2012 r. do 408,9 tys. sztuk (+37,3% w stosunku rocznym). Najszybszy wzrost zanotowały kontrakty na waluty, zarówno pod względem liczby otwartych pozycji (+136,0% w porównaniu do czerwca 2012 r.), jak i obrotów (+370,7% w stosunku do I półrocza 2012 r.).

Fundusze inwestycyjne

I półrocze 2013 roku zakończyło się wzrostem wartości środków zgromadzonych w funduszach krajowych TFI. W porównaniu do grudnia 2012 r. aktywa netto funduszy zwiększyły się o 20,4 mld zł i osiągnęły rekordowy poziom 166,2 mld zł. W ujęciu rocznym aktywa funduszy inwestycyjnych zwiększyły się o 36,9 mld zł, tj. 28,6%. Przyrost środków zgromadzonych w funduszach inwestycyjnych w I półroczu 2013 roku wynikał z nadwyżki wpłat nad wypłatami - łącznie do funduszy napłynęło ok. 16,3 mld zł. Efekt zarządzania aktywami był mniejszy, co wynikało ze słabej koniunktury na krajowym rynku akcji i długu. Indeksy szerokiego rynku akcji WIG i obligacji skarbowych IROS straciły w ciągu sześciu miesięcy odpowiednio 5,7% i ok. 0,2%.

Pierwsze półrocze br. było kolejnym okresem zmiany struktury aktywów funduszy inwestycyjnych. Najwięcej środków netto napłynęło do funduszy aktywów niepublicznych, w tym do funduszy dedykowanych, czyli sztytów na miarę dla konkretnego inwestora. W ciągu sześciu miesięcy 2013 roku do tego typu funduszy trafiło 6,8 mld zł. Wartość aktywów zgromadzonych w funduszach niepublicznych wynosiła na koniec czerwca br. 49,6 mld zł, czyli o 11,5 mld zł (+30,1%) więcej niż w grudniu ubiegłego roku. Udział tego segmentu w całym rynku zwiększył się od grudnia 2012 r. o 3,7 punktu procentowego i wyniósł 29,8%.

Napływ netto środków do funduszy rynku kapitałowego i pieniężnego wyniósł w I półroczu br. 9,5 mld zł. Aktywa tego segmentu rynku na koniec czerwca br. wynosiły 116,6 mld zł, czyli o 8,9 mld zł (+8,3%) więcej niż na koniec poprzedniego roku. Wartość aktywów tego segmentu rynku była, z jednej strony, kształtowana przez słabą koniunkturę na krajowym rynku akcji i długu, z drugiej zaś, pozytywny wpływ miały obniżki stóp procentowych. W warunkach malejącej rentowności depozytów bankowych wzrosło zainteresowanie funduszami jako alternatywą dla lokat. Klienci najchętniej wybierali fundusze uważane za najbardziej bezpieczne: pieniężne i gotówkowe oraz dłużne. Aktywa funduszy pieniężnych i gotówkowych zwiększyły się w porównaniu do grudnia 2012 r. o 4,9 mld zł (+31,0%). Dzięki temu segment ten zdołał zwiększyć swój udział w całym rynku z 10,7% na koniec 2012 r. do 12,3%. Aktywa funduszy obligacyjnych wzrosły w ciągu I półrocza br. o 2,8 mld zł (+7,1%). Jednak w związku z pogorszeniem się koniunktury na rynku krajowych obligacji skarbowych w czerwcu br. nastąpił silny odpływ środków z tej grupy funduszy. Powodzeniem inwestorów cieszyły się również fundusze absolutnego zwrotu (wzrost o 0,5 mld zł, tj. o 17,2%). Zmienna koniunktura na rynku spowodowała, że pomimo dodatniego salda wpłat i umorzeń, fundusze akcyjne powiększały swoje aktywa w stosunkowo wolnym tempie. Wartość środków zgromadzonych w tych funduszach była na koniec I półrocza br. o 1,2 mld zł (+5,0%) wyższa niż w grudniu 2012 roku.

⁹ Źródło: PwC, IPO Watch Europe, raporty za I-II kw. 2013 r..

Otwarte Fundusze Emerytalne

Na koniec I półroczu 2013 roku wartość aktywów otwartych funduszy emerytalnych wniosła 272,1 mld zł, co oznaczało wzrost w stosunku do końca 2012 r. o 2,55 mld zł, tj. 0,9%. W stosunku rocznym aktywa OFE zwiększyły się o 31,1 mld zł, czyli o 12,9%.

Wzrost aktywów w 2013 roku wynikał wyłącznie z transferów dokonanych przez ZUS. Ogółem w ciągu sześciu miesięcy br. rachunki otwartych funduszy emerytalnych zostały zasilone kwotą 4,75 mld zł¹⁰. Wynik zarządzania był ujemny – można go oszacować na -2,2 mld zł. Słabe rezultaty zarządzania zgromadzonymi w OFE środkami spowodowane były dekoniunkturą na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych oraz nienajlepszą koniunkturą na rynku krajowych obligacji skarbowych (indeks IROS zanotował dodatnią wartość jedynie w marcu i kwietniu br.).

W ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2013 roku średni zwrot ze środków zainwestowanych w jednostki uczestnictwa otwartych funduszy emerytalnych był ujemny i wyniósł -0,6%. Dla porównania w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2012 roku średnia ważona wartość jednostki rozrachunkowej zmalała o 1,5%. Z kolei, w ciągu 12 miesięcy (do końca czerwca 2013) średnia ważona wartość jednostki rozrachunkowej wzrosła o 9,5%.

6. Czynniki makroekonomiczne, które będą mieć wpływ na działalność ING Banku Śląskiego S.A. w II półroczu 2013 roku

Globalne czynniki, które mogą odbić się na koniunkturze w Polsce to normalizacja polityki pieniężnej w USA, słabnący wzrost w Chinach i słaby popyt krajowy w strefie euro przeszkadzający w ożywieniu gospodarczym w Europie. Zakładamy, że przebieg ożywienia w Polsce w II połowie 2013 roku może być mniej dynamiczny niż w poprzednich cyklach koniunkturalnych.

EBC będzie nadal próbował oderwać rynki długu strefy euro od trendu na wzrost dochodowości wyznaczony przez rynek amerykański i spodziewaną politykę FED wycofywania się z programu QE. Głównym narzędziem EBC jest zapowiedź długotrwałego utrzymywania stóp procentowych nisko i trzymania otwartej możliwości dalszego obniżania stóp, nawet jeśli wiązałoby się to ze sprowadzeniem stopy depozytowej poniżej zera.

Działania stabilizacyjne w strefie euro wzmocniły u inwestorów przekonanie o trwałości tego obszaru gospodarczego, co pozwala na stopniową odbudowę zaufania. Ryzyko kolejnych zaburzeń w Eurolandzie jest jednak wciąż obecne. Jak pokazał przypadek Cypru, są to głównie ryzyka polityczne. Podobnie we Włoszech czy Portugalii, gdzie długi okres zaciskania polityki budżetowej prowadzi do spadku poparcia dla partii opowiadających się za reformami. Z kolei przypadek Słowenii pokazuje, że rynki finansowe mogą wciąż żywiołowo reagować na niepokojące doniesienia. Można wyobrazić sobie sytuację, w której utrzymująca się recesja w krajach południowych wywoła konieczność udzielenia Grecji, Cypru, Portugalii albo Hiszpanii dodatkowego wsparcia finansowego, dla którego nie będzie zgody w Niemczech. Stanowisko Niemiec może się też usztywniać, jeśli miałyby miejsce dalszy spadek poparcia dla partii proreformatorskich i dojście do władzy populistów. Budowanie unii fiskalnej i bankowej może więc rozciągnąć się w czasie. Uzgodniony już przez ministrów finansów strefy euro mechanizm upadłości banków z jednej strony przyszedł szybciej niż się można było spodziewać co pokazuje determinację w budowaniu unii bankowej, z drugiej strony poszedł w stronę rozwiązań na szczeblu narodowym, a nie dzielenia się zobowiązaniami w ramach strefy euro, co pokazuje, że występują opory w dalszej integracji tego obszaru gospodarczego.

Istotnym czynnikiem kształtującym środowisko dla banków w 2013 roku będzie reakcja rynków finansowych poszczególnych krajów wschodzących na wycofywanie się USA z programu luzowania ilościowego. Na rynki wschodzące napłynęło dużo kapitału, gdy rynki bazowe oferowały bardzo niskie dochodowości, więc odwrót może mieć poważne konsekwencje dla walut oraz cen obligacji. Należy liczyć się z ich dużą zmiennością, tak jak to miało miejsce w czerwcu br.

Stabilne powinny za to być stopy procentowe w Polsce, zgodnie z nową formą komunikacji Rady Polityki Pieniężnej, w ramach której określany jest ogólnie okres przez jaki stopy pozostaną bez zmian. Wskazany przez prezesa NBP Marka Belkę okres do końca 2013 roku może zdaniem Ekonomistów ING z czasem ulec wydłużeniu na 2014 rok z powodu bardzo powolnego powrotu inflacji w stronę celu.

¹⁰ Źródło: KNF, Dane miesięczne OFE za okres styczeń – czerwiec 2013 r.

Po sześciu kwartałach trwania w recesji w strefie euro wciąż nie jest pewne czy zacznie ona wykazywać wzrost PKB (w ujęciu r/r) w II połowie 2013 roku. Ekonomiści Banku przewidują, że dodatni wynik może wystąpić dopiero w IV kwartale 2013 roku, o ile spowolnienie w Chinach zatrzyma się przy dynamice wzrostu 7,5%. Wzrost gospodarczy strefy euro może osiągnąć w 2013 roku -0,6%, a w 2014 roku 0,9%..

Środowisko niskich stóp procentowych w Polsce może przyczynić się do lokowania oszczędności przez gospodarstwa domowe poza systemem bankowym. W drugą stronę będzie jednak działać ryzyko wychodzenia inwestorów zagranicznych z polskich aktywów, co z kolei odbiło się na wynikach funduszy inwestycyjnych.

Decyzja o podwyższeniu dopuszczalnego poziomu zadłużenia USA oraz negocjacje budżetowe zostały przesunięte na wrzesień / październik. Brak kompromisu może mieć negatywne konsekwencje wzrostu gospodarki amerykańskiej, a przez to i światowej.

Warunki makroekonomiczne funkcjonowania banków określi ciąg dalszy spowolnienia gospodarczego w Polsce - dynamika wzrostu PKB powinna zacząć odbijać się od II kwartału 2013 roku i dotrzeć do 2,5% r/r w IV kwartale br. co dałoby wynik za cały 2013 rok na poziomie 1,4%. Sygnały stabilizowania się sytuacji na rynku pracy oraz stopniowego opadania obaw o utratę pracy pozwolą na kontynuację poprawy nastrojów konsumentów. W środowisku niskich stóp procentowych i niskiej inflacji, dającej przy nawet niskiej dynamice płac wzrost realnych dochodów, powinno to prowadzić do istotniejszych wzrostów konsumpcji prywatnej w II połowie 2013 roku. Mimo to skłonność do oszczędzania może pozostać podwyższona z uwagi na niepewność wokół żywienia w strefie euro. Z drugiej strony w II połowie roku będą wdrażane rozluźnione zapisy Rekomendacji T co do przyznawania kredytu konsumpcyjnego, co w miarę poprawy nastrojów konsumentów może odblokować wstrzymywane w związku ze spowolnieniem zakupy dóbr trwałych.

Zapowiedziane przez prezesa NBP Marka Belkę utrzymanie stóp procentowych na obecnym poziomie co najmniej do końca 2013 roku może poprawić efektywność dokonanych obniżek stymulując sektor finansowy i podmioty gospodarcze do intensywniejszego wykorzystania niskich stóp, skoro pojawiło się ograniczenie czasowe dla takiego stanu, nawet jeśli nie jest wiążące. Mimo to obawiamy się, że wynik inwestycji pozostanie ujemny w ujęciu r/r we wszystkich kwartałach br. Przeprowadzane przez NBP badanie koniunktury wśród przedsiębiorstw opisujące II kwartał pokazało pewną poprawę popytu, oczekiwanej produkcji i planów zatrudnieniowych, ale respondenci nie chcieli tej poprawie nadawać nazwy ożywienia gospodarczego, dopatrując się go dopiero w 2014 roku. Trudne wychodzenie z recesji strefy euro może zatem przeszkadzać w decyzji o podjęciu inwestycji mimo niskiego poziomu stóp procentowych.

Stopa bezrobocia na koniec 2012 roku wyniosła 13,4%, a w I połowie 2013 roku okazywała się niższa od oczekiwań, co przypisywaliśmy interwencji na rynku pracy dokonanej przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Na koniec roku może ona wynieść 14,2%.

Zakłada się wzrost średniego kursu złotego z 4,21/€ w I półroczu do 4,32/€ w II półroczu za sprawą zapowiedzi wycofywania się Rezerwy Federalnej USA z programu luzowania ilościowego i wynikającym z tego niepokojom na rynkach wschodzących oraz odpływom z ich rynków obligacji. Względnej odporności złotego powinny sprzyjać dalsze dobre wyniki na rachunku obrotów bieżących, które pokazały w I półroczu niskie uzależnienie od napływów kapitału portfelowego za to dość duże napływy środków unijnych. NBP utrzymując relatywnie wysokie realne, jak na gospodarkę wschodzącą, stopy procentowe oraz interweniując w czerwcu w obronie złotego również powinien sprzyjać mniej gwałtownej reakcji polskiej waluty na globalne trendy.

Utrzymująca się słabość popytu krajowego zapewne doprowadzi do bardzo powolnego podnoszenia się inflacji w II połowie 2013 roku po rekordowo niskim odczycie 0,2% r/r w czerwcu, być może nie sięgające nawet 1% r/r, wobec 1,5% jako dolnej granicy akceptowalnych dla RPP odchyleń od celu inflacyjnego. Administracyjne zmiany zasad wywozu śmieci oraz mniej korzystna dynamika r/r cen surowców powinny ograniczać ryzyko wpadnięcia przez gospodarkę w deflację w II połowie 2013 roku.

Sytuację sektora bankowego w Polsce będą wyznaczać następujące zjawiska:

- Stabilizacja jakości portfeli kredytowych, możliwe zwiększenie programu gwarancji BGK dla kredytów małych i średnich przedsiębiorstw, ale też potencjalne podnoszenie płynności przez

stosunkowo tanie kredyty przeciwdziałające zatorom płatniczym.

- Dość wysoki wzrost depozytów zważywszy na rekordowo niską inflację i stopy procentowe. Mimo obniżek stóp procentowych są mieszane obserwacje na temat skłonności gospodarstw domowych do szukania atrakcyjniejszych pod względem zwrotu form oszczędzania niż rachunki bankowe.
- Wciąż niska dynamika kredytowa z uwagi na stopniowe wygasanie obaw o utratę pracy wśród gospodarstw domowych oraz ograniczone plany inwestycyjne przedsiębiorstw wobec niepewności wokół ożywienia w strefie euro.
- Konieczność powolnego dostosowania się banków do przyszłych wymogów nadzorczych w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej i płynności.

Gospodarka Polski w latach 2005-2013¹¹

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013P
Przyrost PKB (%)	3,6	6,2	6,8	5,1	1,7	3,9	4,5	1,9	1,4
Dług sektora <i>general government</i> wg metodologii UE (% PKB)	47,1	47,7	45,0	47,1	50,9	54,8	56,2	55,6	59,1
Podaż pieniądza M3 (w mld zł)	427,1	495,3	561,6	666,2	720,3	783,6	881,5	921,8	981,0
Przyrost produkcji sprzedanej przemysłu (%)	4,1	12,0	9,4	3,0	-3,6	11,1	6,8	1,4	-0,2
Inflacja (CPI) średnia w roku (%)	2,1	1,0	2,5	4,2	3,5	2,6	4,3	3,7	0,8
Stopa bezrobocia (%)	17,6	14,8	11,2	9,5	12,1	12,4	12,5	13,4	14,2
Kurs PLN/USD (koniec roku)	3,2613	2,9105	2,7554	2,9379	2,8503	2,9641	3,4174	3,0996	3,5083
Kurs PLN/EUR (koniec roku)	3,8598	3,8312	3,5820	4,1050	4,1082	3,9603	4,4168	4,0882	4,2100
WIBOR 3M (koniec roku)	4,60	4,20	5,70	5,80	4,00	3,95	4,99	4,27	2,70

¹¹ Prognoza na 2013 rok uaktualniona w lipcu 2013 roku.

II. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2013 ROKU

1. Wzrost bazy klientów

W I półroczu 2013 roku liczba klientów ING Banku Śląskiego S.A. wzrosła o 82,6 tys. wobec przyrostu o 71,6 tys. w analogicznym okresie poprzedniego roku (wzrost wyższy o 15%). Na koniec czerwca 2013 roku liczba klientów Banku wynosiła 3 347,4 tys. i dzieliła się na następujące segmenty działalności:

- 3 316,3 tys. klientów detalicznych, w tym:
 - 3 067,8 tys. klientów indywidualnych (przyrost w ciągu I półrocza 2013 roku o 71,7 tys.)
 - 248,5 tys. przedsiębiorców
- 31,1 tys. klientów korporacyjnych (średnich i dużych firm oraz grup kapitałowych)

Stale rosnąca liczba klientów ING Banku Śląskiego S.A. (zarówno osób prywatnych jak i firm) wskazuje na skuteczność działań podejmowanych w zakresie umocnienia długoterminowych relacji z klientami. Relacje te bazują na godnej zaufania marce Banku, przejrzystej ofercie produktowej, która jest dostosowywana do zmieniających się w czasie preferencji klientów oraz na ciągle rozwijanym wielokanałowym systemie dystrybucji. Włączenie w struktury Grupy spółek leasingowej i faktoringowej dało potencjał dotarcia do szerszej grupy klientów i do efektywnego wykorzystania struktur sprzedażowych.

2. Poprawa pozycji na rynku kredytowym

Na koniec czerwca 2013 roku łączna wartość kredytów i innych należności udzielonych klientom Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. netto wyniosła 46 678,2 mln zł¹² czyli przyrosła o 1 472,6 mln zł (tj. o 3,3%) w porównaniu ze stanem na koniec 2012 roku. Szacuje się, że Grupa Kapitałowa dysponowała 5,1 – procentowym udziałem w łącznej wartości kredytów udzielonych klientom w ramach sektora banków komercyjnych¹³ (czyli o 0,1 p.p. wyższym niż na koniec 2012 roku).

Poprawa pozycji Grupy Kapitałowej Banku na rynku kredytowym nastąpiła w wyniku:

- Dynamicznego wzrostu należności kredytowych od gospodarstw domowych. W czerwcu 2013 roku wartość ich ukształtowała się na poziomie 17 551,6 mln zł i wzrosła o 998,9 mln zł (czyli o 6,0%) w stosunku do stanu z końca 2012 roku. W I półroczu 2013 roku nadal dominującym produktem w segmencie detalicznym decydującym o poziomie wzrostu należności kredytowych były złotowe kredyty hipoteczne, które na koniec czerwca 2013 roku wyniosły 11 493,1 mln zł (przyrost o 6,8% w porównaniu do końca poprzedniego roku), jednak coraz większe znaczenie zyskują kredyty gotówkowe, które w ciągu sześciu miesięcy przyrosły o 10,7%, a ich wolumen osiągnął 2 852,7 mln zł.
- Przyrostu zaangażowania w odniesieniu do klientów korporacyjnych (instytucjonalnych¹⁴) – należności kredytowe Grupy z tego tytułu wynosiły 29 126,6 mln zł, tj. były o 1,7% wyższe niż na koniec 2012 roku.

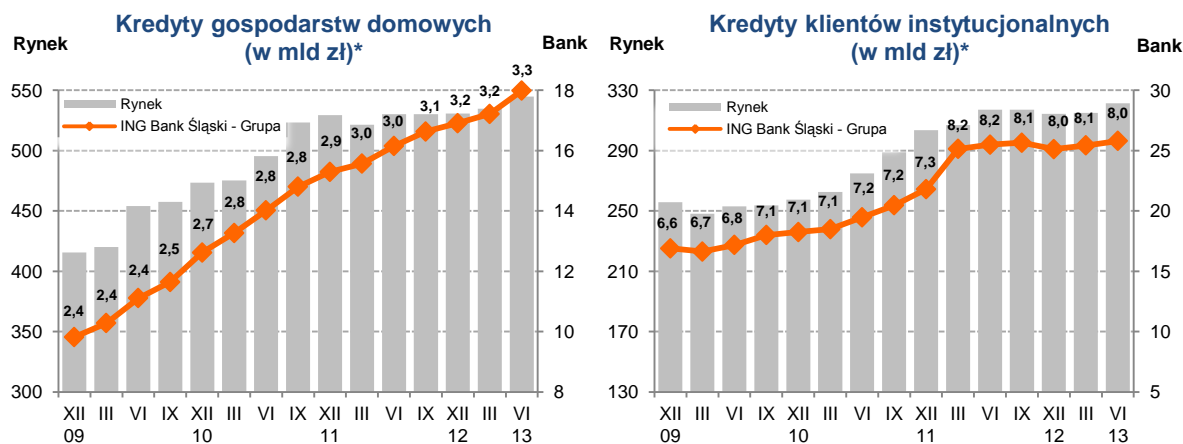
¹² Kwota obejmuje kredyty i inne należności netto z wyłączeniem euroobligacji oraz należności od klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

¹³ Sektor bankowy w rozumieniu banków komercyjnych, zgodnie z danymi publikowanymi przez NBP w pliku *Należności i zobowiązania banków*

¹⁴ Łącznie dla: podmiotów gospodarczych, niemonetarnych instytucji finansowych, podmiotów sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Kredyty i inne należności udzielone klientom Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (w mln zł)

	30.06.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2007
Należności kredytowe gospodarstw domowych, w tym:	17 551,6	16 552,7	14 938,3	12 311,4	9 566,5	7 260,8	4 712,4
Kredyty i pożyczki	17 421,7	16 444,3	14 921,4	12 304,8	9 562,2	7 256,5	4 706,6
Należności leasingowe	105,2	87,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Należności faktoringowe	24,7	20,0	16,9	6,6	4,3	4,3	5,8
Pozostałe należności	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Należności kredytowe klientów instytucjonalnych ¹⁵ , w tym:	29 126,6	28 652,9	23 518,8	18 929,1	17 137,7	16 669,9	11 666,7
Kredyty i pożyczki	21 672,6	21 166,6	21 076,6	17 492,8	16 110,0	15 742,8	11 398,9
- Podmioty gospodarcze	17 415,9	16 543,8	14 986,0	12 095,1	11 266,3	11 866,7	8 505,8
- Podmioty finansowe (inne niż banki)	1 334,0	1 533,2	2 821,5	2 583,1	2 543,8	2 923,1	2 226,8
- Podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych	2 922,7	3 089,6	3 269,1	2 814,6	2 299,9	953,0	666,3
Dłużne papiery wartościowe ¹⁶	1 927,4	2 107,6	2 086,8	1 177,7	643,4	640,5	0,0
Należności leasingowe	3 217,2	3 076,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Należności faktoringowe	2 198,3	2 182,7	255,5	116,1	168,8	160,3	122,8
Pozostałe należności	111,1	119,1	99,9	142,5	215,5	126,3	145,0
Razem należności kredytowe netto	46 678,2	45 205,6	38 457,1	31 240,5	26 704,2	23 930,7	16 379,1
- Euroobligacje	3 794,3	3 779,7	3 872,6	3 268,5	3 261,9	1 654,0	0,0
Razem kredyty i inne należności udzielone klientom netto	50 472,5	48 985,3	42 329,7	34 509,0	29 966,1	25 584,7	16 379,1



*Liczby informują o udziałach Grupy ING Banku Śląskiego S.A. w rynku banków komercyjnych.

3. Wzmocnienie pozycji na rynku depozytów

Bank posiada jedną z największych w polskim sektorze bankowym bazę depozytów, która zapewnia wysoką płynność bilansu i komfort w zakresie kształtowania polityki kredytowej. Działania podjęte w I półroczu 2013 roku zmierzały do dalszego wzmocniania bazy depozytowej przede wszystkim w zakresie stabilnych środków – zgodnie z oczekiwanymi regulacjami Nowej Umowy Kapitałowej (Bazylei III). Oznaczało to, że Bank aktywnie pozyskiwał środki przede wszystkim od klientów detalicznych, a także od mniejszych i średniej wielkości przedsiębiorstw.

¹⁵ Z wyłączeniem należności od klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

¹⁶ Z wyłączeniem euroobligacji.

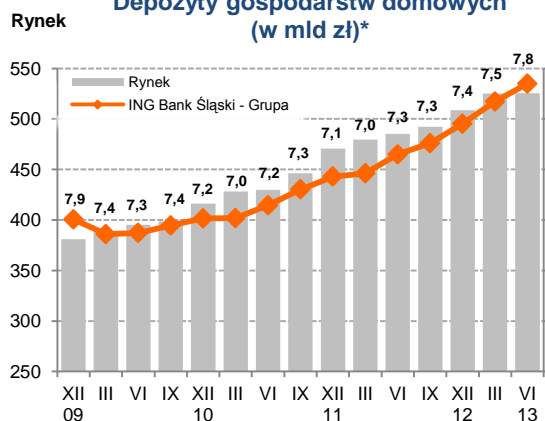
Na koniec czerwca 2013 roku suma środków zgromadzonych na rachunkach Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wyniosła 61 948,7 mln zł¹⁷ wobec 57 857,5 mln zł na koniec 2012 roku (wzrost o 7,1%). Bank posiadał 7,5% ogólnej wartości depozytów zdeponowanych w sektorze banków komercyjnych¹⁸, co oznacza, że był czwartym co do wielkości bankiem depozytowym w Polsce.

W ciągu I półrocza 2013 roku suma środków ulokowanych na rachunkach gospodarstw domowych wzrosła o 3 169,1 mln zł, tj. o 8,4%, i na koniec czerwca osiągnęła wartość 40 852,8 mln zł. Poziom zobowiązań wobec klientów instytucjonalnych również wzrósł – w czerwcu 2013 roku było to 21 095,9 mln zł wobec 20 173,8 mln zł na koniec poprzedniego roku (wzrost o 4,6%). W ciągu I półrocza 2013 roku wzrosła zarówno wartość środków zdeponowanych przez średnie i duże firmy (o 4,5%), jak i wartość depozytów największych korporacji (o 9,4%).

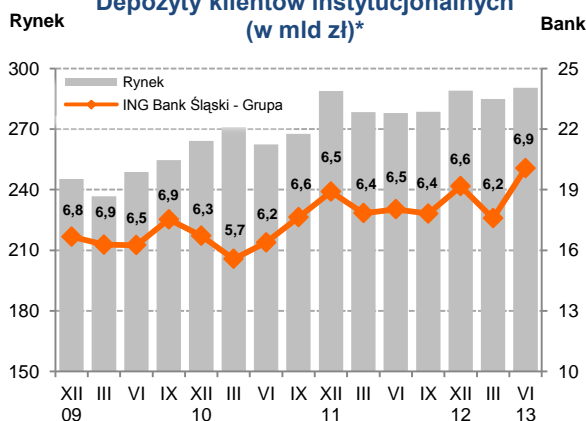
Zobowiązania wobec klientów Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (w mln zł)

	30.06.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2007
Zobowiązania wobec gospodarstw domowych, w tym:							
Depozyty	40 852,8	37 683,7	33 481,8	30 167,2	30 103,9	28 011,3	25 639,5
Pozostałe zobowiązania	57,0	56,0	47,1	49,5	64,2	65,6	246,9
Zobowiązania wobec klientów instytucjonalnych ¹⁹ , w tym:							
Depozyty	21 095,9	20 173,8	19 334,2	17 232,9	17 169,2	18 853,6	18 007,0
- Podmioty gospodarcze	15 738,6	13 739,9	13 887,3	12 483,6	11 861,7	11 173,5	12 760,8
- Podmioty finansowe (inne niż banki)	2 387,4	3 327,2	2 910,0	2 540,6	3 306,6	4 267,5	2 226,7
- Podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych	1 933,9	2 099,0	2 102,6	1 695,0	1 508,2	2 886,2	2 572,4
Pozostałe zobowiązania	1 036,0	1 007,7	434,3	513,7	492,7	526,4	447,1
Razem zobowiązania wobec klientów	61 948,7	57 857,5	52 816,0	47 400,1	47 273,1	46 864,9	43 646,5

Depozyty gospodarstw domowych (w mld zł)*



Depozyty klientów instytucjonalnych (w mld zł)*



*Liczby informują o udziałach Grupy ING Banku Śląskiego S.A. w rynku banków komercyjnych.

¹⁷ Kwota obejmuje depozyty i pozostałe zobowiązania z wyłączeniem zobowiązań wobec klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

¹⁸ Sektor bankowy rozumiany jako sektor banków komercyjnych, zgodnie z danymi publikowanymi przez NBP w pliku *Należności i zobowiązania banków*

¹⁹ Z wyłączeniem zobowiązań wobec klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

4. Nagrody i wyróżnienia

Pierwsze półrocze 2013 roku przyniosło dla ING Banku Śląskiego S.A. liczne nagrody i wyróżnienia.

Za atrakcyjność oferty produktowej i jakość obsługi klientów:

- I miejsce w rankingu „Najwygodniejsze konto osobiste”, opracowanym przez Comperia.pl dla portalu Forbes.pl;
- II miejsce w rankingu „Najlepsze konto z dostępem przez Internet”, opracowanym przez portal TotalMoney.pl;
- II miejsce w rankingach „Najlepsze konto studenckie” oraz „Najlepsze konto młodzieżowe”, przygotowanych przez portal Money.pl;
- II miejsce w rankingu „Bank najbliższy klientowi”, przygotowanym przez Dziennik Gazeta Prawna;
- II miejsce dla infolinii, w badaniu jakości obsługi klienta na infoliniach banków, przeprowadzonym przez instytut badawczy ARC Rynek i Opinia;
- Gwiazda Jakości Obsługi 2013, w rankingu organizowanym przez portal www.jakoscobslugi.pl;
- Status TOP RATED, nadany przez prestiżowe opiniotwórcze wydawnictwo amerykańskie GLOBAL CUSTODIAN, dla prowadzonej w Polsce działalności powierniczej w 2012 roku.

Nagrodzono także działania marketingowe ING Banku Śląskiego S.A.:

- Tytuł „Reklamodawca Roku” w konkursie reklamy KTR oraz srebrne wyróżnienie za najlepszą kampanię i dwa złote wyróżnienia za spoty reklamowe w kategorii „Usługi finansowe”;
- Złoty Bankier 2012, w kategorii „Najlepszy spot reklamowy banku”, za reklamę emitowaną w ramach kampanii „Lepiej pożyczyć z banku, niż od rodziny”;
- III miejsce w konkursie Lamparty 2013, wyróżniającym najlepsze kreacje marek bankowych.

Doceniono również sposób funkcjonowania ING Banku Śląskiego S.A. w otoczeniu i umiejętności skutecznego łączenia odpowiedzialności społecznej z biznesowymi wartościami, przyznając mu poniższe wyróżnienia:

- RESPECT Index - zaliczenie (po raz szósty z rzędu) do składu giełdowego indeksu spółek odpowiedzialnych społecznie;
- Złoty Listek CSR, przyznany przez tygodnik POLITYKA w ramach „Listy 500”;
- III miejsce w Rankingu Odpowiedzialnych Firm 2013, w kategorii „Bankowość, sektor finansowy i ubezpieczeniowy”;
- III miejsce dla Marki Godnej Zaufania, w kategorii „Bank”, w sondażu European Trusted Brands 2013, organizowanym przez Reader's Digest;
- międzynarodowy znak Top Employers, przyznany po raz czwarty przez Corporate Research Foundation.

Wysoko oceniono kondycję ING Banku Śląskiego S.A.:

- I miejsce w kategorii „Banki Duże” w konkursie Gazety Bankowej „Najlepszy Bank 2013” oraz wyróżnienie za najlepszą strukturę portfela;
- wyróżnienie w rankingu „Najdynamiczniej rozwijające się spółki giełdowe”, w kategorii „Bank”, według Miesięcznika Forbes.

Dodatkowo, zespół Ekonomistów Banku w składzie Rafał Benecki i Grzegorz Ogonek, zajął I miejsce w prestiżowym rankingu Bloomberga „Best forecasters of EMEA currencies 1Q2013” za prognozę dla EUR/PLN (oceniana była trafność prognozowania przez 6 kolejnych kwartałów). Ponadto, zespół Ekonomistów Banku w konkursie na Najlepszego Analityka Makroekonomicznego, organizowanym przez Narodowy Bank Polski, zajął trzecią pozycję w kategorii prognoz PKB. Konkurs jest organizowany przy współudziale dziennika „Rzeczpospolita”.

III. DZIAŁALNOŚĆ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2013 ROKU

1. Bankowość detaliczna

Zmiany w ofercie produktów i zasadach obsługi klientów

Oszczędności, inwestycje, rachunki

Dążąc do utrzymania silnej pozycji na rynku bankowości detalicznej, w I półroczu 2013 roku ING Bank Śląski S.A. promował swoją markę solidnej, godnej zaufania instytucji, oferował stabilną, jasną ofertę produktową, upraszczał i automatyzował procesy oraz zwiększał znaczenie bankowości internetowej i mobilnej w procesach obsługi klientów.

Z myślą o utrzymaniu atrakcyjności swojego podstawowego produktu depozytowego, tj. Otwartego Konta Oszczędnościowego, w I półroczu 2013 roku wdrażano kolejne edycje promocji i ofert specjalnych takich jak *Bonus na start* oraz *OKO Bonus*. Polegały one na oferowaniu okresowo podwyższonego oprocentowania nowym klientom lub dla nowych środków.

W maju 2013 roku wprowadzono do oferty Banku nowy mechanizm wspierający oszczędzanie – *Smart Saver*. Płacąc kartą wydaną do konta lub wykonując przelewy w *ING BankOnLine*, z konta osobistego automatycznie odkładają się drobne kwoty na rachunku *Smart Saver*. Klient sam decyduje, w jaki sposób chce oszczędzać, wybierając jedną z dwóch opcji:

- zaokrąglenie kwoty transakcji źródłowej do 5 zł lub do 10 zł,
- procent od kwoty transakcji źródłowej (od 1% do 10%).

Ponadto, w ofercie produktów oszczędnościowych o charakterze kapitałowym i ubezpieczeniowym, w I półroczu 2013 roku Bank m.in.:

- okresowo organizował oferty specjalne polegające na wprowadzeniu zerowych stawek opłaty dystrybucyjnej przy nabywaniu przez klientów Banku jednostek uczestnictwa wszystkich funduszy będących w ofercie Banku,
- wprowadził do oferty dedykowanej klientom Personal Banking i Private Banking 4 subfundusze dostępne w ramach Altus Fundusz Inwestycyjny Otwarty Parasolowy zarządzany przez Altus TFI S.A.,
- zaproponował szerokiemu kręgowi klientów indywidualnych dwa nowe subfundusze z oferty Union Investment TFI S.A.,
- przeprowadził 13 subskrypcji Inwestycyjnej Lokaty Terminowej na łączną kwotę 495 mln zł. Wśród subskrypcji przeważały produkty oparte o kursy walutowe (EUR, USD, CHF).

W I półroczu 2013 roku wdrożono również nowy proces wortalowy umożliwiający otwarcie rachunku dla klientów indywidualnych w 100% online. Autoryzacja nowego klienta odbywa się poprzez przelew z rachunku w innym banku. Informacje zawarte w przelewie pozwalają zidentyfikować klienta, który został już wcześniej zweryfikowany w innym banku. Nowy proces jest dostępny równocześnie z dotychczasowym procesem otwarcia rachunku z udziałem kuriera - klient decyduje o wyborze formy zawarcia umowy.

Produkty kredytowe

W I półroczu 2013 roku Bank równie intensywnie działał po stronie produktów kredytowych. Przez cały czas z powodzeniem realizowana była strategia Banku zakładająca stały wzrost zaangażowania w kredyty hipoteczne. Jednym z czynników wspomagających sprzedaż kredytów hipotecznych stanowiła uruchomiona w kwietniu 2013 roku akcja sprzedażowa „*Zagwarantuj sobie trzy korzyści kredytu hipotecznego*” wspierana kampanią w oddziałach Banku oraz w Internecie. Co więcej, w celu uatrakcyjnienia i dostosowania oferty hipotecznej Banku do zmieniającego się otoczenia konkurencyjnego, poszerzono ją o dodatkowe możliwości obniżenia parametrów cenowych kredytu poprzez zakup atrakcyjnych pakietów ubezpieczeniowych oraz ujednolicono opłaty z tytułu weryfikacji wartości nieruchomości, dodatkowo wprowadzając uproszczenia w zasadach wycen.

W I półroczu 2013 roku Bank prowadził także kampanię marketingową pożyczki gotówkowej, w ramach której promowana była oferta Pożyczki Superszybkiej. Dążąc do udostępnienia klientom swoich usług we wszystkich możliwych kanałach dystrybucji, Bank udostępnił możliwość złożenia

wniosku kredytowego za pośrednictwem Contact Centre. Klienci, którzy w taki sposób wnioskuje o kredyt, mogą zawrzeć umowę kredytową za pośrednictwem systemu bankowości elektronicznej *ING BankOnLine*. Do oferty Banku wprowadzone zostały również nowe programy ubezpieczeniowe towarzyszące pożyczce gotówkowej – Bezpieczna Pożyczka Silver i Gold.

Działalność depozytowa²⁰

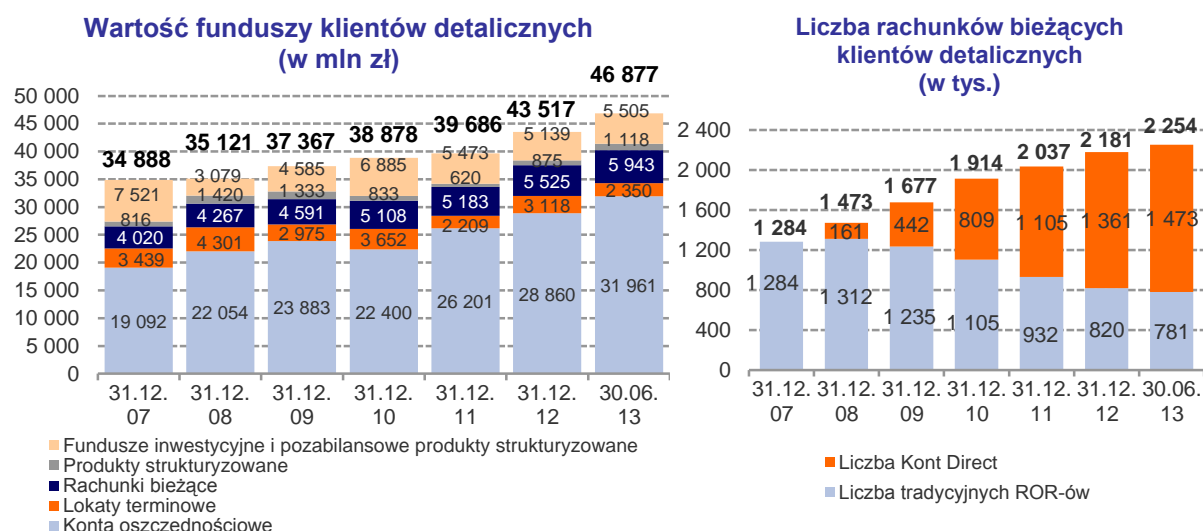
Na dzień 30 czerwca 2013 roku łączna wartość środków²¹ powierzonych ING Bankowi Śląskiemu S.A. przez klientów detalicznych wynosiła 46 877,0 mln zł, w porównaniu z 43 516,6 mln zł w grudniu 2012 roku (wzrost o 7,7%). Główną ich część stanowiły depozyty bankowe.

W I półroczu 2013 roku Bank dalej koncentrował się na budowaniu solidnych fundamentów do dalszego wzrostu, tj. pozyskiwaniu stabilnych depozytów, do których, według projektowanych zapisów Nowej Umowy Kapitałowej (Bazylei III), zalicza się przeważającą część środków zdeponowanych przez klientów detalicznych. Na koniec czerwca 2013 roku depozyty klientów detalicznych ukształtowały się na poziomie 41 372,0 mln zł, czyli były o 7,8% wyższe niż na koniec 2012 roku. Wynik ten przełożył się na 7,8 – procentowy udział Banku w rynku depozytów gospodarstw domowych (wobec 7,4 – procentowego udziału na koniec poprzedniego roku).

Dominującym produktem, na którym klienci detaliczni lokują swoje środki, jest *Otwarte Konto Oszczędnościowe (OKO)*. W ciągu I półrocza 2013 roku wartość środków zgromadzonych na OKO wzrosła o 10,7%. Wzrosła również wartość oszczędności zainwestowanych w fundusze inwestycyjne oraz pozabilansowe produkty strukturyzowane (wzrost o 7,1% w stosunku do końca 2012 roku).

W ciągu I półrocza 2013 roku znacznie zwiększył się w Banku zakres obsługi rozliczeniowej klientów detalicznych. Na koniec czerwca 2013 roku ING Bank Śląski S.A. prowadził 2 254,2 tys. rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych klientów detalicznych (2 012,7 tys. klientów indywidualnych oraz 241,5 tys. przedsiębiorców) wobec 2 181,0 tys. na koniec 2012 roku (1 949,1 tys. klientów indywidualnych i 231,9 tys. przedsiębiorców). Oznacza to, że w ciągu I półrocza 2013 roku Bank pozyskał netto 73,2 tys. rachunków bieżących klientów detalicznych. Efektem zwiększonej liczby rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych był przyrost środków zgromadzonych na tych rachunkach. W czerwcu 2013 roku wyniosły one 5 942,9 mln zł, czyli były o 7,6% wyższe niż na koniec 2012 roku.

Utrzymał się jednocześnie trend w zakresie zmiany struktury rachunków bieżących. Na skutek sprzedaży głównie *Kont Direct*, jak i w wyniku konwersji przez klientów części tradycyjnych kont osobistych na konta internetowe, liczba *Kont Direct* wzrosła do 1 473,0 tys. w czerwcu 2013 roku (w tym 1 287,5 tys. rachunków klientów indywidualnych i 185,5 tys. rachunków przedsiębiorców) z 1 360,9 tys. w grudniu 2012 roku (w tym odpowiednio: 1 188,6 tys. oraz 172,3 tys.). Udział *Kont Direct* w ogólnej liczbie ROR-ów klientów detalicznych wzrósł tym samym z 62,4% w grudniu 2012 roku do 65,3% w czerwcu 2013 roku.

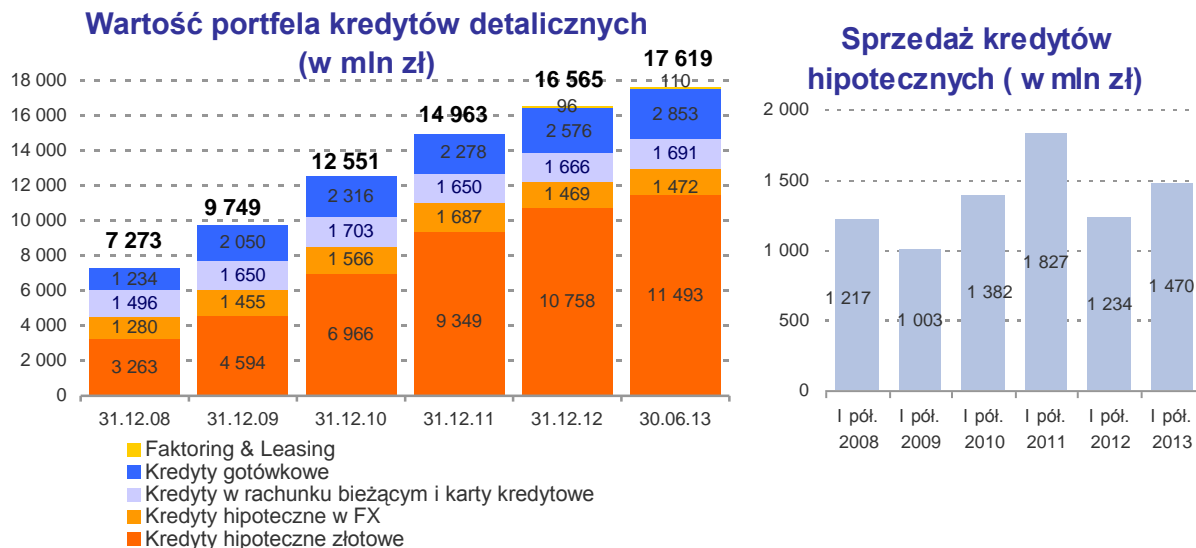


²⁰ Ze względu na dostępność bardziej szczegółowych informacji produktowych opis na podstawie danych z systemu informacji zarządczej.

²¹ Łączna wartość depozytów, produktów strukturyzowanych oraz funduszy inwestycyjnych dystrybuowanych przez Bank.

Działalność kredytowa²²

Na koniec czerwca 2013 roku należności kredytowe od klientów detalicznych wyniosły 17 618,9 mln zł. W ciągu I półrocza 2013 roku zaangażowanie kredytowe Banku w stosunku do tej grupy klientów wzrosło o 1 053,4 mln zł, tj. o 6,4%. Bank zwiększył swój udział w rynku należności kredytowych od gospodarstw domowych do poziomu 3,3% (wobec 3,2% w grudniu 2012 roku).



Główną część portfela kredytów Banku dla klientów detalicznych stanowiły kredyty hipoteczne. Na koniec czerwca 2013 roku łączna wartość należności Banku z tytułu kredytów hipotecznych wyniosła 12 964,9 mln zł w porównaniu z 12 227,0 mln zł na koniec 2012 roku (wzrost o 6,0%).

Zgodnie z danymi publikowanymi przez Związek Banków Polskich w I półroczu 2013 roku ING Bank Śląski S.A. zajmował czwartą pozycję na rynku posiadając 8,3% udziału w sprzedaży kredytów mieszkaniowych dla osób prywatnych.

Ponadto, I półrocze 2013 roku, podobnie jak rok poprzedni, upłynęło pod znakiem zwiększania znaczenia niezabezpieczonych kredytów gotówkowych w portfelu Banku. Od końca 2012 roku widoczne już były pierwsze efekty przeprowadzonych akcji marketingowych i wzmożonej sprzedaży. W I półroczu 2013 roku udzielono pożyczek gotówkowych na kwotę 980,9 mln zł, tj. o 35,2% wyższą niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W czerwcu 2013 roku wartość kredytów i pożyczek gotówkowych w portfelu Banku wyniosła 2 852,7 mln zł i przyrosła o 10,7% w stosunku do stanu z końca 2012 roku.

Systematycznie wzrasta również kwota należności leasingowych i faktoringowych klientów detalicznych – na koniec I półrocza 2013 roku wartość ta ukształtowała się na poziomie 110,5 mln zł i była o 15,2% wyższa niż na koniec poprzedniego roku.

Karty bankowe

ING Bank Śląski S.A. od lat jest jednym z głównych wydawców kart płatniczych w Polsce, w tym również w zakresie kart zbliżeniowych. Jako pierwszy i jedyny bank w Polsce wprowadził wypłaty z bankomatu za pomocą karty zbliżeniowej. ING Bank Śląski S.A. prowadzi proces wymiany bankomatów na nowe urządzenia dualne oraz kontynuuje pilotaż bankomatów zbliżeniowych z organizacjami płatniczymi Visa i MasterCard. Na koniec czerwca 2013 roku klienci Banku mogli dokonywać transakcji wypłat zbliżeniowych w 12 urządzeniach.

Od początku 2013 roku trwają prace nad uproszczeniem oferty dla klientów indywidualnych, czego skutkiem jest wymiana kart do kont z Lwem w PLN (tj. kart Maestro, Maestro zbliżeniowa oraz Debit MasterCard zbliżeniowa) na nowoczesną kartę płatniczą Visa zbliżeniowa. Dodatkowo prowadzone są

²² Ze względu na dostępność bardziej szczegółowych informacji produktowych opis na podstawie danych z systemu informacji zarządczej.

działania mające na celu wzrost transakcyjności kart płatniczych wydawanych do kont oraz sprzedaży produktu *Moja Karta ING*. Bank prowadzi kampanie edukacyjne, których celem jest wzrost świadomości klientów w zakresie użytkowania kart płatniczych w Internecie. Kontynuowany jest również pilotaż płatności mobilnych NFC wspólnie z organizacją płatniczą Visa.

Do końca czerwca 2013 roku ING Bank Śląski S.A. wydał klientom detalicznym 2,62 mln kart płatniczych, w tym 1,88 mln kart zbliżeniowych (łącznie ze Zbliżakiem) – dla porównania w grudniu 2012 roku klienci detaliczni Banku posiadali 1,52 mln tego typu kart. Przyrosła także liczba kart wirtualnych – w czerwcu 2013 roku klienci mieli w swoich portfelach 35,2 tys. takich kart.

2. Bankowość korporacyjna

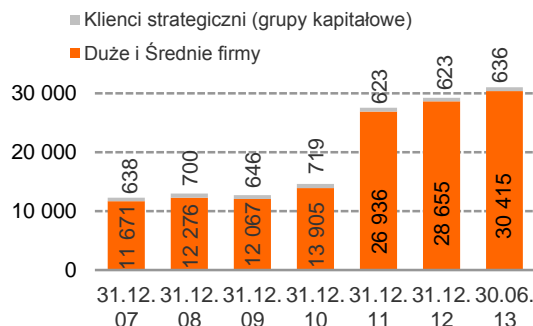
Liczba klientów

W czerwcu 2013 roku z usług ING Banku Śląskiego S.A. korzystało 31,1 tys. klientów korporacyjnych, a w tym:

- 27,5 tys. średnich firm,
- 2,9 tys. dużych podmiotów oraz
- 636 klientów strategicznych (grup kapitałowych).

W ciągu I półrocza 2013 roku baza klientów korporacyjnych Banku powiększyła się o 1,8 tys. firm.

Liczba klientów instytucjonalnych



Zakres oferty i wprowadzone modyfikacje

Jakość oferty stanowi dla klientów korporacyjnych jeden z podstawowych czynników decydujących o wyborze banku. Dlatego też w I półroczu 2013 roku ING Bank Śląski S.A. kontynuował działania mające na celu uatrakcyjnienie oferty produktowej wprowadzając istotne zmiany zarówno w obszarze produktów depozytowo-rozliczeniowych, jak i w zakresie finansowania działalności.

Zmiany w zakresie obsługi depozytowo-rozliczeniowej Banku dla klientów korporacyjnych polegały na:

- Wprowadzeniu oferty specjalnej dla rachunków OKO i OKO Business „Więcej niż lokata”. W ramach promocji obowiązującej od marca 2013 roku podwyższone zostaje oprocentowanie na ww. rachunkach o 1 punkt procentowy ponad standardowe oprocentowanie. Oferta skierowana jest do klientów nieposiadających dotychczas rachunku OKO oraz do osób, których rachunek nie został dotąd zasilony środkami.
- Udostępnieniu nowej aplikacji bankowości mobilnej dla firm *ING BusinessMobile*, która pozwala klientom korporacyjnym w wygodny i intuicyjny sposób zarządzać środkami na rachunkach bankowych za pośrednictwem telefonu komórkowego.
- Wprowadzeniu nowych funkcji do systemu bankowości internetowej *ING BusinessOnLine*. Modyfikacje usprawniają obsługę wypłat zamkniętych oraz Systemu Wypłat Elektronicznych.
- Dalszym rozwoju sieci elektronicznych wrzutni skarbcza nocnego – rozwiązania umożliwiającego automatyczne księgowanie wpłat zamkniętych na rachunkach klientów korporacyjnych.
- Instalacji opłatomatów, czyli automatycznych kas pozwalających klientom na realizację w szybki i wygodny sposób części płatności urzędowych. Urządzenie umożliwia klientom samodzielne dokonanie opłaty poprzez wybór rodzaju płatności za pośrednictwem ekranu dotykowego oraz zeskanowanie kodu wielowymiarowego (2D). W I półroczu 2013 roku Bank uruchomił opłatomaty w Urzędach Miast w Chorzowie, Częstochowie i Katowicach, a na początku lipca dodatkowo w Kielcach i Poznaniu. W niedługim czasie planowane są instalacje w kolejnych miejscowościach.
- Zaoferowaniu nowej usługi ING e-faktura – Systemu Dystrybucji i Płatności Faktur Elektronicznych. System umożliwia wystawcom przysyłanie rachunków i faktur wraz z predefiniowanym przelewem bezpośrednio do systemów bankowości internetowej płatników – nie tylko ING Banku Śląskiego S.A., ale również większości banków działających na polskim rynku. Dzięki nowemu rozwiązaniu, odbiorcy faktur mogą uregulować należności jednym kliknięciem, bez konieczności wypełniania dodatkowych formularzy.

- Uruchomieniu *ING CardsOnLine* – internetowej aplikacji wspierającej firmy w zarządzaniu służbowymi kartami płatniczymi wydanych przez ING Bank Śląski S.A. Usługa umożliwia użytkownikom kart bieżące monitorowanie poniesionych wydatków natychmiast po przeprowadzeniu transakcji kartą, a także daje stały dostęp do historii. Narzędzie nie wymaga dostępu do systemu bankowości internetowej *ING BusinessOnLine*.

Na początku 2013 roku jako pierwszy bank na rynku ING Bank Śląski S.A. zaproponował usługi księgowe skierowane do segmentu średnich i dużych firm. ING Księgowość zapewnia klientom obsługę księgową, a także kadrowo-płacową, analityczną oraz udostępnia system wspomagający rozliczenia z dostawcami i odbiorcami wraz z obsługą płatności. Portal *ING KsięgowośćOnLine* jest w pełni zintegrowany z systemem bankowości internetowej Banku *ING BusinessOnLine*.

W I półroczu 2013 roku Bank wprowadził kolejne zmiany w procesach kredytowych, które powinny przyczynić się do dalszego skrócenia procesu rozpatrywania wniosków kredytowych i eliminacji dokumentacji papierowej, tj.:

- Rozbudował zakres funkcjonalności systemu *ING BusinessOnLine*., m.in. udostępniono nowy wniosek o nazwie Pełnomocnictwo, w ramach którego klient może upoważnić dowolną osobę do wykonywania konkretnych czynności oraz zmodyfikowano moduł Kredyty w celu zwiększenia przejrzystości prezentacji kredytów i intuicyjności modułu z punktu widzenia klienta.
- Wdrożył nowe rozwiązania w procesach kredytowych w aplikacji *ING Credit Management System (ING CMS)*. M.in. wprowadził automatyczną ewidencję zabezpieczeń, umożliwił kompleksowe procesowanie spraw dla Grup Kapitałowych – od przygotowania aplikacji kredytowej poprzez dodawanie zabezpieczeń, dokumentów oraz ewidencji, a także zwiększeniu dopuszczalnego zaangażowania w Banku i Spółkach w celu zwiększenia dostępności limitów wyliczanych w procesie kredytowym.

Działania Banku w zakresie automatyzacji i uproszczenia procesów kredytowych przynoszą efekty. Udział elektronicznych wniosków kredytowych składanych za pośrednictwem platform *ING Direct Business Credit* i *ING BusinessOnLine* w ogólnej liczbie złożonych wniosków kredytowych systematycznie rośnie i na koniec I półrocza 2013 roku osiągnął poziom 75%.

W marcu 2013 roku we współpracy z ING Lease został wdrożony program ING Auto. Umożliwia on leasing operacyjny i finansowy samochodów osobowych oraz dostawczych o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony. Programem objęte są pojazdy nowe oraz używane, lecz nie starsze niż 4 lata. Dotychczasowi klienci Banku mogą otrzymać limit w maksymalnej wysokości 250 tys. złotych, podczas gdy kwota limitu dla nowych klientów wynosi 120 tys. złotych. Zaletą oferty ING Auto jest maksymalnie uproszczona procedura wnioskowania o produkt. Klient zainteresowany leasingiem powinien złożyć jedynie wniosek leasingowy oraz fakturę pro forma zawierającą podstawową specyfikację wybranego samochodu. Atuty ING Auto to również krótki czas oczekiwania na decyzję (maksymalnie 24 godziny) oraz niski udział własny (od 10%, a nawet 5% w przypadku klientów ING Banku Śląskiego S.A. podlegających okresowemu monitoringowi).

Rozwijając ofertę kredytową po stronie korporacyjnej, ING Bank Śląski S.A. podpisał z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę inaugurującą rządowy program wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw. Tym samym, jako jeden z pierwszych, znalazł się w gronie banków udzielających kredyty z gwarancjami de minimis. Od 15 marca 2013 roku, kiedy Bank rozpoczął udzielanie tych kredytów, cieszą się one rosnącym zainteresowaniem klientów, zwłaszcza że gwarancja (udzielona do końca bieżącego roku) w pierwszym roku jest bezpłatna, a w drugim roku prowizja wynosi 0,5% p.a.. Według stanu na koniec czerwca 2013 roku, Bank udzielił 399 gwarancji na kwotę 243,5 mln zł oraz kredytów nimi objętych na kwotę 427,3 mln zł.

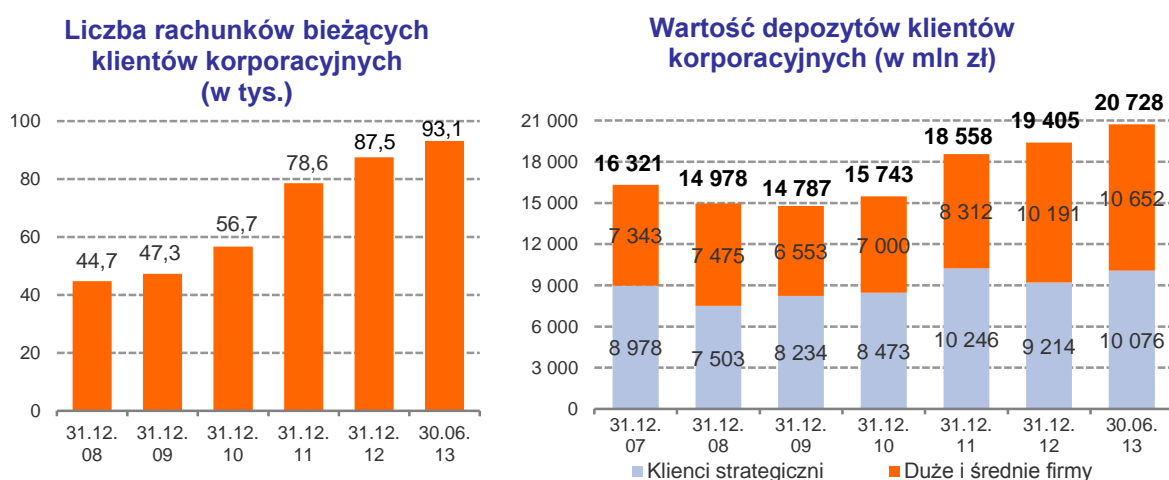
Tak jak w poprzednich latach, także i w 2013 roku ING Bank Śląski S.A. aktywnie pomagał klientom w pozyskaniu środków z programów unijnych. Prowadził również działania promocyjne dostępnych programów umożliwiających pozyskanie dofinansowania z Unii oraz oferty Banku w tym zakresie. W I półroczu 2013 roku zawierano umowy o kredyt technologiczny, które były efektem złożenia za pośrednictwem ING Banku Śląskiego S.A. około 60 wniosków o dotację. Udział Banku w pozyskaniu dotacji w ramach tego działania przekraczał 15% wszystkich udzielonych dotacji.

Działalność depozytowo-rozliczeniowa²³

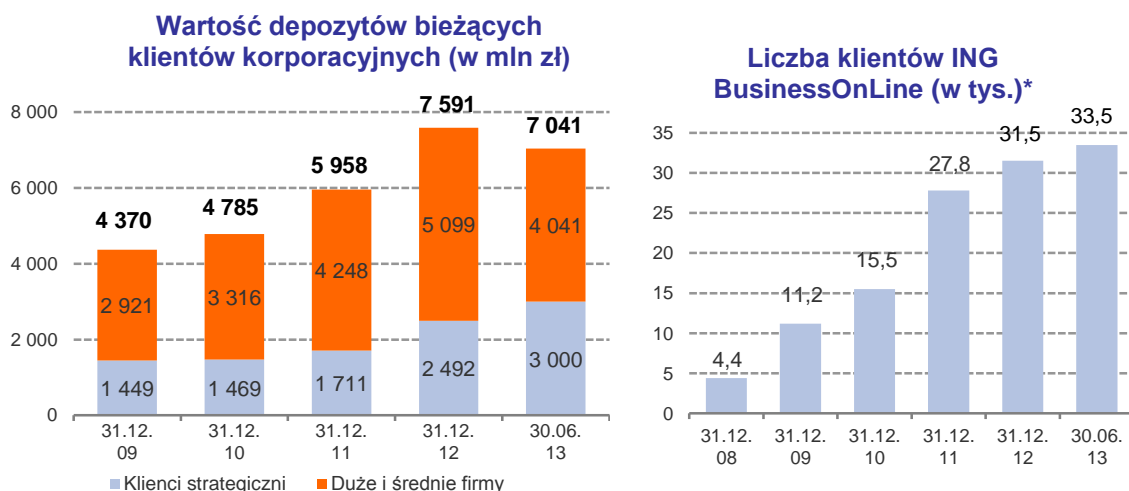
Według stanu na 30 czerwca 2013 roku wartość depozytów klientów korporacyjnych wynosiła 20 728,4 mln zł, czyli wzrosła o 6,8% w porównaniu z grudniem 2012 roku. W czerwcu 2013 roku ING Bank Śląski S.A. posiadał 6,9% udziału w rynku depozytów klientów instytucjonalnych (czyli o 0,3 p.p. więcej niż na koniec 2012 roku).

W ciągu I półrocza 2013 roku powiększyła się zarówno wartość środków zdeponowanych przez klientów z podsegmentu dużych i średnich firm – o 0,46 mln zł (tj. o 4,5%), jak i największych klientów korporacyjnych – o 0,86 mln zł (tj. o 9,4%).

Spadł natomiast wolumen środków na rachunkach bieżących. Na koniec czerwca 2013 roku suma środków klientów korporacyjnych Banku znajdujących się na tych rachunkach wynosiła 7,0 mld zł i była o 7,2% niższa niż na koniec 2012 roku. Na taką sytuację wpływ miał z jednej strony spadek wartości środków na rachunkach bieżących dużych i średnich firm – o 1,1 mld zł (tj. o 20,7%), zaś z drugiej strony wzrost wolumenu środków bieżących największych klientów korporacyjnych – o 0,5 mld zł (tj. o 20,4%).



W czerwcu 2013 roku ING Bank Śląski S.A. prowadził 93,1 tys. rachunków bieżących (złotowych i w walutach obcych) klientów korporacyjnych, czyli o 6,4% więcej niż w grudniu 2012 roku. Znaczna część klientów posiadających rachunek bieżący w ING Banku Śląskim S.A. wykorzystuje w swych kontaktach z Bankiem system bankowości internetowej ING BusinessOnline. W czerwcu 2013 roku korzystało z niego 33,5 tys. firm (wobec 31,5 tys. w grudniu 2012 roku).



* W przypadku grup kapitałowych poszczególne spółki w ramach grupy wykazywane są oddzielnie. Dodatkowo, obejmuje część klientów detalicznych (wspólnoty mieszkaniowe) operacyjnie obsługiwanych przez segment korporacyjny.

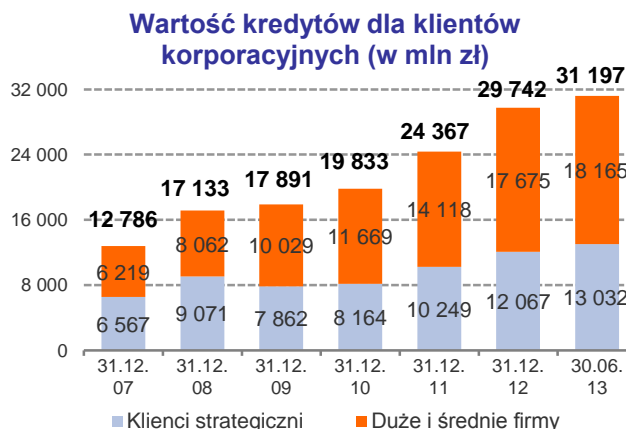
²³ Ze względu na dostępność bardziej szczegółowych informacji produktowych i klientowskich opis na podstawie danych z systemu informacji zarządczej.

Działalność kredytowa²⁴

Na koniec czerwca 2013 roku wartość finansowania udzielonego klientom korporacyjnych przez Grupę ING Banku Śląskiego S.A. wyniosła łącznie 31 197,2 mln zł wobec 29 742,2 mln zł w grudniu 2012 roku (wzrost o 4,9%). Szacuje się, że w czerwcu 2013 roku Bank posiadał 8,0% udziału w rynku kredytów klientów instytucjonalnych.

W ciągu I półrocza 2013 roku Bank wraz ze spółkami zależnymi zwiększył swoje zaangażowanie kredytowe głównie w stosunku do największych klientów z podsegmentu klientów strategicznych. W czerwcu 2013 roku osiągnęło ono poziom 13 031,9 mln zł i wzrosło o 8,0% w porównaniu z grudniem 2012 roku.

Również w przypadku klientów z podsegmentu dużych i średnich firm, kwota udzielonego finansowania wzrosła w I półroczu 2013 roku. W czerwcu 2013 roku wyniosła 18 165,3 mln zł wobec 17 675,2 mln zł na koniec 2012 roku (wzrost o 2,8%).



W I półroczu 2013 roku – w warunkach ograniczonego popytu – Bank wygrał 14 przetargów na finansowanie jednostek samorządu terytorialnego o wartości 89 mln zł. Wynik ten pozwolił na utrzymanie udziału Banku w kredytowaniu instytucji samorządowych na poziomie 7,4% na koniec czerwca 2013 roku.

3. Rynki pieniężne i kapitałowe

Działania ING Banku Śląskiego S.A. w zakresie rynków finansowych w I półroczu 2013 roku obejmowały dostosowywanie do zmian zachodzących na rynku i w otoczeniu regulacyjnym, optymalizację procesów, a także zmiany organizacyjne.

Przez cały czas trwają intensywne prace mające na celu wdrożenie możliwości rozliczania transakcji poprzez *Central Clearing Counterparty*. Działania te przybliżają Bank do spełnienia wymagań określonych w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie transakcji na instrumentach pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, partnerów centralnych i repozytoriów transakcji* (w skrócie EMIR). Ponadto, Bank kończy realizację pozostałych zadań mających na celu dostosowanie prowadzonej działalności do wymogów ustanowionych przez Rozporządzenie EMIR, które wchodzi w życie w dniu 15 września 2013 roku.

W kwestii zmian organizacyjnych, 1 stycznia 2013 roku ze struktur Pionu Skarbu i Rynków Finansowych wydzielony został Departament Skarbu, który odpowiadać będzie za scentralizowane zarządzanie ryzykiem płynności. Takie rozwiązanie jest odpowiedzią na trend widoczny w sektorze finansowym tj. tworzenia w instytucjach bankowych centralnych jednostek zajmujących się zarządzaniem płynnością. Zintegrowane zarządzanie płynnością pozwala lepiej sprostać wzrastającym wymaganiom regulacyjnym oraz obecnym warunkom rynkowym.

W I półroczu 2013 roku ING Bank Śląski S.A. utrzymał silną pozycję rynkową w organizacji i obsłudze programów emisji nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych dla podmiotów korporacyjnych. Bank m.in.:

- Zorganizował dwa programy emisji obligacji dla spółki PKP Energetyka S.A. w kwocie odpowiednio 20 mln zł i 50 mln zł. W programach Bank pełni funkcje: Organizatora, Gwaranta, Agenta ds. Emisji, Agenta ds. Płatności oraz Depozytariusza.
- Współorganizował program emisji instrumentów dłużnych Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. w kwocie 3,5 mld PLN. W tym programie Bank pełni funkcje: Współorganizatora, Agenta, Dealera oraz Depozytariusza.

²⁴ Ze względu na dostępność bardziej szczegółowych informacji produktowych i klientowskich opis na podstawie danych z systemu informacji zarządczej.

- Wspólnie z innym bankiem przeprowadził debiutancką emisję pięcioletnich obligacji PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. na kwotę 1 mld zł, w ramach programu na kwotę 5 mld zł, którego Bank jest współorganizatorem.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2013 roku ING Bank Śląski S.A. obsługiwał obrót papierami wartościowymi 83 emitentów o łącznej wartości nominalnej ponad 13 mld zł, w tym 7,2 mld zł z tytułu emisji papierów krótkoterminowych. Dzięki temu, w I półroczu 2013 roku Bank zajął drugie miejsce na rynku korporacyjnych papierów dłużnych (z udziałem 17,4%), natomiast pierwsze miejsce na rynku papierów krótkoterminowych (z udziałem 30,4%).

Co więcej, Ministerstwo Finansów przyznało Bankowi drugie miejsce w ocenie okresowej aktywności w konkursie na pełnienie funkcji Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych na 2014 rok.

W ramach sprzedaży produktów strukturalnych na polskim rynku, Bank utrzymał swoją silną pozycję i został wyróżniony w branżowym ratingu 'Structured Retail Products':

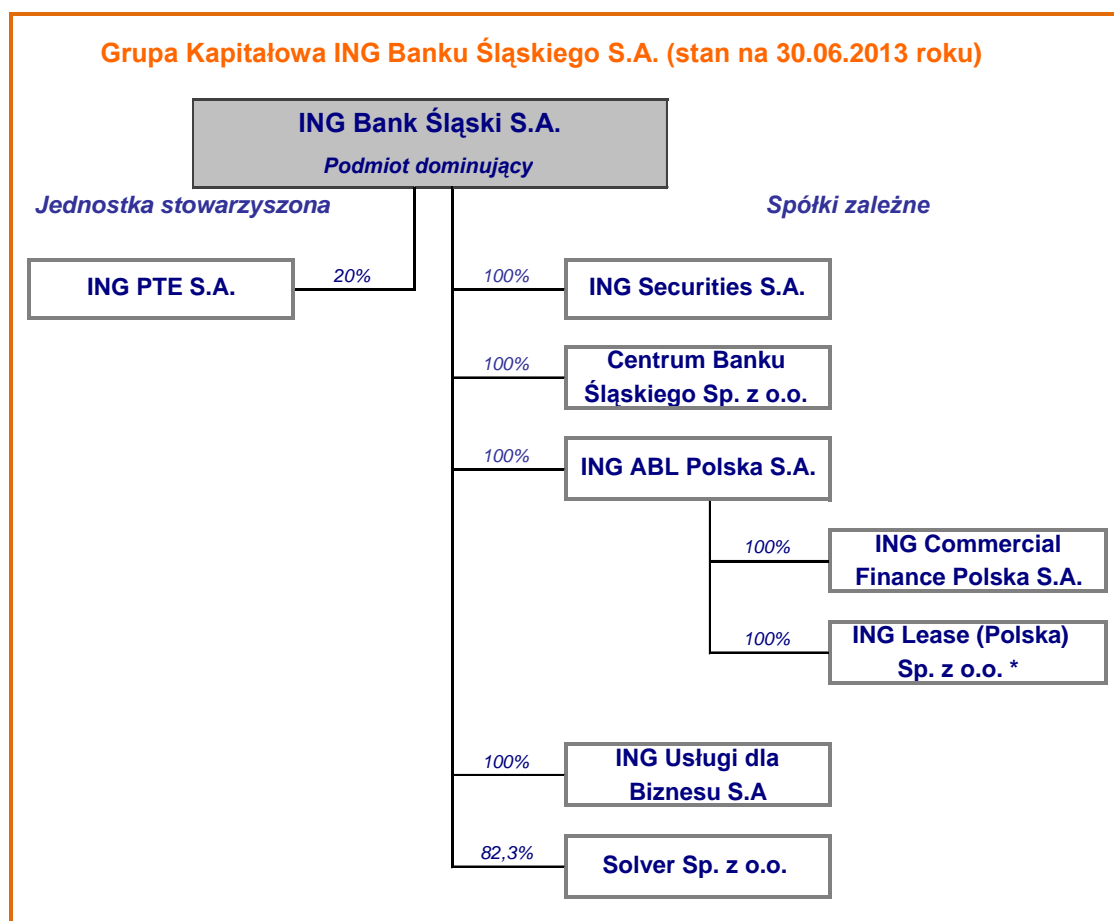
- I miejscem w kategorii Best Selling Products za „ILT Pewny Procent 2” oraz odpowiednio
- IV miejscem za „ILT Pewny Procent 4”,
- V miejscem za „ILT Pewny Procent 7”,
- VI miejscem za „ILT Pewny Procent 6”,
- VII miejscem za „ILT Pewny Procent 8”.

Oznacza to, że na 10 produktów w rankingu przypada aż 5 produktów ING Banku Śląskiego S.A. Udział w rynku sprzedaży produktów strukturyzowanych ukształtował się na poziomie 13%, co jest równoznaczne z zajęciem trzeciej pozycji.

IV. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK NALEŻĄCYCH DO GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

1. Struktura Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

Grupę Kapitałową ING Banku Śląskiego S.A. tworzą podmioty operujące na rynku finansowym lub w sferze jego infrastruktury. ING Bank Śląski S.A. – jako jednostka dominująca – poprzez pełnienie funkcji kontrolnych w organach nadzoru spółek podejmuje kluczowe decyzje dotyczące zarówno zakresu działalności, jak i finansów podmiotów tworzących Grupę. Powiązania kapitałowe Banku ze spółkami wzmacniają więzi o charakterze handlowym. Spółki należące do Grupy Kapitałowej posiadają rachunki bieżące, jak i deponują swoje wolne środki na lokatach terminowych w ING Banku Śląskim S.A. Bank kredytuje również działalność niektórych swoich spółek-córek. Transakcje ING Banku Śląskiego S.A. z podmiotami zależnymi odbywają się na zasadach rynkowych.



* W skład Grupy Kapitałowej ING Lease (Polska) Sp. z o.o. wchodzi 10 spółek celowych, w których ING Lease ma 100% udziałów.

2. ING Securities S.A.

ING Securities S.A. jest jednym z największych domów maklerskich w Polsce. Po 6 miesiącach 2013 roku posiadał następujące udziały w obrotach Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie:

- rynek akcji – 3,5% (dziesiąte miejsce),
- rynek kontraktów terminowych – 2,7% (dziesiąta pozycja).

Na koniec czerwca 2013 roku ING Securities S.A. prowadził 53,4 tys. rachunków inwestycyjnych, w tym 37,3 tys. internetowych.

3. ING Lease (Polska) Sp. z o.o.

Spółka ING Lease (Polska) Sp. z o.o. jest obecna na rynku od 1996 roku. Posiada ona w swej ofercie wszystkie podstawowe rodzaje leasingu (operacyjny, finansowy, zwrotny), które można wykorzystać na sfinansowanie zarówno ruchomości (w postaci maszyn i urządzeń, linii technologicznych oraz pojazdów użytkowych), jak i nieruchomości (budynków biurowych, obiektów handlowych, centrów logistycznych). Spółka kieruje swoje usługi do wszystkich segmentów rynku: dużych, średnich i małych firm, a także klientów z segmentu detalicznego (przedsiębiorców).

Na dzień 30 czerwca 2013 roku należności ING Lease od klientów wynosiły 4 717,7 mln zł (przyrost o 4,8% w stosunku do stanu na koniec 2012 roku). Z danych Polskiego Związku Leasingu wynika, że ING Lease – posiadając 5,0% udziału w wartości zawartych umów leasingu i wydanych aktywów – było ósmą co do wielkości firmą leasingową w Polsce. Jednocześnie, Spółka zajmowała drugą pozycję na rynku pod względem wielkości portfela leasingowego w I półroczu 2013 roku.

4. ING Commercial Finance Polska S.A.

Na dzień 30 czerwca 2013 roku należności kredytowe ING Commercial Finance Polska S.A. były równe 1 546,4 mln zł (wzrost o 4,1% w porównaniu do końca 2012 roku). W I półroczu 2013 roku obroty Spółki wyniosły 5,6 mld zł i były o 2% wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Obrót ten pozwolił Spółce na utrzymanie trzeciej pozycji na rynku, z udziałem 12,7%.²⁵

W I półroczu 2013 roku ING Commercial Finance pozyskał rekordową liczbę 189 nowych klientów, a łączna liczba obsługiwanych klientów na koniec czerwca wynosiła 820 (łącznie z dostawcami największych firm korzystających z usług reverse faktoringu), czyli o 23% więcej niż rok wcześniej. Jej klientami były głównie firmy z sektorów: żywność i napoje (16% ogółu klientów), hutnictwo (11%), dom i ogród (10%), opakowania (7%) oraz dystrybucja stali (6%).

Liczba faktur, które wykupiła Spółka w pierwszej połowie 2013 roku wyniosła prawie 400 tys. sztuk, tj. o 7% więcej niż w analogicznym okresie 2012 roku.

5. ING Usługi dla Biznesu S.A.

Przedmiotem działalności utworzonej w styczniu 2012 roku spółki ING Usługi dla Biznesu S.A. jest świadczenie różnego rodzaju usług wsparcia biznesowego dedykowanych dla klientów korporacyjnych. Spółka rozpoczęła oferowanie usług księgowych oraz kadrowo-płacowych w drugim kwartale 2013 roku. Pozostałe inicjatywy są w trakcie intensywnych prac rozwojowych.

6. Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o.

Głównym przedmiotem działalności Centrum Banku Śląskiego Sp. z o.o. jest wynajem powierzchni i zarządzanie budynkami biurowymi, zarówno własnymi, jak i na rzecz ING Banku Śląskiego S.A.

7. ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.

ING Otwarty Fundusz Emerytalny, którym zarządza ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A., od początku swego istnienia jest jednym z czołowych funduszy emerytalnych w Polsce. Na koniec I półrocza 2013 roku ING OFE utrzymał pozycję lidera na rynku funduszy emerytalnych zarówno w zakresie wartości aktywów w zarządzaniu, jak i liczby członków, i tak:

- Liczba członków. Fundusz posiadał 3 045,1 tys. członków, tj. należało do niego 18,8% wszystkich uczestników otwartych funduszy emerytalnych.
- Aktywa netto. Wynosiły one 65 148,3 mln zł, czyli przedstawiały 23,9% ogólnej wartości aktywów działających w Polsce otwartych funduszy emerytalnych (wobec 23,8% na koniec 2012 roku).

²⁵ Dane na podstawie raportu Polskiego Związku Faktorów.

Ważnym celem działalności ING PTE S.A. jest zapewnienie klientom ING Otwartego Funduszu Emerytalnego (ING OFE) oraz ING Dobrowolnego Funduszu Emerytalnego (ING DFE) profesjonalnej i nowoczesnej obsługi. Dostęp do rachunku za pomocą kanału internetowego oraz możliwość zawarcia umowy za pomocą formularzy internetowych pozostaje priorytetem działań w tym zakresie.

8. Solver Sp. z o.o.

Solver Sp. z o.o. prowadzi działalność gospodarczą w imieniu *Fundacji ING Dzieciom*. Obok organizacji turnusów edukacyjno-wypoczynkowych i rehabilitacyjnych dla dzieci objętych pomocą Fundacji, Spółka zajmuje się także organizacją wypoczynku dla pracowników Banku i ich rodzin oraz szkoleń dla pracowników Banku.

V. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2013 ROKU

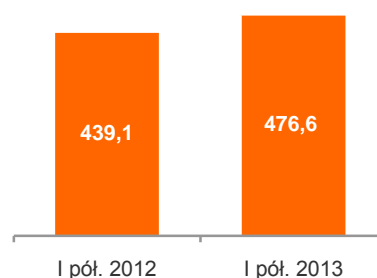
1. Zysk brutto i netto

W I półroczu 2013 roku Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. uzyskała wynik finansowy brutto na poziomie 592,0 mln zł wobec 524,9 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku. Natomiast zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 476,6 mln zł w porównaniu z 439,1 mln zł w I półroczu 2012 roku (wzrost o 9,6%).

Główne czynniki wpływające na rezultaty finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2013 roku to²⁶:

- Wzrost dochodów z działalności operacyjnej o 1,1% w stosunku do I półrocza 2013 roku. Na koniec czerwca 2013 roku suma dochodów Grupy ukształtowała się na poziomie 1 655,6 mln zł.
- Koszty działania ukształtowały się na poziomie 936,5 mln zł, czyli o 2,0% wyższym niż w I półroczu 2012 roku.
- Istotnie niższe koszty ryzyka. Saldo rezerw z tytułu utraty wartości aktywów wyniosło 127,1 mln zł, podczas gdy w I półroczu 2012 roku Grupa wykazała saldo rezerw na poziomie 195,5 mln zł.

Zysk netto Grupy Kapitałowej
ING Banku Śląskiego (w mln zł)



W I półroczu 2013 roku wynik przed kosztami ryzyka Grupy Kapitałowej Banku osiągnął poziom 719,1 mln zł, czyli był jedynie o 0,2% niższy niż w analogicznym okresie 2012 roku.

Podstawowe wielkości skonsolidowanego rachunku zysków i strat w ujęciu analitycznym

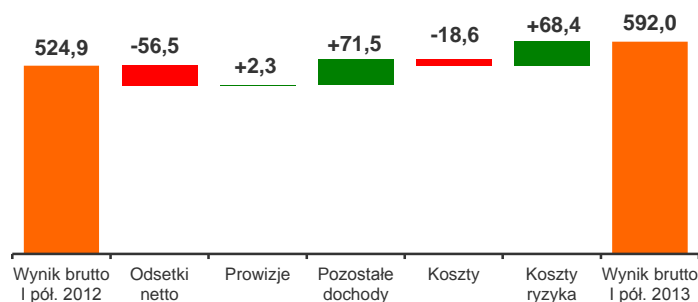
	I półrocze 2013	I półrocze 2012	Zmiana I półrocze 2013 / I półrocze 2012	
	w mln zł	w mln zł	w mln zł	w %
Wynik z tytułu odsetek	971,1	1 027,6	-56,5	-5,5
Wynik z tytułu prowizji	499,7	497,4	2,3	0,5
Pozostałe dochody*	184,8	113,3	71,5	63,1
Dochody z działalności operacyjnej*	1 655,6	1 638,3	17,3	1,1
Koszty działania**	936,5	917,9	18,6	2,0
Wynik przed kosztami ryzyka	719,1	720,4	-1,3	-0,2
Odpisy na utratę wartości i rezerwy	127,1	195,5	-68,4	-35,0
Wynik finansowy brutto	592,0	524,9	67,1	12,8
Podatek dochodowy	115,4	85,8	29,6	34,5
Wynik netto przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	0,0	0,0	x	x
Wynik finansowy netto	476,6	439,1	37,5	8,5
Zysk na 1 akcję zwykłą (zł)	3,66	3,38	0,28	8,5

*Dochody łącznie z udziałem w zyskach spółek wycenianych metodą praw własności.

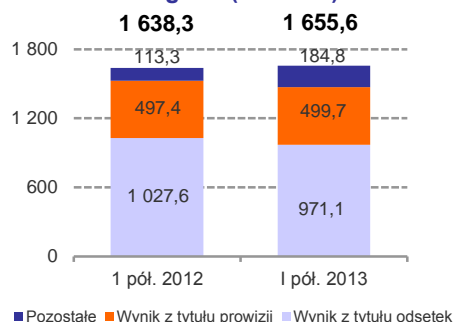
**Łącznie z wynikiem na pozostałej działalności operacyjnej.

²⁶ Omówione wielkości dotyczą rachunku wyniku w ujęciu analitycznym. Kategoria dochody z działalności operacyjnej obejmuje wynik na działalności podstawowej powiększony o udział w zyskach netto jednostek wykazywanych metodą praw własności. Koszty działania uwzględniają wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych.

Wynik brutto Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2013 roku (w mln zł)



Dochody z działalności operacyjnej w podziale na kategorie (w mln zł)

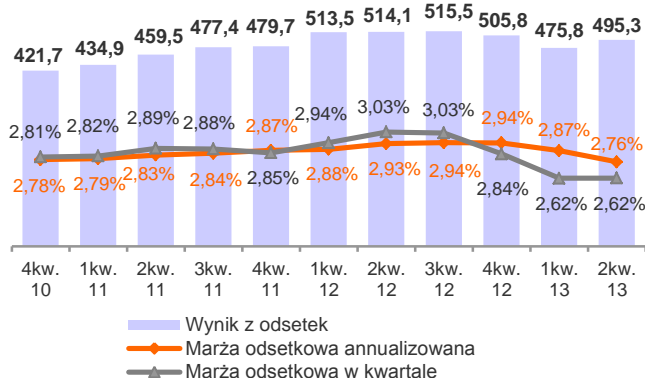


Całkowite dochody Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (obejmujące oprócz zysku netto również inne pozycje przychodów i kosztów uwzględnione w kapitałach własnych) wyniosły w I półroczu 2013 roku -6,2 mln zł w porównaniu z 566,2 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.

2. Wynik z tytułu odsetek

W I półroczu 2013 roku dochody odsetkowe netto Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. osiągnęły poziom 971,1 mln zł wobec 1 027,6 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku (spadek o 5,5%). Niższe niż przed rokiem dochody odsetkowe spowodowane są przede wszystkim znaczącym spadkiem rynkowych stóp procentowych. Stopa referencyjna NBP spadła z poziomu 4,25% na koniec grudnia 2012 roku do poziomu 2,75% na koniec czerwca 2013 roku, tj. o 150 punktów bazowych. W konsekwencji, pomimo faktu, że udział kredytów i innych należności udzielonych klientom netto (z wyłączeniem Euroobligacji) w aktywach wzrósł z 57,8% w grudniu 2012 roku do 58,6% na koniec czerwca 2013 roku, przychody odsetkowe od kredytów i innych należności od klientów spadły o 4,4% w porównaniu do I półrocza 2012 roku. W efekcie, w I półroczu 2013 roku Grupa Kapitałowa Banku zrealizowała marżę odsetkową na poziomie 2,76% w porównaniu z 2,94% na koniec grudnia 2012 roku, tj. o 0,18 p.p. niższym.

Wynik z odsetek Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (w mln zł)

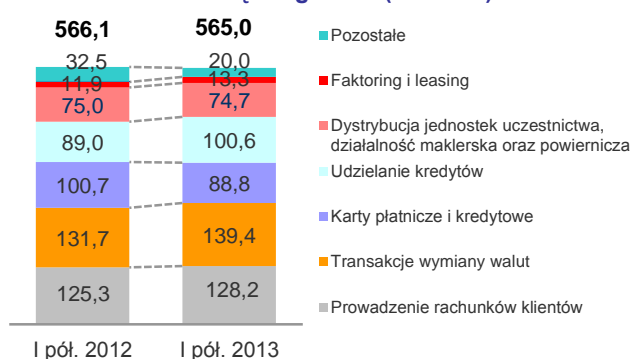


3. Dochody pozaodsetkowe

Dominującą część dochodów pozaodsetkowych Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. stanowiły dochody z tytułu opłat i prowizji. W I półroczu 2013 roku wyniosły one 499,7 mln zł w porównaniu z 497,4 mln zł uzyskanymi w ciągu I półrocza 2012 roku (wzrost o 0,5%).

Grupa zanotowała wzrost wartości prowizji z tytułu: prowadzenia rachunków (o 2,3%), marży transakcyjnej na wymianie walut (o 5,8%), działalności kredytowej (o 13,0%) oraz usług faktoringowych i leasingowych (o 11,8%). Na zbliżonym do poziomu z I półrocza 2012 roku ukształtowały się przychody prowizyjne z dystrybucji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, działalności maklerskiej oraz powierniczej (spadek o 0,4%). Niższe niż w czerwcu poprzedniego roku były natomiast prowizje związane z kartami bankowymi (o 11,8%) – przede wszystkim w związku z obniżeniem opłaty interchange przez organizacje płatnicze od stycznia 2012 roku średnio o 0,4 p.p. (z poziomu 1,6%-1,7% do poziomu 1,2%-1,3%), a także wyższymi

Przychody prowizyjne Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (w mln zł)



kosztami związanymi z wypłatami gotówkowymi klientów w obcych bankomatach. Pozostałe prowizje również spadły (o 38,5%) – przede wszystkim w zakresie prowizji od ubezpieczeń w związku ze zmianą oferty produktowej ubezpieczeń pożyczek gotówkowych od początku roku.

W I półroczu 2013 roku pozostałe dochody Grupy ukształtowały się na poziomie 184,8 mln zł wobec 113,3 mln zł w I półroczu 2012 roku, czyli wzrosły o 63,1%. Wzrost ten spowodowany był przede wszystkim wynikiem z transakcji sprzedaży części portfela instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży, który, uwzględniając efekt zerwania pozycji zabezpieczającej części sprzedanych papierów, miał pozytywny wpływ na wynik brutto banku w wysokości 100 mln zł, a na wynik netto 80,5 mln zł.

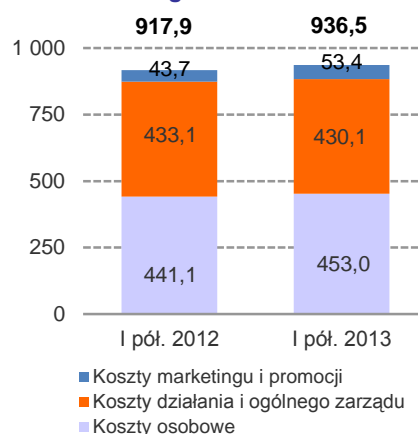
4. Koszty działania

W I półroczu 2013 roku koszty działania Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wyniosły 936,5 mln zł wobec 917,9 mln zł w analogicznym okresie 2012 roku (wzrost o 2,0%).

Główna ich część przypadła na koszty osobowe. W I półroczu 2013 roku opiewały one na 453,0 mln zł wobec 441,1 mln zł w czerwcu 2012 roku (wzrost o 2,7%).

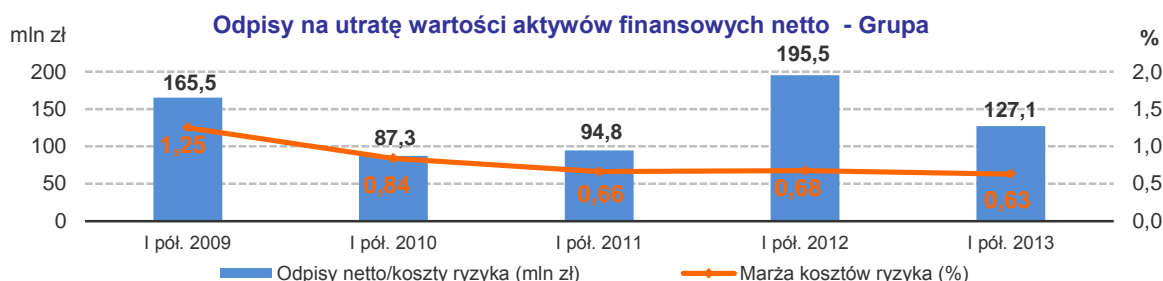
Na zbliżonym do poziomu z I półrocza poprzedniego roku ukształtowały się pozostałe koszty (z wyłączeniem kosztów marketingu i promocji). Na koniec czerwca 2013 roku zamknęły się kwotą 430,1 mln zł wobec 433,1 mln zł rok wcześniej (spadek o 0,7%)²⁷.

Koszty Grupy w podziale na kategorie w mln zł



5. Odpisy na utratę wartości i rezerwy

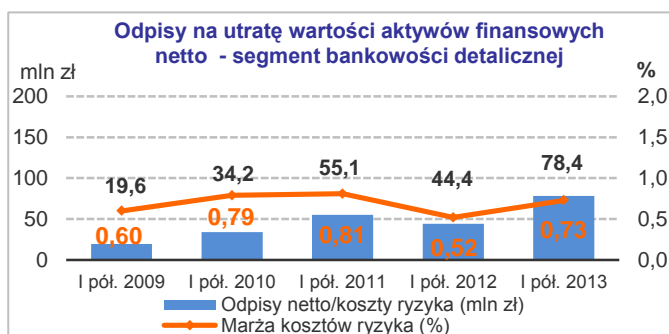
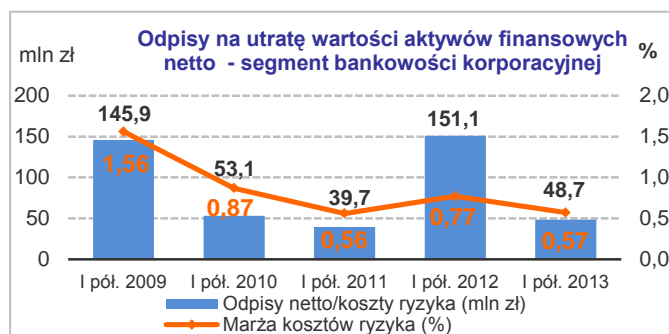
W I półroczu 2013 roku uwzględnione w rachunku wyników Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. koszty ryzyka wyniosły 127,1 mln zł (wobec 195,5 mln zł w analogicznym okresie 2012 roku).



Istotny wpływ na taki stan miał wysoki poziom odpisów utworzonych na należności z przesłanką utraty wartości w segmencie klientów korporacyjnych w II kwartale poprzedniego roku. W I półroczu 2013 roku poziom kosztów ryzyka w segmencie korporacyjnym ukształtował się na relatywnie niskim poziomie 48,7 mln zł wobec 151,5 mln zł w analogicznym okresie 2012 roku.

W segmencie detalicznym odpisy na rezerwy kredytowe w I półroczu 2013 roku były wyższe w stosunku do wartości z I półrocza 2012 roku – odpowiednio: 78,4 mln zł wobec 44,4 mln zł (wzrost o 34,0 mln zł). Bank znajduje się w okresie use-testów do modelu bazylejskiego i dokonuje na bieżąco aktualizacji parametrów modeli oceny ryzyka ekspozycji detalicznych.

²⁷ Pozostałe koszty obejmują również wynik na pozostałych dochodach i kosztach operacyjnych.



6. Udział poszczególnych segmentów działalności w tworzeniu wyniku finansowego

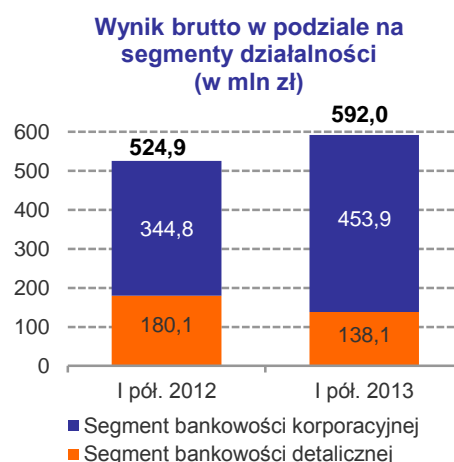
Model biznesowy Banku dzieli się na dwa główne segmenty:

- Segment bankowości detalicznej, w ramach którego obsługiwane są osoby prywatne (podsegmenty klientów masowych i klientów zamożnych) oraz przedsiębiorcy (małe firmy).
- Segment bankowości korporacyjnej, który obejmuje obsługę klientów instytucjonalnych oraz działalność w zakresie produktów rynków finansowych.

W I półroczu 2013 roku segment bankowości detalicznej osiągnął 138,1 mln zł zysku brutto, wobec 180,1 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku (spadek o 23,3%). Segment bankowości detalicznej wypracował 23,3% zysku brutto Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (w porównaniu z udziałem na poziomie 34,3% w I półroczu 2012 roku).

Na wynik segmentu bankowości detalicznej złożyły się:

- Wyższe przychody. Wyniosły one 794,3 mln zł i były o 1,2% wyższe w relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku. Chociaż segment wypracował niższe dochody z tytułu odsetek (o 4,6%) i niższy wynik z tytułu prowizji i opłat (o 6,8%), to prawie dwukrotnie (o 81,6%) wzrosły pozostałe dochody (łącznie z udziałem w zyskach ING PTE).
- Wyższe koszty działania. Koszty ogółem segmentu ukształtowały się na poziomie 577,8 mln zł (czyli wzrosły o 3,2% w porównaniu z I półroczem 2012 rokiem). Wpływ na ich poziom miały w dużym stopniu rosnące koszty marketingu i promocji, które wynikały ze wsparcia sprzedaży przede wszystkim pożyczek gotówkowych oraz kont oszczędnościowych.
- Wyższe koszty ryzyka. W I półroczu 2013 roku saldo odpisów na rezerwy kredytowe netto wyniosło 78,4 mln zł wobec 44,5 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.



Natomiast segment bankowości korporacyjnej w ciągu pierwszych sześciu miesięcy 2013 roku wypracował zysk brutto na poziomie 453,9 mln zł w porównaniu z 344,8 mln zł w I półroczu 2012 roku (wzrost o 31,6%). Wynik segmentu przedstawiał 76,7% wyniku brutto Grupy (65,7% w I półroczu 2012 roku).

Czynniki kreacji wyniku segmentu bankowości korporacyjnej:

- Przychody wyniosły 861,3 mln zł i były o 0,9% wyższe niż w analogicznym okresie 2012 roku. Przy czym, spadł wynik z tytułu odsetek (o 6,4%), a wzrost zarówno wynik z tytułu prowizji (o 6,5%), jak i pozostałe przychody (o 43,2%).
- Koszty segmentu ukształtowały się na zbliżonym do poziomu z I półrocza poprzedniego roku, osiągając wartość 358,7 mln zł (wobec 358,0 mln zł – wzrost o 0,2%).
- Ponad trzykrotnie niższe koszty ryzyka. W I półroczu 2013 roku saldo odpisów na należności

z utratą wartości netto zamknęło się kwotą 48,7 mln zł wobec 151,0 mln zł w analogicznym okresie poprzedniego roku. Tak znaczący spadek wynikał ze zdarzeń mających miejsce w 2012 roku, kiedy to pogorszyła się sytuacja finansowa niektórych klientów, zwłaszcza przedsiębiorstw z branży budowlanej (głównie jednego dużego podmiotu).

7. Podstawowe wskaźniki efektywności

W I półroczu 2013 roku w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, Grupa odnotowała spadek wskaźnika zwrotu na kapitale (o 2,3 p.p.) oraz wskaźnika zwrotu na aktywach (o 0,1 p.p.). Wpłynęła na to przede wszystkim systematycznie rosnąca baza kapitałowa i suma bilansowa. Zauważalny wzrost nastąpił natomiast w przypadku wartości współczynnika wypłacalności – wskaźnik liczony według metody zaawansowanej (AIRB) na koniec czerwca 2013 roku osiągnął poziom 15,83% wobec 13,49% (wyliczonego wg metody mieszanej, zgodnie z ówczesnym stanowiskiem nadzoru) na koniec I półrocza poprzedniego roku (wzrost o 2,34 p.p.).

Podstawowe wskaźniki efektywności (w %)		
	I półrocze 2013	I półrocze 2012
Wskaźnik udziału kosztów (C/I)	56,6	56,0
Wskaźnik zwrotu na aktywach (ROA)	1,1	1,2
Wskaźnik zwrotu z kapitału (ROE)	11,2	13,5
Wskaźnik marży odsetkowej	2,76	2,93
Wskaźnik Kredyty/Depozyty	72,2	78,6
Współczynnik wypłacalności	15,83	13,49

Wskaźnik udziału kosztów (C/I) – koszty działania z amortyzacją oraz z wynikiem na pozostałej działalności operacyjnej / przychody łącznie z zyskiem netto jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności.

Wskaźnik zwrotu na aktywach (ROA) - suma zysku netto z 4 kolejnych kwartałów / średnie aktywa z 5 kolejnych kwartałów.

Wskaźnik zwrotu z kapitału (ROE) - suma zysku netto z 4 kolejnych kwartałów / średnia wartość kapitału z 5 kolejnych kwartałów.

Wskaźnik marży odsetkowej - suma wyniku odsetkowego netto z 4 kolejnych kwartałów / średnie aktywa odsetkowe z 5 kolejnych kwartałów.

Wskaźnik Kredyty/Depozyty – kredyty i inne należności udzielone klientom netto (z wył. euroobligacji oraz należności od klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu) w relacji do zobowiązań wobec klientów (z wył. zobowiązań wobec klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu) z uwzględnieniem finansowania zewnętrznego dla portfela leasingowego (tzw. *matched funding*); wartość euroobligacji wynosiła odpowiednio: w I półroczu 2013 roku 3 794,3 mln zł, w I półroczu 2012 roku 3 758,2 mln zł; wartość finansowania zewnętrznego dla portfela leasingowego wyniosła odpowiednio: 2 726,0 mln zł i 2 738,2 mln zł.

Współczynnik wypłacalności – według metody zaawansowanej (AIRB) dla I półrocza 2013; dla I półrocza 2012 z uwzględnieniem tzw. floor nadzorczego, czyli uzupełnienia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego do wysokości wymogu obliczonego według metody standardowej (SA)

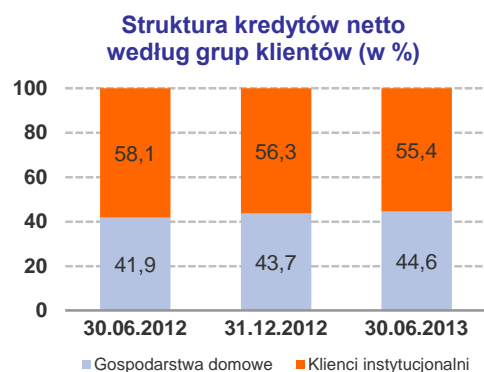
8. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

W dniu 30 czerwca 2013 roku suma bilansowa Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wynosiła 81 790,6 mln zł i była o 3 523,8 mln zł, tj. o 4,5% wyższa w porównaniu ze stanem z końca 2012 roku.

Wielkość sumy bilansowej Grupy, jak i struktura aktywów i pasywów są zdeterminowane działalnością ING Banku Śląskiego S.A. Na koniec czerwca 2013 roku suma bilansowa ING Banku Śląskiego S.A. ukształtowała się na poziomie 78 553,5 mln zł (96,0% sumy bilansowej Grupy) wobec 75 159,2 mln zł w grudniu poprzedniego roku (wzrost o 4,5%).

Aktywa

W I półroczu 2013 roku utrzymał się trend w zakresie wzrostu udziału należności od klientów w aktywach Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. Na dzień 30.06.2013 roku kredyty i inne należności udzielone klientom netto (z wyłączeniem portfela Euroobligacji oraz należności od klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu) wyniosły 46 678,2 mln zł i przedstawiały 57,1% całości aktywów Grupy Kapitałowej Banku.



W sprawozdaniu finansowym do kategorii „Kredyty i inne należności udzielone klientom” zaliczane są również należności z tytułu obligacji rządu polskiego denominowane w Euro, tzw. Euroobligacje. Na koniec czerwca 2013 roku ich wartość wyniosła 3 794,3 mln zł, natomiast na koniec 2012 roku 3 779,7 mln zł.

Ważną pozycję w bilansie Grupy Kapitałowej Banku stanowił portfel obligacji skarbowych (łącznie z Euroobligacjami) oraz pochodnych instrumentów finansowych. Na koniec czerwca 2013 roku wartość tego portfela wynosiła 28 618,4 mln zł (35,0% aktywów) wobec 26 150,1 mln zł (33,4% aktywów) w grudniu poprzedniego roku. Przeważającą część tych aktywów stanowiły papiery dłużne, w tym aktywa inwestycyjne (aktywa dostępne do sprzedaży) o wartości 20 256,7 mln zł, tj. 70,8% portfela wszystkich instrumentów finansowych.

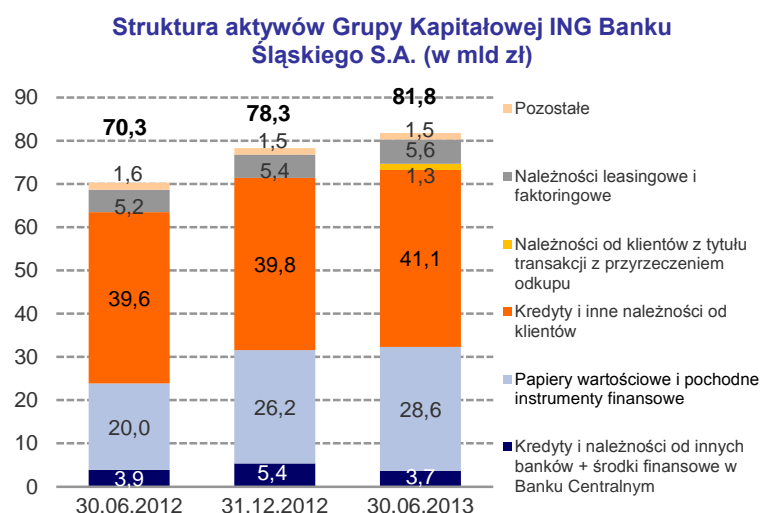
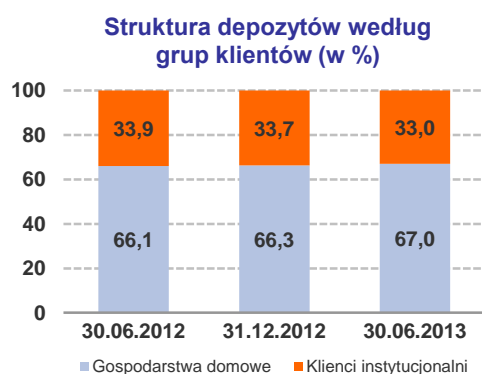
Należności Grupy od innych banków wyniosły 2 043,8 mln zł (2,5% aktywów) wobec 1 377,1 mln zł (1,8% aktywów) w grudniu 2012 roku.

Pasywa

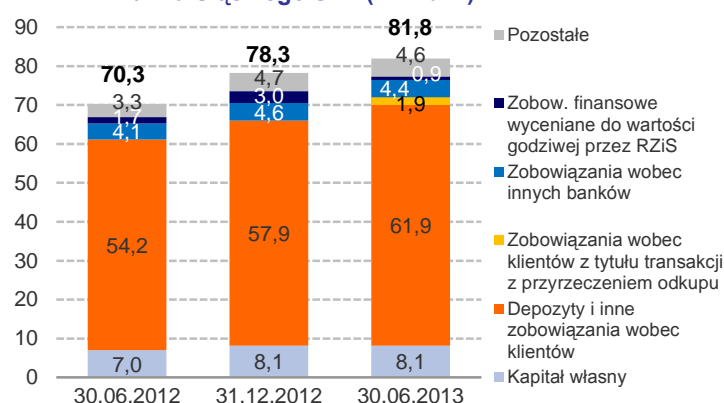
Dominującym źródłem finansowania działalności Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. były środki ulokowane w Banku przez klientów. W czerwcu 2013 roku zobowiązania wobec klientów²⁸ ukształtowały się na poziomie 61 948,7 mln zł wobec 57 857,5 mln zł na koniec 2012 roku. Na koniec czerwca 2013 roku zobowiązania wobec klientów stanowiły 75,7% pasywów ogółem, co oznacza wzrost ich udziału o 1,8 p.p. w stosunku do końca 2012 roku.

Zobowiązania Grupy wobec innych banków wyniosły 4 411,5 mln zł w porównaniu z 4 554,6 mln zł na koniec 2012 roku. Środki pozyskane od monetarnych instytucji finansowych przedstawiały 5,4% wartości pasywów, natomiast w grudniu 2012 roku udział ich wynosił 5,8%.

Na koniec I półrocza 2013 roku wartość kapitałów własnych była zbliżona do poziomu z grudnia poprzedniego roku. Na dzień 30.06.2013 roku kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Banku ukształtował się na poziomie 8 131,2 mln zł (wobec 8 133,8 mln zł w grudniu 2012 roku). Tym samym udział kapitałów własnych w finansowaniu działalności Grupy Kapitałowej Banku nieco spadł – do 9,9% wobec 10,4% na koniec 2012 roku.



Struktura pasywów Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (w mld zł)



²⁸ Z wyłączeniem zobowiązań wobec klientów z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

VI. ZARZĄDZANIE GŁÓWNYMI RODZAJAMI RYZYKA

1. Ryzyko kredytowe

Informacje ogólne

Polityka kredytowa ING Banku Śląskiego S.A. jest realizowana w oparciu o zasady bezpiecznego i ostrożnego zarządzania ryzykiem kredytowym. Politykę kredytową prowadzi Zarząd Banku, który dla potrzeb bieżącego podejmowania decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym powołał Komitet Polityki Kredytowej.

Ryzyko kredytowe jest definiowane w ING Banku Śląskim S.A. jako możliwość nieodzyskania należnych Bankowi kwot z tytułu udzielonych produktów kredytowych prowadząca w konsekwencji do nieuzyskania dochodu i/lub poniesienia straty finansowej.

Straty wynikające z działalności kredytowej są pochodną ryzyka oraz działań Banku zmierzających do ograniczenia tych strat. Bank oddziałuje na poziom strat poprzez poziom ryzyka, jakie akceptuje, kwotę ekspozycji na ryzyko, zabezpieczenie ponoszonego ryzyka oraz w przypadku, gdy ryzyko się zmaterializuje, poprzez bezpośrednie działania ograniczające straty. Pion Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Rynkowym opracowuje i przedstawia do zatwierdzenia przez organy Banku wymagania i kryteria w zakresie apetytu na ryzyko wraz z testami warunków skrajnych, zgodnie z wytycznymi Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym prowadzone jest w ING Banku Śląskim S.A. z wykorzystaniem zaawansowanych modeli oceny ryzyka kredytowego. Obszar zarządzania ryzykiem kredytowym zapewnia przygotowanie i wprowadzenie do procesu kredytowego takich elementów zarządzania ryzykiem kredytowym jak: identyfikacja i ocena, pomiar i monitorowanie, kontrola ryzyka i działania zapobiegawcze, a także rozwój narzędzi wspierających identyfikację i pomiar ryzyka oraz sposobów finansowego pokrycia potencjalnych i faktycznych strat z tytułu ponoszonego ryzyka kredytowego.

Polityka kredytowa

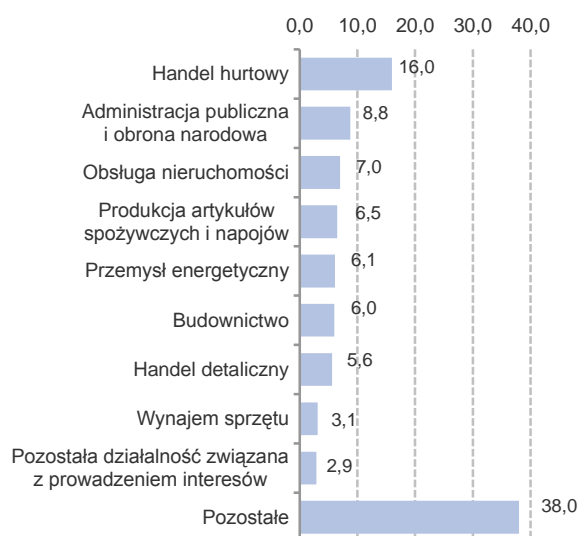
Wprowadzone w I półroczu 2013 roku zmiany w polityce kredytowej ING Banku Śląskiego S.A. w stosunku do korporacyjnych ekspozycji kredytowych uwzględniały ogólną sytuację ekonomiczną w kraju i kondycję finansową poszczególnych grup kredytobiorców. Celem tych modyfikacji było w szczególności:

- zwiększenie efektywności procesu kredytowego przy jednoczesnym zapewnieniu adekwatnych mechanizmów identyfikacji i pomiaru ryzyka kredytowego,
- utrzymanie poziomu ryzyka kredytowego Banku na akceptowalnym poziomie.

Główne modyfikacje w polityce kredytowej Banku w stosunku do klientów korporacyjnych dotyczyły przede wszystkim:

- aktualizacji wymagań i kryteriów dotyczących apetytu na ryzyko kredytowe w odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych wobec klientów,
- aktualizacji wytycznych w zakresie zarządzania portfelem kredytowym, w szczególności poprzez:
 - zwrócenie uwagi na konieczność dalszej dywersyfikacji portfela, zwłaszcza w odniesieniu do ekspozycji w branżach najbardziej ryzykownych,

Koncentracja zaangażowań (bilansowych i pozabilansowych) wobec klientów korporacyjnych (w %)²⁹



²⁹ Zestawienie zawiera ekspozycję wobec klientów korporacyjnych z wyłączeniem banków obejmującą należności kredytowe brutto (kredyty, należności leasingowe, faktoringowe, obligacje korporacyjne) oraz ekspozycję pozabilansową.

- uaktualnienie podejścia do branż, określając, które z nich są preferowane, pod obserwacją lub niepreferowane, przy uwzględnieniu sytuacji makroekonomicznej i jej perspektywy,
- wprowadzenia zmian w ocenie ryzyka w programie finansowania Jednostek Samorządu Terytorialnego w Polsce,
- dokonania zmian w odniesieniu do sposobu oraz częstotliwości dokonywania przeglądu okresowego sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów strategicznych,
- modyfikacji koncepcji monitoringu bieżącego,
- doprecyzowania zapisów dotyczących identyfikacji przesłanek utraty wartości w procesie monitorowania ekspozycji kredytowych klientów korporacyjnych i klientów strategicznych (w związku z czym dokonano przeglądu portfela z klasą ryzyka 17-19),
- aktualizacji metodyki tworzenia odpisów aktualizujących (rezerw) z tytułu utraty wartości ekspozycji zgodnie z MSSF,
- aktualizacji ogólnych zasad nadzoru w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w podmiotach zależnych, włączonych do Grupy Kapitałowej Banku (ING Lease (Polska) Sp. z o.o., ING Commercial Finance Polska S.A.).

Pomimo trudnej sytuacji rynkowej oraz spowolnienia gospodarczego trwającego w Polsce, jakość portfela kredytów detalicznych utrzymuje się na dobrym poziomie i jest lepsza niż średnia rynkowa. W związku z tym, że brak jest istotnych sygnałów pogorszenia jakości portfela, Bank podejmował działania w celu zwiększenia poziomu sprzedaży kredytów konsumpcyjnych, a co za tym idzie zwiększenia udziału w rynku oraz wzrostu wartości bilansowej tego portfela. Działaniom tym towarzyszyło wzmocnienie instrumentów pomiaru i monitorowania poziomu ryzyka kredytowego w celu utrzymania zakładanej rentowności poszczególnych portfeli również w sytuacji ewentualnego wzrostu kosztów ryzyka kredytowego.

Główne zmiany w polityce kredytowej Banku w odniesieniu do klientów detalicznych dotyczyły przede wszystkim:

- uatrakcyjnienia i zwiększenia konkurencyjności oferty kredytowej poprzez między innymi wydłużenie okresów kredytowania, zwiększenie udzielanych kwot kredytów, zmianę zasad oceny wiarygodności oraz zwiększenie możliwości sprzedaży w ramach ofert cross-sellingowych,
- wprowadzenia nowych rozwiązań w zakresie oceny stabilności zatrudnienia,
- zobiektywizowania zasad uwzględniania dochodów z kapitałów pieniężnych w ocenie zdolności kredytowej,
- wprowadzenia zasad uwzględniania wyników statystycznych modeli oceny ryzyka w procesie ustalania marży kredytowej oraz monitoringu poziomu standardowych kosztów ryzyka dla udzielanych kredytów w relacji wysokości stosowanych marż,
- prowadzenia działań w zakresie rozszerzenia zakresu stosowania preferencyjnej wagi ryzyka 35% dla kredytów hipotecznych, w tym w zakresie rozwoju baz danych o rynku nieruchomości oraz współpracy w ramach Systemu Międzybankowej Bazy Danych AMRON,
- dywersyfikacji ryzyka poprzez wprowadzenie dodatkowego ubezpieczyciela w zakresie ubezpieczenia pomostowego dla produktów hipotecznych.

W obszarze monitoringu i restrukturyzacji portfela detalicznego wprowadzono zmiany zmierzające do poprawy efektywności tych procesów, zarówno na etapie monitoringu, jak i windykacji. Dotyczyły one w szczególności:

- nowych strategii w procesie monitoringu warunków umownych i kart przedpłaconych,
- wprowadzenia nowych zasad monitorowania i zarządzania zewnętrznymi zajęciami egzekucyjnymi na posiadanych zabezpieczeniach kredytowych,
- wprowadzenia nowej metodologii kontroli jakości prowadzonych działań telefonicznych oraz nowego sposobu wymiany wiedzy,
- poprawy jakości zarządzania w obszarze współpracy z zewnętrznymi firmami, rozszerzenie wykorzystania windykacji bezpośredniej w procesie „przed wypowiedzeniem kredytu”.

Narzędzia pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego

W pierwszym półroczu 2013 roku ING Bank Śląski S.A. kontynuował proces stałego utrzymywania zgodności z wymaganiami zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (AIRB) według Uchwały KNF 76/2010. W ramach tych działań m.in.:

- zaktualizowano wewnętrzną politykę zmian i monitorowania metody wewnętrznych ratingów zgodnie z odpowiednimi wytycznymi KNF. W szczególności opracowano modyfikację systemu umożliwiającego procesowanie wewnętrznych zmian legislacyjnych w Banku, wzbogacając go o możliwość określenia bezpośrednio przez inicjatora zmiany klasyfikacji tej zmiany zgodnie z zasadami przyjętymi w przedmiotowej polityce,
- we współpracy z Grupą ING wprowadzono nowe modele ryzyka kredytowego dla finansowania nieruchomości komercyjnych oraz zaktualizowano parametry modelu LGD dla dużych korporacji,
- przygotowano systemy IT wspierające proces nadawania ratingów do przyjęcia nowych modeli ryzyka kredytowego dedykowanych dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- zmodyfikowano sposób raportowania ryzyka kredytowego portfela korporacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem zmian poziomu aktywów ważonych ryzykiem (RWA) i identyfikacją parametrów ryzyka wpływających na te zmiany,
- zmodyfikowano scenariusze zmian sytuacji makroekonomicznej wykorzystywanych do przeprowadzenia testów skrajnych warunków dla ryzyka kredytowego,
- poszerzono zakres działania uproszczonej ścieżki udzielania kredytów dla korporacji (tzw. Fast Track).

Wykorzystywane w Banku narzędzia i instrumenty pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego klienta korporacyjnego dostosowano do zmian w polityce kredytowej:

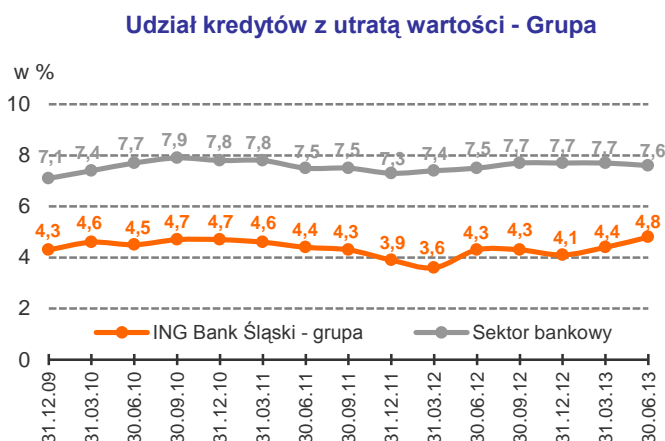
- uruchomiono portal sektorowy gromadzący dostępną w Banku wiedzę ekspercką na temat wybranych branż, ich trendów oraz otoczenia makroekonomicznego. Znajdują się tam także najnowsze zewnętrzne informacje i opracowania o branżach oraz materiały pomocnicze, np. analizy IBnGR,
- opracowano narzędzie ISC (*Industry Comparison Tool*) wspierające analizę sytuacji klienta w relacji do głównych trendów w branży oraz w portfelu Banku,
- zweryfikowano i zoptymalizowano liczbę i zakres raportów wspierających proces monitoringu bieżącego, w tym monitoringu terminowości spłat.

Jakość portfela kredytowego oraz stan rezerw celowych

Na koniec czerwca 2013 roku łączna wartość brutto portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (z uwzględnieniem należności leasingowych i faktoringowych oraz obligacji korporacyjnych i komunalnych) wyniosła 48 136,6mln zł.

Wartość kredytów ze zidentyfikowaną utratą wartości ukształtowała się na poziomie 2 287,2 mln zł wobec 1 895,0 mln zł na koniec 2012 roku. Udział portfela zagrożonego utratą wartości w całości portfela kredytowego Grupy Kapitałowej Banku wzrósł z 4,1% w grudniu 2012 roku do 4,8% na koniec czerwca 2013 roku. Przeważająca część przyrostu portfela z przesłanką utraty wartości w stosunku do końca 2012 roku dotyczy przeklasyfikowania kilku historycznych ekspozycji leasingu nieruchomości w związku ze spadkiem wartości nieruchomości.

Pomimo wzrostowego trendu udziału należności z przesłanką utraty wartości w portfelu, jakość portfeli kredytowych Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (zarówno detalicznego jak i korporacyjnego) była nadal znacząco wyższa od średniej w całym sektorze bankowym.

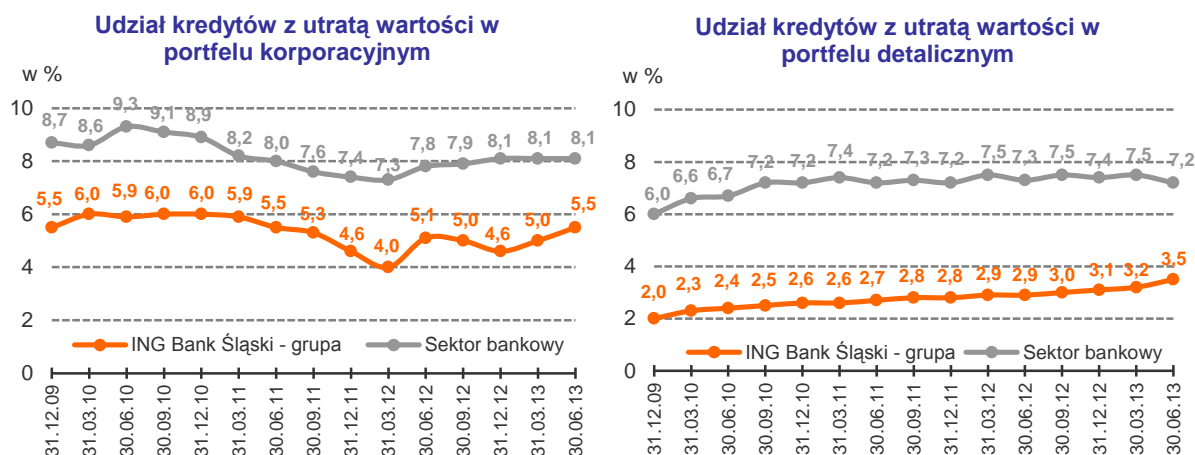


Na koniec czerwca 2013 roku Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. posiadała rezerwy na portfel kredytowy w wysokości 1 423,8 mln zł. Stopień pokrycia odpisami portfela zagrożonego utratą wartości wynosił 62,3%.

Jakość portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.³⁰

	30.06.2013	31.12.2012	30.06.2012
Zaangażowanie ogółem (w mln zł)	48 136,6	46 509,7	45 907,5
Portfel bez przesłanki utraty wartości (w mln zł)	45 849,4	44 614,7	43 918,0
Portfel z przesłanką utraty wartości (w mln zł)	2 287,2	1 895,0	1 989,5
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości i rezerwy (w mln zł)	1 596,7	1 446,3	1 304,2
Odpis dotyczący portfela bez przesłanki utraty wartości (w mln zł)	145,7	128,4	183,3
Odpis dotyczący portfela z przesłanką utraty wartości (w mln zł)	1 423,8	1 295,6	1 103,3
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe (w mln zł)	27,2	22,3	17,6
Udział portfela zagrożonego utratą wartości (w %)	4,8	4,1	4,3
Współczynnik pokrycia portfela zagrożonego utratą wartości (w %)	62,3	68,5	55,5
Zaangażowanie - bankowość korporacyjna (w mln zł)	30 426,2	29 877,7	30 072,3
Portfel bez przesłanki utraty wartości (w mln zł)	28 757,2	28 500,4	28 547,8
Portfel z przesłanką utraty wartości (w mln zł)	1 669,0	1 377,3	1 524,5
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości i rezerwy (w mln zł)	1 027,3	975,8	877,5
Odpis dotyczący portfela bez przesłanki utraty wartości (w mln zł)	54,4	58,0	86,4
Odpis dotyczący portfela z przesłanką utraty wartości (w mln zł)	945,7	895,5	773,5
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe (w mln zł)	27,2	22,3	17,6
Udział portfela zagrożonego utratą wartości (w %)	5,5	4,6	5,1
Współczynnik pokrycia portfela zagrożonego utratą wartości (w %)	56,7	65,2	50,7
Zaangażowanie - bankowość detaliczna (w mln zł)	17 710,4	16 632,0	15 835,2
Portfel bez przesłanki utraty wartości (w mln zł)	17 092,2	16 114,3	15 370,2
Portfel z przesłanką utraty wartości (w mln zł)	618,2	517,7	465,0
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości (w mln zł)	569,4	470,5	426,7
Odpis dotyczący portfela bez przesłanki utraty wartości (w mln zł)	91,3	70,4	96,9
Odpis dotyczący portfela z przesłanką utraty wartości (w mln zł)	478,1	400,1	329,8
Udział portfela zagrożonego utratą wartości (w %)	3,5	3,1	2,9
Współczynnik pokrycia portfela zagrożonego utratą wartości (w %)	77,3	77,3	70,9

³⁰ Z uwzględnieniem należności leasingowych i faktoringowych oraz obligacji korporacyjnych i komunalnych.



2. Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Informacje ogólne

Ryzyko rynkowe jest definiowane w ING Banku Śląskim S.A. jako potencjalna strata jaką Bank może ponieść w związku z niekorzystnymi zmianami cen rynkowych (tj. stóp procentowych, kursów walut, cen akcji itp.) i/lub parametrów rynkowych (takich jak zmienność cen rynkowych i korelacja pomiędzy zmianami poszczególnych cen) i/lub zachowaniami klientów (np. wcześniejsza spłata kredytów).

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w ING Banku Śląskim S.A. obejmuje identyfikację, pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka rynkowego, zarówno w samym Banku, jak i w jego podmiotach zależnych. Niezależny od jednostek Banku generujących ryzyko rynkowe, Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym dostarcza członkom Zarządu, Komitetowi ALCO i Kierownictwu Pionu Rynków Finansowych bieżące informacje na temat ryzyka rynkowego. Ważną rolę doradczą w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym pełni większościowy akcjonariusz Banku – ING Bank N.V.

Służby zarządzania ryzykiem są odpowiedzialne za ustanowienie limitów w ramach apetytu na ryzyko, określonego przez Zarząd Banku. Ponadto doradzają jednostkom biznesowym w zakresie problemów związanych z zarządzaniem ryzykiem w ramach tych limitów.

Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym składa się z dwóch wydziałów: Wydziału Zarządzania Ryzykiem Handlowym i Kontroli Produktów Rynków Finansowych (wydział zajmuje się ryzykiem generowanym przez działalność biznesową na własny rachunek) i Wydziału Zarządzania Aktywami i Pasywami (wydział koncentruje się na zarządzaniu bilansem banku i ryzykiem płynności).

Struktura ksiąg Banku oparta jest na intencjach/celach zawieranych transakcji i odzwierciedla rodzaje ryzyk rynkowych oraz obszary ryzyka rynkowego występujące w Banku, które powinny być wewnętrznie transferowane/zabezpieczane. W szczególności, struktura ksiąg zawiera następujące intencje/cele działalności Banku:

- **Księga handlowa.** Obejmuje księgi Rynków Finansowych (transakcje wymiany walutowej, Opcje walutowe i Opcje stopy procentowej) gdzie otwarte pozycje są generowane w celu realizacji krótkoterminowych zysków wynikających ze zmian na rynku lub działalności arbitrażowej.
- **Księga bankowa.** Ryzyko komercyjnych depozytów i kredytów jest transferowane do Rynków Finansowych za pomocą transakcji wewnętrznych w celu centralizacji wszystkich ryzyk w miejscu wyspecjalizowanym do zarządzania nimi. Podstawowym celem ksiąg bankowych takich jak Księga Zarządzania Płynnością i Finansowania i ALM jest zapewnienie zarządzania wszystkimi pozycjami płynnościowymi i ryzyka stopy procentowej Banku.

Narzędzia pomiaru ryzyka

Podstawową metodologią wykorzystywaną do pomiaru ryzyka rynkowego w księgach Rynków Finansowych, zarówno handlowych, jak i bankowych jest wartość narażona na ryzyko (*Value at Risk – VaR*). Jest ona również stosowana do okresowych kontroli poziomu ryzyka rynkowego w księgach komercyjnych (księgi poza księgami Rynków Finansowych). Wskaźnik VaR określa potencjalną stratę, jaka zgodnie z oczekiwaniami nie powinna zostać przekroczona przy założeniu określonego poziomu

przedziału ufności (prawdopodobieństwa). Bank wylicza VaR odrębnie dla poszczególnych portfeli stopy procentowej, transakcji walutowych i opcji walutowych. Jako że VaR nie pokazuje pełnego obrazu ryzyka rynkowego w warunkach ekstremalnych, dodatkowo stosuje się kalkulację ryzyka incydentu (testowanie stresowe).

Koncepcja wartości dochodu narażonego na ryzyko (*Earnings at Risk – EaR*) jest wykorzystywana do pomiaru ryzyka stopy procentowej dla pozycji w księdze bankowej. Kalkulacja obejmuje okres jednego roku i mierzy możliwe zmiany w narastających odsetkach przy zadanych szokowych zmianach +/-1% oraz +/- 2%. Bank zastosował dwa podejścia: podejście „bazowe” dla pozycji składających się z transakcji terminowych i/lub niewielkich wolumenów pozycji na żądanie oraz podejście „zaawansowane” dla istotnych pozycji na żądanie (obecnie, baza depozytów złotych Banku na żądanie i ich wewnętrzne inwestycje w księgach bankowych RF). Pozycje w komercyjnych księgach bankowych są również przedmiotem pomiaru nieliniowego ryzyka stopy procentowej. W szczególności, Bank mierzy ryzyko opcyjności (potencjalne straty na tych pozycjach wynikające z wcześniejszych wypłat depozytów terminowych i/lub wcześniejszych spłat kredytów) i ryzyko bazowe (potencjalne straty na tych pozycjach wynikające z niestandardowych mechanizmów ustalania stopy procentowej).

Zaangażowania i limity VaR w I półroczu 2013 roku

W I półroczu 2013 roku Bank utrzymywał swoje zaangażowanie handlowe na niskim poziomie w stosunku do obowiązujących limitów. Średnie wykorzystanie limitów dla większości rodzajów działalności handlowej kształtowało się na poziomie poniżej 30%. W całym okresie nie wystąpiły przypadki przekroczenia limitów.

W ciągu I półrocza 2013 roku limity VAR nie uległy zmianie w porównaniu do 2012 roku.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Ryzyko płynności oznacza potencjalne ryzyko, że Bank nie będzie w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań, ponieważ nie będzie mógł:

- Upiynnić aktywów lub pozyskać odpowiedniego finansowania (*ryzyko płynności finansowania*), lub
- Łatwo zamknąć transakcji lub skompensować kwoty zaangażowania bez znacznej obniżki cen rynkowych z powodu niewłaściwej głębokości rynku lub zakłóceń na rynku (*ryzyko płynności rynku*).

Proces zarządzania płynnością w ING Banku Śląskim S.A. obejmuje:

- Sporządzanie i analizę wskaźników płynności i monitorowanie limitów płynności.
- Opracowanie procedur/polityki płynności (Polityka m.in. uwzględnia nowe regulacje dotyczące ryzyka płynności wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz regulacje w zakresie płynności obowiązujące w ING Bank N.V.).
- Dostosowanie planów awaryjnych w zakresie płynności do zmian w strukturze organizacyjnej Banku i zmian definicji sygnałów ostrzegawczych.

Jednym z najważniejszych aspektów procesu zarządzania ryzykiem płynności jest w Banku plan awaryjnego finansowania, który zawiera wytyczne dotyczące aktywnej identyfikacji kryzysu płynności i działań, jakie należy podjąć, aby przetrwać kryzys.

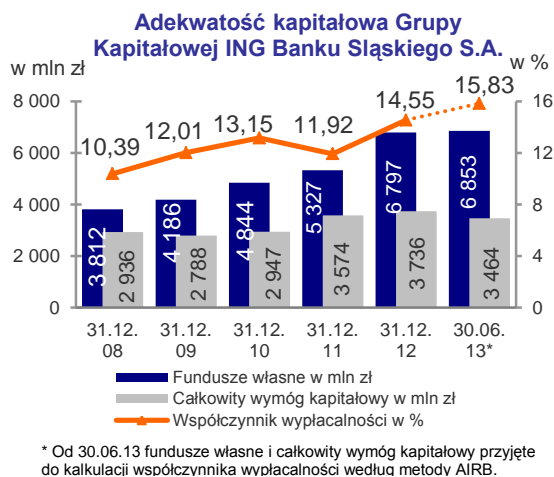
W I półroczu 2013 roku nie wystąpiły przekroczenia limitów regulacyjnych.

Portfele replikacyjne

Depozyty płatne na żądanie posiadają znaczny udział w bilansie Banku. W celu zwiększenia efektywności wykorzystania pozyskanych pasywów, stosowana jest w Banku koncepcja *portfela replikacyjnego*. Polega ona na „replikowaniu”, czyli odwzorowywaniu rzeczywistego okresu, przez który depozyty na żądanie są utrzymywane w Banku przez klientów. Wykorzystuje się w tym celu analizę statystyczną historycznego portfela depozytowego na żądanie i wyliczenie jego części „stabilnej”. Koncepcja ta umożliwia konwertowanie pozycji stóp procentowych pozycji na żądanie na pozycje terminowe. Sposób reinwestowania pozyskanych środków jest odmienny dla części „chwijnej” i części „stabilnej”. Terminy replikacji i profile płynnościowe bazują na zachowaniach klientów i są weryfikowane przynajmniej raz na pół roku.

3. Adekwatność kapitałowa

Począwszy od sprawozdania na dzień 30 czerwca 2013 roku ING Bank Śląski S.A. raportuje wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego według metody AIRB bez uwzględniania tzw. floor nadzorczego, czyli uzupełnienia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego do wielkości wymogu obliczonego według metody standardowej (SA). Prezentację taką Bank stosuje na mocy decyzji De Nederlandsche Bank (DNB) z dnia 4 lipca 2013 r., w której DNB wraz z Komisją Nadzoru Finansowego wyraża zgodę na stosowanie pełnej metody AIRB dla klas ekspozycji instytucje oraz przedsiębiorcy.



Niezależnie od wspomnianej powyżej zgody, na mocy uchwały KNF nr 76/2010 Bank uwzględnia przy ustalaniu całkowitego wymogu kapitałowego tzw. floor regulacyjny czyli 80% całkowitego porównawczego wymogu kapitałowego (jest to suma wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka obliczonych z zastosowaniem metod standardowych). W przypadku gdy całkowity wymóg kapitałowy jest niższy niż 80% całkowitego porównawczego wymogu kapitałowego Bank uwzględnia kwotę różnicy jako „uzupełnienie do ogólnego poziomu wymogów kapitałowych”.

Współczynnik wypłacalności liczony z zastosowaniem zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (AIRB) na koniec I półroczu 2013 roku osiągnął poziom 15,83%.

Kalkulacja współczynnika wypłacalności dla Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

	30.06.2013 ^{*/}	31.12.2012 ^{**/}	30.06.2012 ^{**/}
Współczynnik wypłacalności (w %)	15,83	14,55	12,98
Fundusze własne (w mln zł)	6 853,2	6 797,2	6 157,5
Całkowity wymóg kapitałowy (w mln zł)	3 463,9	3 736,1	3 793,7

* Fundusze własne i całkowity wymóg kapitałowy przyjęte do kalkulacji współczynnika wypłacalności według metody AIRB.

**/ Fundusze własne według metody AIRB; całkowity wymóg kapitałowy wyliczony z uwzględnieniem tzw. floor regulacyjnego w wysokości 100% wymogu obliczonego według metody standardowej (SA).

4. Ryzyko operacyjne i nadzór nad zgodnością z normami (compliance)

ING Bank Śląski S.A. zarządza ryzykiem operacyjnym, ryzykiem braku zgodności oraz przeciwdziałania oszustwom kierując się wymogami wynikającymi z przepisów prawa, rekomendacjami i uchwałami Komisji Nadzoru Finansowego i innych regulatorów, a także stosując się do standardów Grupy ING.

ING Bank Śląski S.A. uznaje ryzyko operacyjne jako ryzyko bezpośredniej lub pośredniej straty materialnej lub utraty reputacji w wyniku niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych. W zakres tej definicji wchodzi również ryzyko prawne.

Zarząd Banku, po uzyskaniu akceptacji Rady Nadzorczej, określił strategię zarządzania: ryzykiem operacyjnym, ryzykiem braku zgodności, przeciwdziałania oszustwom i ryzykiem prawnym, wprowadzając spójny pakiet wewnętrznych dokumentów normatywnych regulujących zakres, zasady i obowiązki pracowników Banku związane z ograniczaniem skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia incydentów w tym obszarze określanym jako obszar ryzyka niefinansowego.

Bank stosuje – bazujący na podziale zadań i obowiązków – model trzech linii obrony. Model określa, że pierwszą linię obrony stanowią jednostki biznesowe, które identyfikują i ograniczają ryzyko w

procesach biznesowych. Jednostki ryzyka i wsparcia stanowią drugą linię obrony odpowiedzialną za organizację procesów identyfikacji, monitorowania i kontrolę poziomu ryzyka. Natomiast audyt wewnętrzny, pełniący rolę niezależnego audytora, traktowany jest jako trzecia linia obrony.

Szczególnie istotną rolę w zapewnieniu ciągłości i spójności zarządzania ryzykiem pełni Komitet Zarządzania Ryzykiem Niefinansowym Banku i wspierające go w realizacji funkcji nadzorczych i decyzyjnych Komitety Ryzyka Niefinansowego w liniach biznesowych.

W pierwszej połowie 2013 roku Bank, mając na uwadze bezpieczeństwo środków powierzonych przez klientów oraz utrzymanie poziomu ryzyka operacyjnego na akceptowalnym poziomie, kontynuował działania zmierzające do pełnego wdrożenia nowych wymogów regulacyjnych oraz usprawnienia systemu zarządzania ryzykiem. Do najważniejszych działań w tym zakresie zaliczyć można:

- wprowadzenie do praktyki Banku wymogów wynikających ze znowelizowanej Rekomendacji M KNF – dotyczącej zarządzania ryzykiem,
- przeprowadzenie pełnej analizy nowych zadań Banku wynikających z Rekomendacji D – dotyczącej zarządzania ryzykami towarzyszącymi systemom informatycznym i telekomunikacyjnym używanym przez banki oraz opracowanie szczegółowego planu przedsięwzięć zapewniających zgodność z tą regulacją w terminie określonym przez KNF na dzień 31 grudnia 2014 roku,
- określenie przez Zarząd, w porozumieniu z Radą Nadzorczą Banku, w deklaracji apetytu na ryzyko niefinansowe w 2013 roku limitów kwotowych strat, które mogą powstać w rezultacie materializacji ryzyka w tym obszarze. Poziom wykorzystania limitów jest monitorowany i podawany kwartalnie do wiadomości Zarządu i Rady Nadzorczej,
- zapewnienie skutecznych form przeciwdziałania przestępstwom związanym z transakcjami płatniczymi i kradzieżami tożsamości lub środków finansowych z użyciem narzędzi elektronicznych,
- pogłębione badanie podatności aplikacji oraz wzmożony monitoring systemów bankowości elektronicznej co pozwoliło na skuteczne przeciwdziałanie zagrożeniom przestępczym oraz zapewnienie bezpieczeństwa realizowanych przez Klientów transakcji,
- przeprowadzenie kilkudziesięciu analiz scenariuszowych obejmujących wszystkie kluczowe procesy Banku,
- doskonalenie mechanizmów utrzymania ciągłości kluczowych procesów z uwzględnieniem czynności zleconych na zewnątrz, lokalizacji i środowiska zapasowego dla systemów IT oraz systemu zarządzania kryzysowego,
- podnoszenie świadomości pracowników w zakresie zagrożeń operacyjnych i ryzyka wynikającego z naruszeń zasad etyki zawodowej poprzez wprowadzenie nowych tematów szkoleń obowiązkowych dla wszystkich zatrudnionych w Banku.

VII. ROZWÓJ ORGANIZACJI I INFRASTRUKTURY GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A. W I PÓŁROCZU 2013 ROKU

1. IT i Operacje

W I półroczu 2013 roku w ING Banku Śląskim S.A. zrealizowano wiele istotnych zadań w zakresie obszaru IT. Wśród kluczowych modyfikacji warto podkreślić:

- umożliwienie nowym klientom wnioskowania o produkty kredytowe (pożyczka, limit, karta kredytowa) za pośrednictwem Contact Centre,
- wprowadzenie ulepszeń w zakresie użyteczności ING BankOnLine oraz nowych funkcjonalności sprzedażowych,
- przebudowę modułu uprawnień do wniosków składanych w ING BusinessOnLine (to duża zmiana techniczna, która jest niezbędnym krokiem do realizacji większej automatyzacji obsługi klienta),
- ciągle rozszerzanie funkcjonalności systemów bankowości mobilnej: ING BankMobile i ING BusinessMobile.

Również w obszarze operacji, ING Bank Śląski S.A. wdrożył wiele zmian stawiając na ciągły rozwój i doskonalenie procesów. W I półroczu 2013 roku kontynuowane były projekty:

- Zcentralizowany proces obsługi gotówkowej (*Centralized Cash Processing*) – dokonano dalszej optymalizacji procesu obsługi gotówkowej (eBojtlík), przeprowadzono pilotaż urządzenia recycler, a także ujednolicono aplikacje w bankomatach poprzez wdrożenie aplikacji Multivendor we wpłatomatach oraz urządzeniach dualnych.
- SORBNET2 – głównym celem jest implementacja aplikacji zgodnej z nowym systemem rozliczeniowym SORBNET2. W ramach projektu przewidziana jest również implementacja nowej aplikacji do monitorowania sald na rachunkach nostro Banku.
- Trade Finance – wdrożenie platformy Back-Office wspomagającej obsługę akredytyw, gwarancji, inkasa i dyskonta dokumentowego oraz narzędzia w ramach ING BusinessOnLine do obsługi tych produktów.

2. Rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji

W I półroczu 2013 roku ING Bank Śląski S.A. zrealizował szereg zmian w ramach systemu bankowości internetowej ING BankOnLine. Przede wszystkim udostępniono takie narzędzia jak:

- Oferta na klik – jest to nowy moduł sprzedażowy w aplikacji ING BankOnLine. Pozwala on na sprawdzanie spersonalizowanych dla danego użytkownika ofert sprzedaży produktów bankowych. Oferty prezentowane są w zdefiniowanych grupach potrzeb, dzięki czemu są bardziej przystępne i zrozumiałe dla klienta.
- Umowa ramowa o korzystaniu z systemu bankowości internetowej dla klientów indywidualnych – to nowe rozwiązanie umożliwia zawieranie w sposób zdalny umów o produkty i usługi ING Banku Śląskiego S.A., a w przyszłości także o produkty i usługi ING Securities. Klient podpisuje jedną umowę w oddziale Banku, aby móc korzystać ze wszystkich możliwości systemu ING BankOnLine. Klient może teraz np. zakładać i zarządzać funduszami inwestycyjnymi przez Internet – bez konieczności składania oświadczeń woli i wiedzy w oddziale Banku.
- Zdalne odblokowanie przez sms – stanowi uproszczenie procesu odblokowania użytkownika ING BankOnLine w przypadku zablokowania. Umożliwione zostało odblokowanie użytkownika za pomocą numeru telefonu komórkowego zdefiniowanego do autoryzacji dla systemu ING BankOnLine. Takie rozwiązanie skraca czas odblokowania i daje klientowi możliwość realizacji procesu we własnym zakresie bez konieczności dodatkowych kontaktów z Bankiem.

Dodatkowo, od kwietnia 2013 roku wszyscy klienci ING Banku Śląskiego S.A. mogą korzystać z nowej wersji strony głównej serwisu informacyjnego www.ingbank.pl. Odświeżona strona powstała z myślą o rosnących wymaganiach i zmieniających się oczekiwaniach internautów. Wygląd strony został przygotowany w oparciu o aktualne trendy i szczegółowe badania, prowadzone m.in. z udziałem klientów Banku.

4. Zarządzanie kadrami

Stan zatrudnienia

Na dzień 30 czerwca 2013 roku Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. zatrudniała 8 654 osoby. W stosunku do grudnia ubiegłego roku liczba pracowników zmalała o 33 osoby. Spadek zatrudnienia związany był głównie z zakończeniem projektów optymalizujących i automatyzujących procesy w ING Banku Śląskim S.A.

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

	30.06.2013		31.12.2012	
	w osobach	w %	w osobach	w %
Bankowość detaliczna	4 162	50,7	4 143	50,2
Bankowość korporacyjna	1 123	13,7	1 143	13,9
Operacje/IT/Usługi	1 994	24,3	2 035	24,7
Ryzyko/Organizacja/Finanse/Sprawy Kadrowe	932	11,3	923	11,2
Bank ogółem	8 211	100,0	8 244	100,0
Spółki zależne	443		443	
Grupa ING Banku Śląskiego S.A.	8 654		8 687	

Polityka wynagrodzeń

W pierwszej połowie 2013 roku ING Bank Śląski S.A. utrzymał dotychczasową politykę wynagrodzeń, której zadaniem jest efektywne wspieranie celów strategicznych. Założenia polityki to konkurencyjny, rynkowy poziom wynagrodzeń oraz transparentność i spójność oferowanych pracownikom płac.

Po raz pierwszy Bank dokonał rozliczenia premii pracowników objętych *Polityką zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze mających istotny wpływ na profil ryzyka ING Banku Śląskiego S.A.* Zgodnie z zasadami *Polityki* wynagrodzenie zmienne podlega odroczeniu i wypłacane jest co najmniej 50% w akcjach fantomowych, uprawniających do otrzymania środków pieniężnych, których wysokość uzależniona jest od wartości akcji ING Banku Śląskiego S.A.

Rekrutacja i budowa wizerunku instytucji jako pożądanego pracodawcy (employer branding)

W pierwszej połowie 2013 roku ING Bank Śląski S.A. kontynuował działania na rzecz budowy wizerunku, jako pożądanego pracodawcy (*employer branding*). W ramach tych działań Bank:

- Uczestniczył w dniach kariery, targach pracy, spotkaniach na uczelniach oraz współpracował z organizacjami studenckimi (AIESEC, CEMS, BEST, Paneuropa, Wiggor).
- Zakończył trzecią edycję *Programu Ambadorskiego* przeznaczonego dla studentów wszystkich lat studiów.
- Przeprowadził kampanię promocyjną i rekrutację do programu *Praktyka z Lwem*, skierowanej do studentów od drugiego roku, wiążących swoją przyszłą karierę zawodową z bankowością. Zrekrutowano 55 praktykantów. Projekty praktyk rozpoczynają się w lipcu 2013 roku.

W lutym 2013 roku ING Bank Śląski S.A. został po raz czwarty uhonorowany certyfikatem Top Employers. W ogólnopolskim rankingu 29 firm Bank znalazł się na pierwszym miejscu. Uzyskaliśmy najwyższą możliwą ocenę audytora zewnętrznego w obszarach szkoleń i rozwoju, rozwoju kariery zawodowej i zarządzaniu kulturą organizacyjną firmy, a także bardzo wysokie noty w obszarach świadczeń podstawowych oraz świadczeń dodatkowych i warunków pracy.

W czerwcu Bank otrzymał po raz drugi ogólnopolskie wyróżnienie „Solidny Pracodawca Roku 2012” za efektywną i innowacyjną politykę personalną.

W pierwszym półroczu 2013 roku najwięcej procesów rekrutacyjnych było przeprowadzonych w Sieci Detalicznej (Contact Center) oraz w obszarze IT.

Rozwój pracowników i szkolenia

W pierwszej połowie roku 2013 roku Bank koncentrował się na działaniach, które zostały określone jako priorytety rozwojowe na podstawie analizy wyników badania kultury organizacyjnej Winning Performance Culture (WPC), przeprowadzonego w 2012 roku w obszarach związanych z przywództwem, odpowiedzialnością, rozwojem zawodowym i uznaniem.

Do końca czerwca 2013 roku zostało przeszkolonych w tym obszarze ponad 1500 uczestników. Wzięli oni udział w:

- przeznaczonym dla menedżerów kompleksowym programie szkoleniowo-rozwojowym *Rozwój na Bank*, współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej - Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Uczestnicy wzięli udział w 5 szkoleniach stacjonarnych oraz szkoleniu e-learningowym,
- w innych działaniach rozwojowych przeznaczonych dla menedżerów (służących podniesieniu wiedzy w zakresie zarządzania ludźmi oraz wymianie doświadczeń kadry kierowniczej) oraz dla pracowników z najwyższym potencjałem.

W I półroczu 2013 roku rozpoczęto kolejną rekrutację do ING International Talent Programme, którego celem jest pozyskanie utalentowanych absolwentów z maksymalnie dwuletnim doświadczeniem zawodowym, posiadającym potencjał do objęcia kluczowych stanowisk menedżerskich w perspektywie 5-7 lat i ich rozwój na bazie zróżnicowanych doświadczeń i indywidualnego programu rozwojowego, zgodnego z potrzebami organizacji i profilem uczestnika. Proces prowadzony jest w zgodzie ze standardami korporacyjnymi. Rekrutacja prowadzona jest z wykorzystaniem aplikacji on-line oraz nowych narzędzi diagnostycznych.

Bank prowadził ponadto programy szkoleniowe wspierające realizację celów biznesowych, takie jak szkolenia dla pracowników Detalicznej Sieci Sprzedaży dotyczące produktów, obsługi klienta, umiejętności sprzedażowych oraz modyfikacji narzędzi IT. Przeprowadzono około 2 400 dni szkoleniowych dla ponad 10 600 uczestników.

Kontynuowano program *Kompas Kompetencji Menedżerskich*, którego zadaniem jest przygotowanie pracowników sprzedaży do objęcia w przyszłości stanowisk menedżerskich w Sieci Detalicznej – Dyrektora Obszaru oraz Dyrektora Segmentów. Podczas rocznego programu pracownicy mają możliwość rozwoju określonych kompetencji poprzez indywidualne zadania, udział w projektach i szkoleniach. W programie uczestniczy 31 pracowników z różnych lokalizacji na terenie Polski.

Zrealizowano cykl *Pomarańczowych Spotkań*, których gospodarzami byli Członkowie Zarządu. *Pomarańczowe Spotkania* są skierowane do pracowników o dużym potencjale i zaangażowaniu, którzy mają okazję do wymiany idei i pomysłów z najwyższą kadrami menedżerską ING. W pierwszym półroczu 2013 roku miało miejsce 12 spotkań, w których wzięło udział 96 pracowników.

Bank realizował również indywidualne działania rozwojowo-szkoleniowe dla pracowników. W 2013 roku zaktualizowano ofertę szkoleń. Obejmuje ona działania w zakresie kompetencji ogólnofirmowych, specjalistycznych, a także szkolenia procesowe, produktowe oraz z wiedzy merytorycznej. Zajęcia organizowane są w formie tradycyjnej i e-learningowej.

Działania rozwojowe obejmują również mentoring, coaching, tutoring, samoobsługowe formy dzielenia się wiedzą z wykorzystaniem narzędzi multimedialnych, staże, rotacje, udział w projektach, dzielenie się wiedzą z innymi, samodoskonalenie, pracę z przełożonym oraz rozszerzenie zakresu obowiązków.

Przeprowadzono proces planowania sukcesji na kluczowe stanowiska w firmie oraz zaplanowano działania rozwojowe dla sukcesorów. W Detalicznej oraz Korporacyjnej Sieci Sprzedaży proces planowania sukcesji objął wszystkie stanowiska menedżerskie.

Informatyzacja procesów HR

W 2013 roku kontynuowano w Banku prace wdrożeniowe systemu SAP HR. Jego wdrożenia przyczynia się do szybszej i sprawniejszej realizacji procesów zarządzania zasobami ludzkimi. W maju został wdrożony wewnętrzny system e-recruiting przeznaczony do obsługi procesu rekrutacji i selekcji. Trwają przygotowania do wdrożenia systemu zewnętrznego.

VIII. KIERUNKI ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Strategia Banku pierwszego wyboru bazuje na trzech filarach:

- Klient w centrum – wszystkie działania organizacji koncentrują się na dostosowaniu produktów i modelu obsługi do potrzeb klientów z poszczególnych segmentów.
- Doskonałość operacyjna – kultura ciągłego doskonalenia procesów, którego celem jest wyższa jakość obsługi klientów (niezawodność, terminowość, krótszy czas) przy jednoczesnej optymalizacji kosztów (możliwość przetwarzania rosnących wolumenów przy niezmiennych zasobach). Bank w równym stopniu dąży do usprawniania i automatyzacji procesów „klientowskich” (sprzedażowych, produktowych), jak i administracyjnych.
- Najlepszy pracodawca (Top Employer) – pozyskanie i zachowanie najlepszej kadry poprzez wspieranie rozwoju zawodowego pracowników i wykorzystywanie nowoczesnych narzędzi komunikacji.

Dążąc do wzrostu wartości firmy w długim okresie, Bank podejmuje działania zmierzające do wzmocnienia, a następnie utrzymania silnej pozycji w polskim sektorze bankowym poprzez harmonijny rozwój podstawowych sfer działalności, tj. bankowości detalicznej i korporacyjnej. Kontynuowany jest rozwój wielokanałowego, zintegrowanego modelu sprzedaży i obsługi klienta ze szczególnym naciskiem na rozwijanie systemów bankowości elektronicznej. W warunkach konsolidacji sektora bankowego Bank będzie koncentrował się na dynamicznym, organicznym wzroście liczby klientów oraz wolumenów. Konsekwencją zrealizowanej w ostatnich latach przebudowy struktury bilansu (znaczące zwiększenie udziału należności od klientów) jest dążenie do zrównoważonego, ale jednocześnie dynamicznego wzrostu kredytów i depozytów. Wśród priorytetów Banku znajduje się poprawa pozycji rynkowej w zakresie kredytów gotówkowych dla klientów indywidualnych, a także liczby rachunków bieżących przedsiębiorstw i środków na nich zgromadzonych. Kolejnym obszarem szybkiego rozwoju jest rynek finansowania zabezpieczonego aktywami (leasing i faktoring).

Bankowość detaliczna

Na rynku detalicznym, ING Bank Śląski S.A. będzie koncentrował się na silnym, zrównoważonym wzroście zarówno działalności depozytowej, jak i kredytowej.

W realizacji celów strategicznych Bank będzie wykorzystywał swoje wyróżniki konkurencyjne: prostą, przejrzystą ofertę produktową charakteryzującą się doskonałym stosunkiem wartości do ceny, bardzo dobrą rozpoznawalność marki, dobrze rozwinięte kanały dystrybucji (ponad 420 oddziałów, kanały zdalne: contact centre, bankowość internetowa i mobilna) oraz silny i zaangażowany zespół pracowników.

Priorytety strategiczne na bieżący rok obejmują:

- Przyspieszenie tempa pozyskiwania nowych klientów. Podstawowym narzędziem tego działania będzie atrakcyjna oferta rachunków bieżących i oszczędnościowych.
- Umocnienie relacji z dotychczasowymi klientami poprzez koncentrację na ich potrzebach finansowych i wykorzystanie wielokanałowego modelu dystrybucji. Zmiany w preferencjach klientów – rosnąca skłonność do wykorzystywania kanałów zdalnych skutkują zwiększonym zainteresowaniem klientów ofertą ING Banku Śląskiego S.A. Działania Banku będą zmierzać do lepszego wykorzystania rosnącej liczby interakcji z klientami do zwiększenia sprzedaży.
- Umocnienie silnej pozycji na rynku depozytów gospodarstw domowych poprzez ulepszenie oferty rachunków oszczędnościowych w warunkach spadających stóp procentowych.
- Zwiększenie liczby aktywnych rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych, które należą do najważniejszych produktów, wokół których mogą zostać zbudowane długoterminowe relacje z klientami.
- Zwiększenie sprzedaży pożyczek gotówkowych.
- Modyfikacja systemu transakcyjnego ING BankOnLine w celu wzmocnienia funkcji sprzedażowych i polepszenie komunikacji z klientami.
- Rozwój nowoczesnych rozwiązań z obszaru PCM (bankomaty zbliżeniowe, płatności NFC).

W celu realizacji wymienionych wyżej priorytetów ING Bank Śląski S.A. będzie dążył do zapewnienia jednolitej, wysokiej jakości obsługi (*customer experience*) we wszystkich kanałach dystrybucji. Spodziewanym efektem pozytywnych doświadczeń klientów będzie rosnąca lojalność oraz skłonność do polecenia usług Banku znajomym. Szersze wykorzystanie zdalnych kanałów dystrybucji będzie m.in. osiągnięte przez rozszerzenie funkcjonalności aplikacji bankowości internetowej i mobilnej. Ponadto Bank będzie automatyzował operacje o niskiej wartości dodanej w celu koncentracji na funkcjach sprzedażowych i doradczych.

Działania te powinny znaleźć odzwierciedlenie w poprawie wyników sprzedażowych i finansowych w ramach bankowości detalicznej. Przy czym zwiększony cross-selling nie jest traktowany jedynie jako źródło zwiększonych dochodów, ale również narzędzie ich dywersyfikacji. Poprawie efektywności kosztowej będzie sprzyjać szersze wykorzystanie zdalnych kanałów dystrybucji oraz automatyzacja operacji.

Bankowość korporacyjna

Główne działania ING Banku Śląskiego S.A. na rynku bankowości korporacyjnej będą zmierzać do:

- Utrzymania wysokiego poziomu akwizycji klientów korporacyjnej sieci (średnich i dużych firm) oraz umocnienia relacji z klientami strategicznymi i aktywnym poszerzaniu ich bazy (współpraca z międzynarodowymi spółkami będącymi klientami grupy ING na świecie).
- Zwiększania osadów na rachunkach bieżących zarówno poprzez pozyskiwanie nowych klientów, jak i zacieśnianie relacji z obecnymi klientami. Ważną rolę w tym procesie będzie odgrywać sprzedaż produktów rozliczeniowych (PCM).
- Zwiększenia udziału w rynku kredytów, przy jednoczesnej dbałości o jakość portfela. Bank zamierza koncentrować się na aktywach o najlepszym profilu ryzyka poprzez uczestnictwo w największych przetargach kredytowych oraz rozwój finansowania nieruchomości komercyjnych. W tym ostatnim obszarze Bank będzie kierował ofertę do klientów lokalnych o najlepszym profilu ryzyka i zacieśniał współpracę w ramach struktur Real Estate Finance w Grupie ING.
- Utrzymania silnej pozycji rynkowej w organizacji i obsłudze programów emisji nieskarbowych dłużnych papierów wartościowych dla podmiotów korporacyjnych.
- Wzmocnienia współpracy ze spółkami Grupy z obszaru finansowania zabezpieczonego aktywami (leasing i faktoring).
- Zwiększenia udziału na rynku leasingu poprzez dynamiczny wzrost transakcji zawieranych przez bankowe kanały dystrybucji w segmentach pojazdów oraz maszyn i urządzeń przy jednoczesnym zachowaniu wiodącej pozycji na rynku finansowania taboru kolejowego oraz nieruchomości.

Podstawowe instrumenty realizacji przyjętych celów na rynku bankowości korporacyjnej i rynków finansowych to:

- Program Corporate 2020 – nowy model biznesowy bankowości korporacyjnej, opracowywany w odpowiedzi na tendencje pojawiające się w bankowości globalnej, takie jak: rozwój nowych technologii, zmieniające się preferencje klientów, czy wejście na rynek produktów bankowych podmiotów z innych sektorów. Efektem projektu ma być opracowanie nowej, długoterminowej strategii w celu uzyskania w następnej dekadzie wiodącej pozycji na rynku bankowości korporacyjnej. Pozycja ta ma zostać osiągnięta poprzez jakościową zmianę oferty i wyznaczenie nowych standardów obsługi klientów. W bieżącym roku Bank wprowadził, w ramach tego projektu, usługi księgowe oraz kadrowo-płacowe dla segmentu średnich i dużych firm w pełni zintegrowane z systemem bankowości internetowej. W kolejnym etapie zostanie wdrożona platforma umożliwiająca prowadzenie i zawieranie przez firmy transakcji handlowych, m.in. organizowanie aukcji i przetargów.
- System CRM – kontynuacja aktualnie realizowanego p, którego celem jest opracowanie i wdrożenie narzędzia informatycznego dedykowanego opiekunom klienta i innym pracownikom zaangażowanych w obsługę średnich przedsiębiorstw.
- Zintegrowana, nowoczesna oferta w obszarze bankowości transakcyjnej opracowana w oparciu o wnioski zgłaszane przez klientów strategicznych podczas spotkań roboczych. Projekt ten dotyczy rozwoju produktów *cash management* (ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych rozwiązań w elektronicznych kanałach kontaktu z klientem – Web-services

(pozwalające na integrację systemu bankowości internetowej z systemami f-k klientów), eInvoicing, eZgody w obszarze Direct Debit) oferowanych kompleksowo wraz z produktami finansowania handlu i faktoringiem. W ścisłej współpracy z klientami Bank będzie rozwijał nowoczesne produkty rozliczeniowe wykorzystujące technologię NFC.

- Doskonalenie systemu bankowości elektronicznej. Ambicją Banku jest oferowanie wszystkich produktów w segmencie średnich i dużych przedsiębiorstw na platformie internetowej. Dokonywane jest to poprzez rozszerzanie funkcjonalności systemów bankowości internetowej o moduł dla klientów obszaru powierniczego (*custody*), umożliwienie zawierania transakcji FX forward, sprzedaż i obsługę produktów finansowania handlu zagranicznego (*trade finance*). W drugiej połowie 2013 roku zostanie wprowadzone elektroniczne narzędzie obsługujące wszystkie elementy procesu kredytowego klientów strategicznych (największych firm), co pozwoli wyeliminować obieg dokumentów w formie papierowej.
- Unowocześnienie oddziałów. Kontynuowany będzie projekt przebudowy oddziałów, obejmujący obok nowej wizualizacji i aranżacji przestrzeni biurowej, także zmiany w ich organizacji oraz dostosowanie sieci placówek do lokalnych potencjałów rynku. Bank planuje dostosować wszystkie placówki korporacyjne do nowego standardu do końca 2015 roku.

IX. INFORMACJE DLA INWESTORÓW

1. Struktura akcjonariatu

ING Bank Śląski S.A. jest spółką zależną od ING Bank N.V., który według stanu na dzień 30 czerwca 2013 roku posiadał 75% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Śląskiego S.A. oraz 75% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu. ING Bank N.V. należy do Grupy ING – globalnej instytucji finansowej, prowadzącej działalność na rynku bankowym, ubezpieczeniowym oraz w obszarze zarządzania aktywami.

Zgodnie ze statutem, kapitał zakładowy Banku dzieli się na 130 100 000 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda.

W ciągu I półrocza 2013 roku wartość kapitału zakładowego ING Banku Śląskiego S.A., jak i udział głównego akcjonariusza w kapitale nie uległy zmianie.

Struktura akcjonariatu ING Banku Śląskiego S.A.

Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji i głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na WZ	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji i głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na WZ
	30 czerwca 2013 roku			31 grudnia 2012 roku	
ING Bank N.V.	97 575 000	75,00%	ING Bank N.V.	97 575 000	75,00%
Fundusze zarządzane przez PTE PZU S.A. w tym:	8 250 170	6,34%	Fundusze zarządzane przez PTE PZU S.A. w tym:	6 631 428	5,10%
OFE PZU „Złota Jesień” ³¹	8 250 000	6,34%	OFE PZU „Złota Jesień” ³²	6 631 258	5,10%
Dobrowolny Fundusz Emerytalny PZU ³²	170	0,00%	Dobrowolny Fundusz Emerytalny PZU ³²	170	0,00%
Pozostali	24 274 830	18,66%	Pozostali	25 893 572	19,90%
Razem	130 100 000	100,00%		130 100 000	100,00%

W dniu 3 lipca 2013 roku Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK S.A. („Aviva OFE”) zawiadomił ING Bank Śląski S.A., iż na skutek transakcji kupna akcji Banku zawartych w dniu 26 czerwca 2013 roku, liczba akcji Spółki posiadanych przez Aviva OFE, przekroczyła 5% udziałów w ogólnej liczbie akcji i głosów Banku. Przed rozliczeniem wyżej wymienionej transakcji, na dzień 28 czerwca 2013 roku Aviva OFE posiadał 6 483 382 sztuk akcji ING Banku Śląskiego S.A., stanowiących 4,98% kapitału zakładowego Spółki. W wyniku zawarcia i rozliczenia transakcji zakupu, na dzień 1 lipca 2013 roku Aviva OFE posiadał 6 548 964 sztuk akcji ING Banku Śląskiego S.A., stanowiących 5,03% kapitału zakładowego Spółki.

Akcje Banku są akcjami zwykłymi na okaziciela. Z akcjami Banku nie są związane żadne specjalne uprawnienia kontrolne. Statut Banku nie wprowadza także jakichkolwiek ograniczeń odnośnie przenoszenia prawa własności akcji wyemitowanych przez Bank, wykonywania prawa głosu, jak również nie zawiera postanowień, zgodnie z którymi prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych.

Statut nie przyznaje Zarządowi żadnych szczególnych uprawnień w zakresie emisji lub wykupu akcji.

Na dzień publikacji raportu, ING Bank Śląski S.A. nie posiadał informacji na temat umów, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach akcji posiadanych przez dotychczasowych akcjonariuszy.

³¹ Na podstawie listy akcjonariuszy zarejestrowanych na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 19 kwietnia 2013 roku.

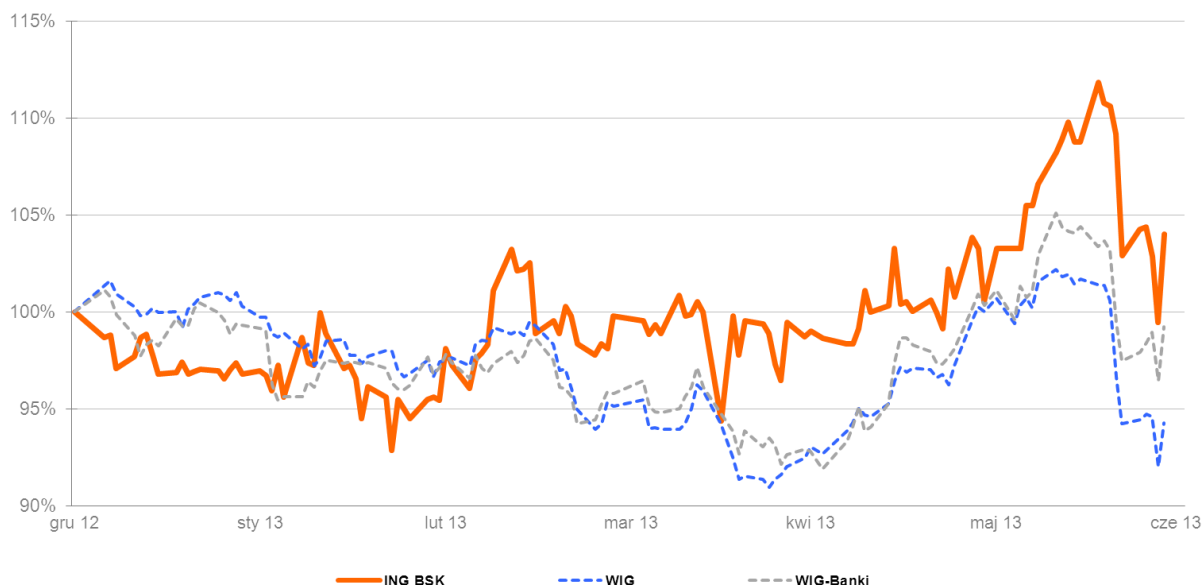
³² Na podstawie zawiadomienia otrzymanego przez Zarząd ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 18 czerwca 2012 roku od Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego PZU S.A. (Raport bieżący nr 16/2012 z dnia 19 czerwca 2012 roku).

2. Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A.

W I półroczu 2013 roku kurs akcji ING Banku Śląskiego S.A. w momencie zamknięcia sesji na GPW wahał się w przedziale od 84,50 zł (zanotowany dnia 19 lutego) do 101,80 zł (na sesji w dniu 17 czerwca). W dniu 28 czerwca 2013 roku cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. wyniosła 94,66 zł, czyli była o 4,0% wyższa niż w ostatnim dniu notowań 2012 roku (dla porównania subindeks Banki spadł o 0,8%).

Na koniec czerwca 2013 roku wartość rynkowa Banku ukształtowała się na poziomie 12 315 mln zł, podczas gdy jego wartość księgowa wynosiła 8 136 mln zł.

Notowania cen akcji ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2013 roku (28.12.2012 = 100%)



3. Ratingi

ING Bank Śląski S.A. współpracuje z agencjami ratingowymi Fitch Ratings oraz Moody's Investors Service.

W grudniu 2012 roku agencja Fitch przeprowadziła roczny przegląd ratingowy Banku. W efekcie tego przeglądu wszystkie dotychczasowe ratingi zostały utrzymane (komunikat prasowy agencji Fitch z dnia 29 stycznia 2013 roku). Jednakże, 6 lutego 2013 roku Agencja ogłosiła, że zweryfikowała perspektywę ratingów dla trzech dużych banków holenderskich, w tym dla ING Bank N.V., z pozytywnej na negatywną. Zaskutkowało to analogiczną zmianą perspektywy w stosunku do ING Banku Śląskiego S.A. Obniżenie perspektywy ratingów banków holenderskich było związane z rewizją ratingu Holandii dokonaną dzień wcześniej – rating kraju został utrzymany na poziomie 'AAA', jednak perspektywa została zmieniona z pozytywnej na negatywną. W uzasadnieniu Agencja powołała się na pogarszającą się w jej ocenie sytuację makroekonomiczną Holandii.

Ocena ratingowa Banku nadana przez agencję Fitch na dzień publikacji Sprawozdania przedstawiała się następująco:

Fitch Ratings Ltd.

Rating podmiotu (<i>Long-term IDR</i>)	A
Perspektywa utrzymania wyż. wym. oceny	Negatywna
Rating krótkoterminowy (<i>Short-term IDR</i>)	F1
Viability rating	bbb+
Ocena wsparcia	1

Rating podmiotu („Long-term IDR”) oraz rating krótkoterminowy („Short-term IDR”) określają zdolność podmiotu do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Rating długoterminowy („Long-term IDR”) na poziomie A odzwierciedla wysoką zdolność Banku do terminowego wywiązywania się z długoterminowych zobowiązań finansowych. Krótkoterminowy rating („Short-term IDR”) na poziomie F1 oznacza najwyższą ocenę zdolności do terminowego regulowania krótkookresowych (do 13 miesięcy) zobowiązań finansowych. W przypadku obu ratingów agencja Fitch uwzględniła wysokie prawdopodobieństwo uzyskania potencjalnego wsparcia ze strony dominującego akcjonariusza Banku ING Bank N.V. (ING Bank Śląski S.A. posiada najwyższy rating wsparcia – na poziomie 1). Viability rating na poziomie bbb+ oznacza, że w ocenie Agencji, indywidualna wiarygodność kredytowa Banku, tj. nie uwzględniająca jakiegokolwiek wsparcia (rozumiana jako zdolność do terminowego regulowania zobowiązań) jest na wysokim poziomie. W ocenie Agencji, Bank charakteryzuje się silną pozycją kapitałową oraz płynnościową.

Agencja Moody's Investors Service Ltd. nadaje natomiast ING Bankowi Śląskiemu S.A. rating na podstawie ogólnodostępnych, publicznych informacji. Na dzień publikacji Sprawozdania Bank posiadał następujące oceny wiarygodności finansowej wystawione przez Agencję:

Moody's Investors Service Ltd.	
Długookresowy rating depozytów (<i>LT rating</i>)	Baa1
Krótkookresowy rating depozytów (<i>ST rating</i>)	P-2
Siła finansowa Banku (<i>BFSR</i>) / Ocena indywidualna (<i>BCA</i>)	D+ / baa3
Perspektywa długookresowego ratingu depozytów (<i>Outlook</i>)	Negatywna
Perspektywa siły finansowej (<i>BFSR Outlook</i>)	Stabilna

W II kwartale 2013 roku agencja Moody's potwierdziła wszystkie dotychczasowe ratingi Banku (komunikat prasowy Moody's z dnia 23 kwietnia 2013 roku oraz opinia kredytowa – *Credit Opinion* – z dnia 1 maja 2013 roku).

4. Relacje inwestorskie

W ING Banku Śląskim S.A. relacje z inwestorami odgrywają istotną rolę. Nadrzędnym celem jednostki odpowiedzialnej za prowadzenie relacji inwestorskich (Biura Relacji Inwestorskich) jest zapewnienie efektywnej komunikacji pomiędzy Bankiem a inwestorami, analitykami, agencjami ratingowymi i innymi zainteresowanymi stronami.

Bank przykładą szczególną wagę do rzetelności informacji, transparentności oraz do równego traktowania wszystkich interesariuszy. Bank przestrzega wszystkich zapisów prawa w zakresie obowiązków informacyjnych spółek notowanych. Istotne informacje finansowo-biznesowe w postaci raportów finansowych, raportów bieżących, prezentacji inwestorskich oraz edytowalnych plików z kluczowymi danymi dotyczącymi spółki są równolegle udostępniane szerokiemu rynkowi kapitałowemu.

Bank prowadzi otwartą komunikację z inwestorami i analitykami. Przedstawiciele Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. oraz pracownicy Biura regularnie uczestniczą w spotkaniach z inwestorami i analitykami, zarówno podczas krajowych i zagranicznych konferencji, jak i w ramach roadshows, a także indywidualnych spotkań w siedzibie Banku. Pracownicy Biura Relacji Inwestorskich na bieżąco komunikują się telefonicznie lub za pomocą poczty elektronicznej z inwestorami, analitykami i przedstawicielami agencji ratingowych.

Podobnie jak w poprzednich latach, w celu przedstawienia kwartalnych wyników finansowych oraz biznesowych, w I półroczu 2013 roku zorganizowano w siedzibie Banku 2 konferencje (oraz telekonferencje) dla analityków i inwestorów. Każdorazowo w takiej konferencji uczestniczy około 30 przedstawicieli domów maklerskich oraz inwestorów.

W I półroczu 2013 roku Bank kontynuował rozwój kanałów komunikacji z interesariuszami, w tym podstawowego narzędzia, jakim jest strona internetowa: <http://www.ingbank.pl/relacje-inwestorskie>. Znajdują się tam istotne informacje, dotyczące m.in. notowań akcji ING BSK na GPW, akcjonariatu spółki, Walnych Zgromadzeń czy ratingów. Na stronie internetowej publikowane są również raporty bieżące, okresowe i roczne, prezentacje wynikowe, arkusze xls z kluczowymi informacjami finansowymi i biznesowymi oraz zapisy nagrań z telekonferencji.

ING Bank Śląski S.A. należy do grona spółek będących przedmiotem obserwacji i analiz rynkowych. Na koniec czerwca 2013 roku, analitycy reprezentujący 12 krajowych i zagranicznych instytucji finansowych publikowali raporty i rekomendacje dla akcji Banku.

5. Zmiany w organach statutowych ING Banku Śląskiego S.A

W dniu 19 kwietnia 2013 roku rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej złożył Pan Ralph Hamers, w związku z powołaniem go, z dniem 1 października 2013 roku, na stanowisko Prezesa Grupy ING. Jednocześnie w dniu 19 kwietnia 2013 roku Walne Zgromadzenie powołało Pana Adę Kasa na Członka Rady Nadzorczej.

Na dzień 30 czerwca 2013 roku Rada Nadzorcza ING Banku Śląskiego S.A. działała w następującym składzie:

- | | |
|----------------------------|-------------------------------------|
| • p. Anna Fornalczyk | Przewodnicząca, Członek Niezależny, |
| • p. Brunon Bartkiewicz | Wiceprzewodniczący, |
| • p. Wojciech Popiołek | Sekretarz Rady, Członek Niezależny, |
| • p. Roland Boekhout | Członek, |
| • p. Ad Kas | Członek, |
| • p. Nicolaas Cornelis Jue | Członek, |
| • p. Mirosław Kośmider | Członek, Członek Niezależny. |

W dniu 7 marca 2013 roku Rada Nadzorcza powołała, z dniem 1 kwietnia 2013 roku, Panią Joannę Erdman na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. Zgodnie z przyjętym podziałem kompetencji, podlega jej Pion Klientów Strategicznych i Pion Rynków Finansowych.

Zakres odpowiedzialności członków Zarządu Banku (stan na 30 czerwca 2013 roku)

• p. Małgorzata Kołakowska	Prezes Zarządu Banku , której podlega część jednostek bezpośrednio nadzorowanych przez Zarząd Banku (takie jak: Biuro Zarządu Banku, Biuro Prasowe, Departament Audytu Wewnętrznego, Departament Prawny, jednostki zarządzania ryzykiem niefinansowym, jednostki HR)
• p. Mirosław Boda	Wiceprezes Zarządu Banku , nadzorujący Pion Finansów oraz Departament Skarbu
• p. Michał Bolesławski	Wiceprezes Zarządu Banku , nadzorujący Pion Korporacyjnej Sieci Sprzedaży
• p. Joanna Erdman	Wiceprezes Zarządu Banku , której podlega Pion Klientów Strategicznych oraz Pion Rynków Finansowych
• p. Ignacio Juliá Vilar	Wiceprezes Zarządu Banku , nadzorujący Pion Bankowości Detalicznej
• p. Justyna Kesler	Wiceprezes Zarządu Banku , której podlega: Pion Operacji, Pion Usług i Pion IT jak również jednostki zarządzania projektami, procesami i jakością oraz stanowisko Pełnomocnika Zarządu ds. Systemu Zarządzania Środowiskowego
• p. Oscar Swan	Wiceprezes Zarządu Banku , nadzorujący Pion Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Rynkowym

6. Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A.

Rada Nadzorcza ING Banku Śląskiego S.A. dokonała oceny realizacji zadań premialnych Członków Zarządu za 2012 rok, w oparciu o opinię Komitetu Wynagrodzeń i Nominacji Rady Nadzorczej. Ocena ta stanowiła podstawę ustalenia przez Radę Nadzorczą wynagrodzenia zmiennego Członków Zarządu. Zgodnie z obowiązującą *Polityką zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze mających istotny wpływ na profil ryzyka ING Banku Śląskiego S.A.*, wynagrodzenie zmienne podlega odroczeniu na okres 3 lat i płatne jest w:

- co najmniej 50% w akcjach fantomowych, uprawniających do otrzymania świadczenia pieniężnego uzależnionego od wartości akcji ING Banku Śląskiego S.A.,
- formie pieniężnej w przypadku pozostałej części.

Do wynagrodzenia przyznanego w akcjach fantomowych stosuje się jednoroczny okres przetrzymania.

W I półroczu 2013 roku łączna kwota wynagrodzeń (rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie) wypłaconych przez ING Bank Śląski S.A. członkom Zarządu wyniosła 9 372 tys. zł. Jako łączną kwotę wypłaconych lub należnych wynagrodzeń i nagród za I półrocze 2013 roku podano wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od stycznia do czerwca 2013 roku.

Wynagrodzenie członków Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2013 roku (w tys. zł)

Okres	Wynagrodzenia i nagrody	Korzyści	Razem
I półrocze 2013	7 403	1 969	9 372
I półrocze 2012	6 437	862	7 299

W I półroczu 2013 roku łączna kwota wynagrodzeń (definiowana jak wyżej) wypłaconych przez ING Bank Śląski S.A. członkom Rady Nadzorczej wyniosła 249 tys. zł.

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2013 roku (w tys. zł)

Okres	Wynagrodzenia i nagrody	Korzyści	Razem
I półrocze 2013	249	0	249
I półrocze 2012	249	0	249

Na dzień 30 czerwca 2013 roku członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku nie posiadali akcji ING Banku Śląskiego S.A.

7. Wybór biegłego rewidenta

W dniu 18 stycznia 2013 roku Rada Nadzorcza ING Banku Śląskiego S.A. dokonała wyboru firmy KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. z siedzibą w Warszawie jako podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych ING Banku Śląskiego S.A. oraz Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za lata 2013-2015.

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. została wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

X. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

1. Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Wedle najlepszej wiedzy Zarządu Banku dane finansowe za I półrocze 2013 roku oraz dane porównywalne zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. we wszystkich istotnych aspektach zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej Banku oraz osiągnięty przez nią wynik finansowy. Zawarte w niniejszym dokumencie sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (wraz z opisem podstawowych rodzajów ryzyka) Grupy Kapitałowej Banku w I półroczu 2013 roku.

2. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący przeglądu skróconego półrocznego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku, został wybrany zgodnie z przepisami prawa i regulacjami Banku. Podmiot ten oraz biegli rewidenci spełnili warunki konieczne do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa polskiego.

3. Dodatkowe informacje

Zawarte umowy

Zarząd Banku oświadcza, że na dzień 30 czerwca 2013 roku ING Bank Śląski S.A. nie posiadał:

- znaczących umów pożyczek, poręczeń i gwarancji niedotyczących działalności operacyjnej,
- zobowiązań w stosunku do banku centralnego.

Na dzień 30 czerwca 2013 roku Bank posiadał zobowiązania umowne wynikające z wyemitowanych obligacji własnych w wysokości 566,4 mln zł.

Liczba i wartość tytułów egzekucyjnych

W celu zabezpieczenia ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank przyjmuje prawne zabezpieczenie osobiste i rzeczowe w różnej formie, np. gwarancji bankowej, poręczenia wg prawa cywilnego, weksla własnego in blanco, poręczenia wekslowego, przelewu wierzytelności, hipoteki, zastawu rejestrowego, zastawu zwykłego, przewłaszczenia na zabezpieczenie, przeniesienia określonej kwoty na rachunek Banku, blokady środków na rachunku bankowym.

Na dzień 30 czerwca 2013 roku w sprawach dotyczących kredytów na działalność gospodarczą liczba wystawionych przez Bank tytułów egzekucyjnych wynosiła 258 i obejmowała zadłużenie na łączną kwotę 413 393,8 tys. zł.

W odniesieniu do klientów detalicznych, w ciągu I półrocza 2013 roku Bank wystawił natomiast 2 846 bankowych tytułów egzekucyjnych na łączną kwotę 52 722,4 tys. zł oraz wystosował 2 348 pozwów o łącznej wartości 20 581,6 tys. zł.

Wartość postępowań dotyczących zobowiązań lub wierzytelności toczących się w I półroczu 2013 roku nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

W ocenie Banku żadne z pojedynczych postępowań toczących się w I półroczu 2013 roku przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, jak również wszystkie postępowania łącznie nie stwarzają zagrożenia dla płynności finansowej Banku.

Niniejsze Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w I półroczu 2013 roku liczy 58 kolejno ponumerowanych stron.

Podpisy członków Zarządu ING Banku Śląskiego S.A.:

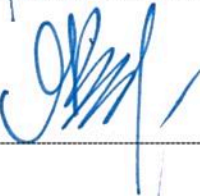
Małgorzata Kołakowska
Prezes Zarządu Banku



Mirosław Boda
Wiceprezes Zarządu Banku



Michał Bolesławski
Wiceprezes Zarządu Banku



Joanna Erdman
Wiceprezes Zarządu Banku



Justyna Kesler
Wiceprezes Zarządu Banku



Oscar Edward Swan
Wiceprezes Zarządu Banku



Ignacio Juliá Vilar
Wiceprezes Zarządu Banku



6 sierpnia 2013 roku

